

NAFARREN EUSKARAREKIKO JARREREN AZTERKETA

NAFARREN EUSKARAREKIKO JARREREN AZTERKETA

AURKIBIDEA

FITXA TEKNIKOA	1
OINARRI METODOLOGIKOAK	7
I. AITZIN SOLASA	26
II. NAFARRAK EUSKARAREKIKO HARREMAN ETA ERABILPENEAN	32
II.1.-Eskatutako gastuak	34
II.2.-Euskararekiko Harremanak	46
II.3.-Euskararen Erabilpenak	52
III. EUSKARAREKIKO JARRERA	64
III.1.-Euskararekiko Jarrera	66
III.2.-Euskararekiko lau jarrera taldeen perfila	72
IV. NAFARROAKO ZONALDEAK	77
1.-Erdal Pirinioa	79
a) Euskararekiko Jarrera	79
b) Euskararen Erabilpena	80
c) Eskakizunak Administrazioari	83
2.-Larraun - Leitza	90
a) Euskararekiko Jarrera	90
b) Euskararen Erabilpena	91
c) Eskakizunak Administrazioari	94
3.-Sakana	102
a) Euskararekiko Jarrera	102
b) Euskararen Erabilpena	103
c) Eskakizunak Administrazioari	106
4.-Bidasoaldea	117
a) Euskararekiko Jarrera	117
b) Euskararen Erabilpena	118
c) Eskakizunak Administrazioari	121
5.-Baztan	131
a) Euskararekiko Jarrera	131
b) Euskararen Erabilpena	132
c) Eskakizunak Administrazioari	134
6.-Ultzama - Anue	141
a) Euskararekiko Jarrera	141
b) Euskararen Erabilpena	142
c) Eskakizunak Administrazioari	145
7.-Iruñea eta Iruñaldea	155
a) Euskararekiko Jarrera	155
b) Euskararen Erabilpena	156
c) Eskakizunak Administrazioari	159

8.-Tutera eta Tuterlalde	169
a) Euskararekiko Jarrera	169
b) Euskararen Erabilpena	170
c) Eskakizunak Administrazioari	173
9.-Tafalla eta Tafallalde	180
a) Euskararekiko Jarrera	180
b) Euskararen Erabilpena	181
c) Eskakizunak Administrazioari	184
10.-Lizarralde	194
a) Euskararekiko Jarrera	194
b) Euskararen Erabilpena	195
c) Eskakizunak Administrazioari	198
11.-Zangoza eta Zangozalde	207
a) Euskararekiko Jarrera	207
b) Euskararen Erabilpena	208
c) Eskakizunak Administrazioari	211
12.-Lizarra	220
a) Euskararekiko Jarrera	220
b) Euskararen Erabilpena	221
c) Eskakizunak Administrazioari	224
V. ELITEAREN EGINKIZUNA	233
VI. EUSKARA ETA BIZIMODUAK	246
VII. ONDORIOAK	264
VIII.AHOLKUAK	286

EUSKARAREN SUSTAPENARI BURUZKO JARRERA

FITXA TEKNIKOA.

Ikerketaren eremua: Nafarroa.

Landa lanaren data: 1990.eko Apirilak 15 - Maiatzak 15.

Elkarriketagileak: 29.

Kontrolatzaileak: 2.

Kodifikatzaileak: 2.

Landa arduradunak: 1.

Zonaldekatzea eta elkarriketa kopurua:

1. Pirinio Erdalduna	175
2. Larraun-Leitza	253
3. Sakana	254
4. Bidasoaldea	248
5. Baztan	214
6. Ultzama-Anue-Ipar Pirinioa	223
7. Iruñea eta Iruñaldea	492
8. Tuteria eta Tuterlalde	320
9. Tafalla eta Tafallalde	319
10. Lizarralde	170
11. Zangoza eta Zangozalde	205
12. Lizarra	161
GUZTIRA NAFARROA	3.035

Akats margina: Nafarrorako 1.81%

Zonaldearako:	1. Erdal Pirinioa	6.90%
	2. Larraun-Leitza	5.41%
	3. Sakana	6.07%
	4. Bidasoaldea	6.12%
	5. Baztan	6.50%
	6. Ultzama-Anue-Ipar Pir. ..	6.24%
	7. Iruñea-Iruñalde	4.41%
	8. Tuteria-Tuterlalde	5.45%
	9. Tafalla-Tafallalde	5.45%
	10. Lizarralde	7.48%
	11. Zangoza-Zangozalde	6.75%
	12. Lizarra	7.60%

Fidagarritasun maila: %95eko konfidantza maila bider
p = q. = 0.5

LAGINKETA PUNTUAK.

Lizarra eta Lizarraldea.

1. Lizarra.
2. Gares.
3. Allo.
4. Urantzia.
5. Viana.
6. Sesma.
7. Arronitz.
8. Oteitza.
9. Mendigorria.
10. Aiegi.

Tafalla eta Tafallaldea.

18. Tafalla.
19. Barasoain.
20. Artaxona.
21. Caparroso.
22. Erriberri.
23. Obanos.
24. Zarrakaztelu.
25. Santacara.
26. Pitillas.

Zangoza eta Zangozaldea.

31. Zangoza.
32. Ilunberri.
33. Esa.
34. Kaseda.
35. Oibar.
36. Elo.

Tutera eta Tuterldea.

11. Tutera.
12. Corella.
13. Castejon.
14. Azagra.
15. Azkoien.
16. Cortes.
17. Murchante.

Iruñea eta Iruñaldea.

27. Iruñea.
28. Burlata.
29. Atarrabia.
30. Barañain.

Baztan.

37. Oronoz-Mugairi.
38. Arraioz.
39. Lekaroz.
40. Amaiur.
41. Irurita.
42. Erratzu.
43. Arizkun.
44. Elizondo.
45. Almandoz.
46. Zugarramurdi.
47. Urdazubi.
48. Elbete.
49. Ziga.
50. Gartzain,
Gartzain-Ariztegi.
51. Berroeta.

Sakana.

- 52. Olazagutia
- 53. Altsasu.
- 54. Arbizu.
- 55. Uharte-Arakil.
- 56. Etxarri-Aranatz.
- 57. Iturmendi.
- 58. Lakuntza.

Bidasoaldea.

- 59. Sunbilla.
- 60. Elgorriaga.
- 61. Ituren.
- 62. Zubieta.
- 63. Doneztebe.
- 64. Donamaria.
- 65. Oitz.
- 66. Arantza.
- 67. Igantzi.
- 68. Lesaka.
- 69. Bera.
- 70. Legasa.
- 71. Narbarte.
- 72. Etxalar.

Erdal Pirinioa.

- 73. Agoitz.
- 74. Nabazkoze.
- 75. Burgi.
- 76. Erronkari.
- 77. Urtzainki.
- 78. Izaba.
- 79. Uztarroze.
- 80. Otsagabia.
- 81. Eaurreta.
- 82. Urrotz.
- 83. Lintzoain.
- 84. Urotz.

Larraun.

- 85. Leitzza.
- 86. Lekunberri.
- 87. Betelu.
- 88. Arribe-Atallu.
- 89. Azpirotz.
- 90. Gaintza.
- 91. Errazkin.
- 92. Uztegi.
- 93. Uitzu.
- 94. Etxarri.
- 95. Areso.
- 96. Aldatz.
- 97. Gorriti.
- 98. Mugiro.
- 99. Arruitz.
- 100. Baraibar.
- 101. Iribas.

Ultzama-Anue-Pirinioa.

102. Olague.
103. Arraitz.
104. Alkots.
105. Lantz.
106. Iraitzoz.
107. Gerendiain.
108. Larraintzar.
109. Lizaso.
110. Ziaurritz.
111. Ostitz.
112. Aritzu.
113. Olabe.
114. Erripe.
115. Gendulain.
116. Zenotz.
117. Ilarregi.
118. Autza.
119. Eltzaburu.
120. Erize.
121. Berasain.
122. Etxaleku.
123. Beuntza.
124. Urritzola.
125. Latasa.
126. Olano.
127. Eltso.
128. Auritz.
129. Zubiri.
130. Auritzberri.
131. Biskarreta.
132. Lintzoain.
133. Eugi.
134. Urtasun.
135. Garralda.
136. Aria.
137. Garaioa.
138. Orbaizeta.
139. Orbara.
140. Aribere.

Laginketa mota: Geruzatua, adin eta sexu kuotetan, zonalde bakoitzeko erroldako datuen arabera, eta habitatetan, zonalde bakoitzeko hiltun kopuruaren arabera.

Lagina, Nafarroa mailan desorekatua gertatzen denez, ponderatu egiten da datu orokorretarako.

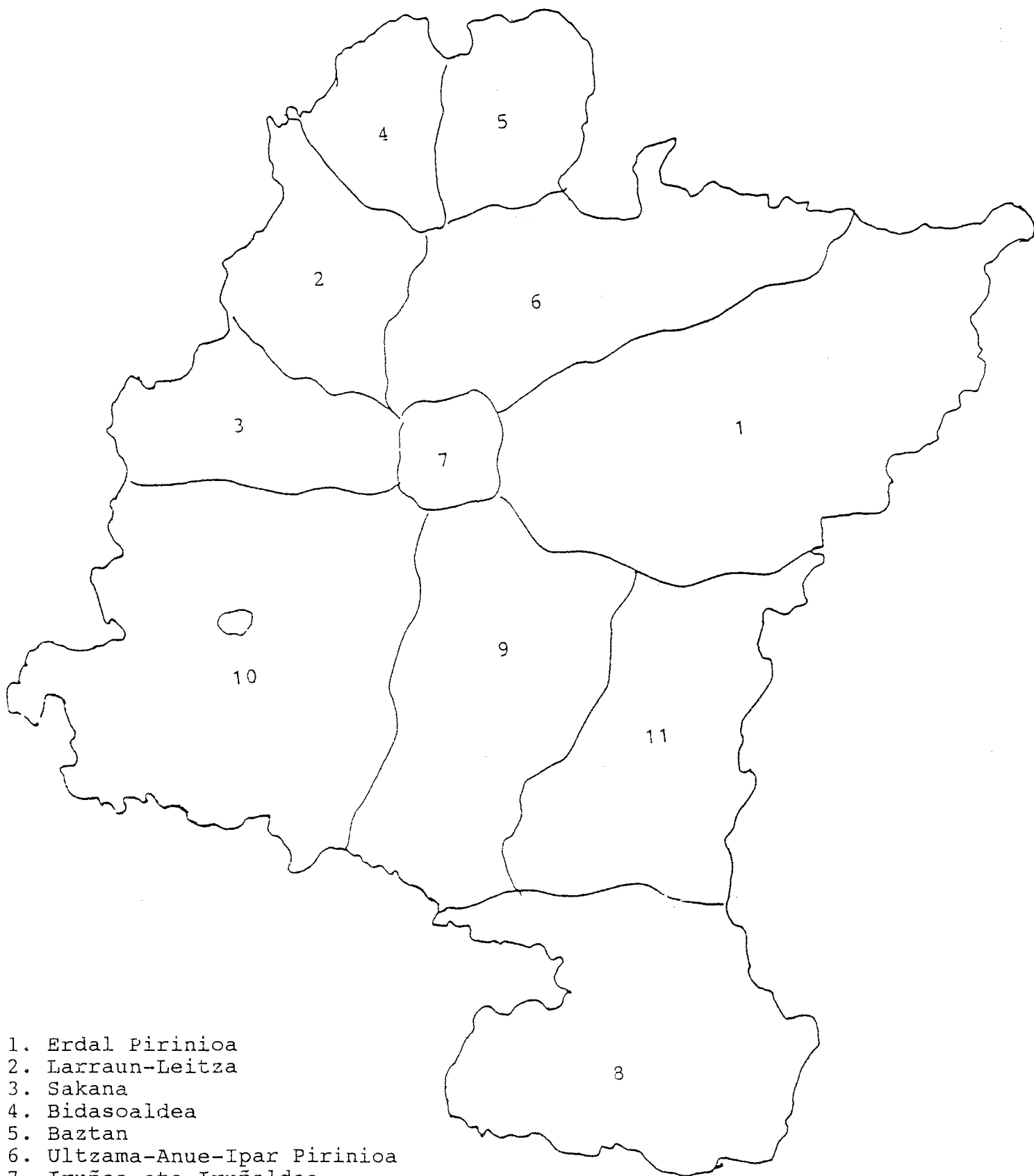
	BENETAKO LAGINA	LAGIN PONDERATUA
1. Erdal Pirinioa	175	69
2. Larraun-Leitza	253	54
3. Sakana	254	145
4. Bidasoaldea	248	77
5. Baztan	214	61
6. Ultzama-Anue-Ipar Pirinioa .	223	23
7. Iruñea-Iruñaldea	492	1.532
8. Tuteria-Tuteraldea	320	429
9. Tafalla-Tafallaldea	319	260
10. Lizarraldea	170	231
11. Zangoza-Zangozaldea	205	77
12. Lizarra Hiria.....	161	77

OINARRI METODOLOGIKOAK.

OINARRI METODOLOGIKOAK.

Nafarroako zonalde banaketa.

Nafarroako zonalde banaketa, Nafarroako Gobernuko Hizkuntza Politikarako Idazkaritzarendako zonaldekatze erabilgarri bat oinarritzat harturik burutu da. Zonaldekatze honek ondoko mugak ditu (BEGIRA atxikitako mapa).

1. Erdal Pirinioa
2. Larraun-Leitza
3. Sakana
4. Bidasoaldea
5. Baztan
6. Ultzama-Anue-Ipar Pirinioa
7. Iruñea eta Iruñaldea
8. Tuter aldea
9. Tafallaldea
10. Lizarraldea
11. Zangozaldea
12. Lizarra hiria

1. Zonaldea: Erdal Pirinioa.

Mendebaldea, Artzibar, Longida eta Itzagaondoa ibarrek, Agoitz eta bere eraginpeko eremuak osatzen dute, baita Irati aldeak ere Orotz-Beteluraino. Erdialdean, Urraulgoiti eta Zaraitsu (Nabazkozetik Otsagabiaraino) hartzen du, Hegoaldean Erromantzado eta Leire utzirik.

Azkenik, Ekialdeak Erronkari ibarra hartzen du eta Aragoekin muga egiten duen lurraldea ere bai.

2. Zonaldea: Larraun-Leitza.

Zonalde hau Bi Haizpeetako haitzartetik Hegoaldera hedatzen da, Mendebaldetik Larraun eta Araitz ibarrak eta Beteluko udalerria zeharkatuz.

Iparraldera goazen arabera, bigarren zonalde honek Leitza, Areso eta Goizuetako udalerriak bereganatzen ditu.

3. Zonaldea: Sakana.

Hirugarren zonalde honek Sakanako herskunea hartzen du, Ekialdean Irurtzun eta Mendebaldean Arabako muga, Ziordi eta Olazagutia erreferentzia puntutzat harturik. Trazadura Irurtzun-Gasteiz errepideari segiturik burutu da, Arakil Ibarra eta Uharte-Arakil, Lakuntza, Arbizu, Etxarri-Aranatz, Bakaiku, Iturmendi, Urdiain, Altsasu eta Olazagutia zeharkatuz eta hegoaldean

Andia eta Urbasa mendizerrak utziz.

4. Zonaldea: Bidasoaldea.

Mendebaldetik Ekialdera, zonalde honetako Hegoaldea Saldias, Urrotz, Zubieta, Ituren, Elgorriaga, Doneztebe, Oitz eta Donamariako udalerriek osatzen dute. Iparraldera Bidasoa ibarrean barna hedatzen da Bertitzaranatik, Sunbilla, Igantzi, Etxalar eta Lesakan gaindi iraganez Beraraino ailegatzeko, jadanik Gipuzkoako mugan.

5. Zonaldea: Baztan.

Baztan ibar osoa hartzen du, baita Urdazubi eta Zugarramurdiko udalerriak ere Iparraldean.

6. Zonaldea: Ultzama, Anue, Ipar Pirinioa.

Mendebaldea Basaburua, Imotz, Ultzama, Itza, Xulapain, Atetz eta Odieta ibarrek osatzen dute, baita Olaibar eta Anuek ere erdialdean.

Ekialdea, berriz, Erroibar pirinioar haranak, Esteribarko atal batek eta Auritz eta Luzaide, eta Aezkoan sarturik, Garralda, Garaioa, Aria, Aribere, Orbara, Orbaizeta, Abaurregaina eta Abaurrepeko udalerriek osatzen dute.

7. Zonaldea: Iruñea eta Iruñaldea.

Iruñea eta bere eraginpeko eremua dugu, hots:
Burlata, Atarrabia, Barañain, Antsoain, Ezkabarte,
Uharte, Aranguren, Elortz, Zizur, Gazolatz eta Oltza.

8. Zonaldea: Tuterak eta Tuterakaldea.

Zonalde hau Tuterak berak eta Erriberako atal batek osatzen dute. Mendebaldean, Sartaguda, Andosilla, San Adrian, Azkoien, Marcilla, Milagro eta Alesbes, erdialdean Caparroso, Cadreita, Castejon, Valtierra eta Arguedas, Hegoaldera Tuterak eta bere eraginpeko eremua utziz -Corella, Fitero, Cintruénigo, Murchante, Cascante eta Ribaforada- eta, azkenik, Ekialdean Bardeak eta Zaragozarekin muga egiten duen eskualdea.

9. Zonaldea: Tafalla eta Tafallaldea.

Tafalla bera dugu eta Iruñea-Tafalla errepidearen inguruan kokatzen den eskualdea, Erriberrin barna iraganez eta Hegoaldera Falces, Pitillas, Murillo el Fruto, Santacara, Melida eta Zarrakazteluko udalerriak utziz.

Ipar-Mendebaldean Uterga, Murutzabal, Obanos, Eneritz eta Biurrun-Olkoz kokatzen dira, Oloritz, Leotz eta Untzue zonalde honetako Ipar-Ekialdean gelditzen direla.

Halaber, erdialdean, Artaxona, Berbintzana, Miranda-Arga, Barasoian, Garinoian, Orisoain eta Uxue ere sartzen dira.

10. Zonaldea: Lizarraldea.

12. Zonaldea: Lizarra.

Zonalde honek, alde batetik, Lizarra bera bereizten du, hau da, 12 zenbakidun zonaldea, eta Lizarraldea bertzetik, hots, hamargarren zonaldea.

Ipar-Mendebaldean Urbasa eta Lokiz mendizerrak kokatzen dira, Lanaibar eta Ameskoabarren haranak barne direla, Lezaun alde honetako muga izanik. Ipar-Ekialdean Andia mendizerra aurkitzen dugu, Goñibar, Gesalatz, Zabaltza, Girgillano eta Deierri harturik.

Erdiko eskualdea Garestik Mendigorriaraino hedatzen da Ekialdean, Zirauki, Lizarra, Aiegi, Aberin, Arronitz, Lukin, Urantzia eta El Buston barna, Vianaraino Hego-Mendebaldean.

Hegoaldean, Mendavia, Lodosa, Sesma, Lerin eta Allo gelditzen dira.

11. Zonaldea: Zangoza eta Zangozaldea.

Hondarreko, hamaikagarren zonaldeak Mendebaldera jotzen du Elo, Ibargoiti eta Urraulbeitin barna, eta Ekialdera, ordea, Ezporogi eta Oibarren barna, azken eskualde honek Aragoerekin (Zaragozako probintziarekin) muga egiten duen aldea, Ilunberri, Ledea, Esa eta Xabier (Iparraldera) ere hartzen dituela. Hegoaldean, Eslaba, Galipentzu, Caseda eta San Pedro eta Peña mendizerrak gelditzen dira.

Jarrera-eskalaren eraketa.

Euskararekiko jarreraren eskala, gehienbatean talde bileretatik ateratako 10 itemi egin zitzaaien aurre-test batean abiapuntua harturik eratu zen. 10 item horiek 8tara murriztu ziren gero, horiek behin betikoak gertatu zirela. 100 laguni egin zitzaaien aurre-test baten ondotik, frogaturik gelditu zen eskalaren baliozkotasuna. Eskala hori honelaxe gelditu zen:

1. Nafarrek euskara ikasteko aukera izan behar dute.
2. Gustatuko litzaidake nere seme-alabek euskara balekite edo jakin balute.
3. Nafarroako Gobernuak diru gehiago erabili behar luke Euskara bultzatzeko.
4. Euskarak Nafarroako haur guztiendako asignatura behar luke izan.
5. Orain seme-alabaren bat banu, ikastolara edo Euskarazko eskolara eramanez nuke.
6. Nafarroako Gobernuak galdatu behar lieke bere funtaziei euskara jakin lezaten.
7. Hoberena litzateke, etorkizunean, Nafarroan Euskaraz baizik mintzatuko ez balitz.
8. Nafar guztiak behartu behar lirateke, epe motzean Euskaraz ikas lezaten.

Lehen, bigarren eta hirugarren esaldiei EZ erantzun zietenek euskararen aurkako jarrera dute.

Laugarren eta boskarren esaldiei EZ eta aitzinekoei BAI erantzun zietenek jarrera axolagabea dute euskararekiko.

Seigarren eta zazpigarren esaldiei EZ eta aitzinekoei BAI erantzun zietenek euskararen aldeko jarrera dute.

Azkenekoz, esaldi guztiei BAI edo esaldi guztiei BAI zortzigarrenari izan ezik, erantzun zietenek, oso aldeko jarrera dute.

Elkartze mailaren eraketa.

Elkartze maila lan, astialdi, kirol eta kultur alorreko elkarteetako partaidetza oinarritzat harturik eratzen da.

Kultur mailaren eraketa.

Kultur maila kultur ohiturak oinarritzat harturik eratzen da, hau da, zinema, museo eta musika emanaldietara joatea, liburu, aldizkari eta egunkariak irakurtzea eta hizkuntzak ezagutzea.

Gizarte-ekonomi statusaren eraketa.

Kontsumoarekin, etxeko ekipamenduarekin, astialdietako usadioekin, lanbidearekin, ikasketekin eta diru-sarrerekin zerikusia duten indikatzailleak erabiliz eratzen da.

Bizimoduak.

Lehenago pertsona ezberdinekin egindako testetatik ateratako itemez (esaldiz) osaturiko zerrenda batetik abiatuta, bizimodu tipologia bat eratzen da.

Alor ezberdinetan (politika, marketina, publizitatea, e.a.) erabil daitezkeen bizimodu hauek Nafarroako errealitatera egokitu ditugu.

Item sorta hau, Deustuko irakaslea den José Ignacio Ruiz de Olabuenagak aurkeztu eta lagatakoa, ondokoa da.

	AS- KO	FR- KO	ZER- BAIT	GU- TI	OSO GUTI
1.- Bizitzaz gozatzea	5	4	3	2	1
2.- Estabilitatea gizartean eta politikan .	5	4	3	2	1
3.- Gauza bakarrean aritzea eta ongi egitea	5	4	3	2	1
4.- Familiaz eta lagunez gozatzea	5	4	3	2	1
5.- Gastatzea, kontsumitzea, ongi bizitzea .	5	4	3	2	1
6.- Bizitza sozialean parte hartzea	5	4	3	2	1
7.- Ezarritako orden moralak mantentzea	5	4	3	2	1
8.- Mugitua, oldarkorra, militantea izatea .	5	4	3	2	1
9.- Distziplina hierarkikoa	5	4	3	2	1
10.- Eguneroko arazoak konpontzea	5	4	3	2	1
11.- Atzinamendu teknologiko-zientifikoa ...	5	4	3	2	1
12.- Unibertsital prestakuntza ona izatea ..	5	4	3	2	1
13.- Pentsatu, irakurri, gogoeta egitea	5	4	3	2	1
14.- Aske eta independentea izatea, nere gi- sa jokatzeko	5	4	3	2	1
15.- Hamaika arazotan sarturik egotea, giroaz aldatzea	5	4	3	2	1
16.- Erabakietan parte hartzea	5	4	3	2	1
17.- Aldakuntza, garapena, berrikuntza.....	5	4	3	2	1
18.- Hemengo ohiturak mantentzea	5	4		2	1
19.- Biolentzia eza, kosta nahiz kosta	5	4		2	1
20.- Nik nahi dudak bezalakoa izatea	5	4		2	1
21.- Errealitatea den bezalakoa bizitzea ...	5	4		2	1
22.- Gauza xumeak, lainoak	5	4		2	1
23.- Bakean eta borrokarik gabe bizitzea ...	5	4		2	1
24.- Tolerantzia izatea	5	4		2	1
25.- Batera gauza frankotan aritzea	5	4		2	1
26.- Errealista, hotza izatea, gauzak diren bezala ikustea	5	4		2	1
27.- Indarra erabiltzea, behar baldin bada .	5	4		2	1
28.- Nere lanbidean egiazko profesional bat izatea	5	4		2	1
29.- Bertzeak bezalakoa izatea	5	4		2	1

Hartatik abiatuta, nafarrer bizimodu
ezberdinei dagozkien ondoko tipologia ezarri dira.

I. AITZIN SOLASA.

I. AITZIN SOLASA.

Nafarrek euskararekiko duten jarrereri buruzko ikerketa bat, Nafarroako Gobernuaren Hizkuntza Politikarako Zuzendaritzari erabakiak hartzeko baliokidona, garatzen hasterako, gutieneko abiapuntu batzuk ezarri beharra dago.

Lehen-lehenik, geografian eta kultur mailan agerian den aniztasunak inkesta franko burutzea eskatzen du.

Bigarrenik, zonaldekatze zabala behar da erabakiak banan-banan hartzeko aukera emanen duena. Honek zonaldekako lagin zabalak dakartza.

Hirugarrenik, ikergaia bera, hots, Euskara, hizkuntza baino gehiagotzat hartu behar da oinarrian, sahiesten ahal ez diren ezaugarri ideologiko-politikoak ere kontutan hartu behar baitira.

Ikerketa aberastu nahirik, gisako lanetan ohi diren aldagai sozio-demografikoez gain, galdeketatik ateratako bertze aldagai batzuk ere erabili izan dira.

Behinik-behin, lehen aldiz Nafarroan, nafarren bizimoduen tipologia bat eratu da, C.C.A. frantziarrak erabili eta Jose Ignacio Ruiz de Olabuenaga irakasleak lagatako item sortatik abiatuta. Tipologia honek, erabili den laginaren zabala dela eta, fidagarritasun haundia ageri du (IKUS Metodologia).

Nafarren kultur eta elkartzeko mailak eraiki ere dira, baita gizarte-ekonomi status maila ere.

Eztabaida talde eta elkarrizketetatik abiatuta eta aurre-test baten ondotik eratutako jarrera-
eskala horrek Euskararekiko lau jarrera-talde sortzeko aukera eman digu.

Azkenik, gizarte-ekonomi, kultur eta elkartzeko mailetatik, adinetik eta ohituretatik abiatuta, "elite" deitu dugun talde bat osatu dugu. Honen helburua talde mugatu horrek Euskararekiko zer jarrera duen ezagutzea izan da. Talde horren garrantzia bere alderdi kualitatiboan datza, nafarren artean aitzindaritzaren soziologikoa baitu.

Ikerketaren lehen atalean Nafarroako datu orokorrak aurkezten dira (3.035 elkarrizketa) eta bigarrenean, Foru Komunitatean berezi diren 12 zonaldetakoak.

Zonaldeei eskainitako kapitulu bakoitzak hango biztanleek Euskarari buruz Administrazioari egiten dizkion eskakizunak garatzen ditu. Gainera, Euskararekiko jarrerari dagokienez zein den zonalde bakoitzaren egoera ezagutarazten digu.

Ikerketaren azken atalak ondorioak eta jarraibide batzuk eskaintzen ditu, hain gorian dagoen eta, ikusiko dugunez, hain eztabaidatua den gai honi buruz.

Ikerketaren aldagai nagusiak eta haien
maiztasun banaketa ondokoak dira:

	K	%
Gizonezkoa	1.466	48.3
Emakumezkoa	1.569	51.7
<u>Adina:</u>		
16-20 urte	351	11.6
21-30 urte	646	21.3
31-40 urte	529	17.4
41-50 urte	405	13.3
51-60 urte	441	14.5
60 urte baino gehiago	663	21.9
<u>Habitata:</u>		
5.000 biztanle baino gutiago	932	30.7
5.000 biztanle baino gehiago	1.229	40.5
Iruñea	874	28.8
<u>Jatorria:</u>		
Nafarroa	2.324	76.5
Euskadi	136	4.5
Gainerakoa	575	19.0
<u>Kultur maila:</u>		
Behekoa	732	24.1
Erdikoa	1.434	47.2
Goikoa	869	28.6

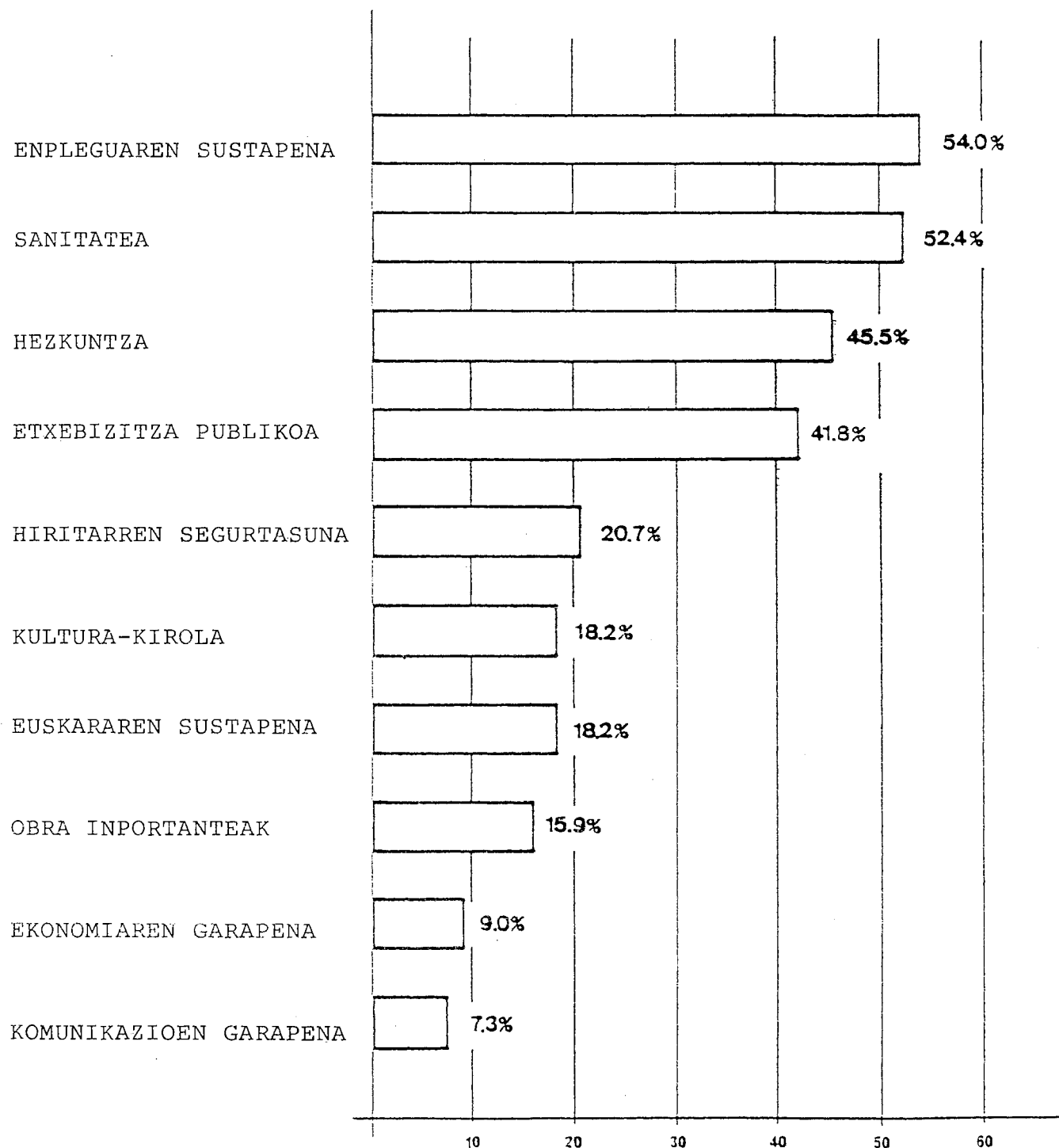
OINARRIA (3.035)

	K	%
<u>Elkartze maila:</u>		
Behekoa	1.642	54.1
Erdikoa	929	30.6
Goikoa	464	15.3
 <u>Gizarte statusa:</u>		
Goikoa	243	8.0
Erdi-goikoa	632	20.8
Erdikoa	936	30.8
Erdi-behekoa	754	24.8
Behekoa	471	15.5
 <u>Euskararekiko jarrera:</u>		
Aurkakoa	900	29.7
Axolagabea	672	22.2
Aldekoa	1.079	35.6
Oso aldekoa	384	12.6
 <u>Bizimoduak:</u>		
Tolerante-jarraitzaileak	400	13.2
Gozazaleak	478	15.7
Indibidualistak	433	14.3
Instituzionalistak	472	15.5
Tekniko-berrizaleak	383	12.6
Metodiko-setatsuak	451	14.9
Dinamikoak	417	13.8

OINARRIA (3.035)

II. NAFARRAK EUSKARAREKIKO HARREMAN ETA ERABILPENEAN.

NAFARROAKO GOBERNUAREN LEHENTASUNEZKO GASTUAK

II. NAFARRAK EUSKARAREKIKO HARREMAN ETA ERABILPENEAN.

II.1. ESKATUTAKO GASTUAK.

1. Taula Nafarroako Gobernuaren lehentasunezko gastuak sexu, adin eta habitataren arabera.

	S E X U A			A D I N A							H A B I T A T A		
	GUZTIRA NAFARROA %	GIZONA %	EMAKUMEA %	16-20 %	21-30 %	31-40 %	41-50 %	51-60 %	+ 60 %	5.000 GUTI. %	5.000 GEHI. %	IRU- EA %	
	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
Etxebizitza publikoa	41.8	43.8	39.9	32.7	45.1	48.7	34.7	45.4	40.0	32.9	44.3	47.9	
Obra inportanteak	15.9	18.7	13.3	10.3	10.2	10.2	19.7	24.5	20.9	20.6	15.0	12.1	
Kultura-Kirola	18.2	21.5	15.2	30.9	18.1	19.1	19.7	15.0	12.2	22.2	18.8	13.2	
Sanitatea	52.4	45.9	58.4	36.2	48.6	54.8	54.8	52.5	61.2	59.8	49.2	48.9	
Hezkuntza	45.5	43.1	47.7	40.2	48.4	53.5	48.0	39.0	41.8	46.0	43.1	48.2	
Enplegu sustapena	54.0	54.0	53.9	69.9	63.3	48.1	50.2	55.7	42.2	51.1	55.1	55.4	
Komunikazioen garapena	7.3	9.0	5.6	6.9	7.1	6.5	6.4	10.0	6.9	8.7	6.8	6.4	
Euskara bultzatzea	18.2	19.1	17.4	27.6	21.4	21.5	16.3	9.4	14.6	16.1	15.5	24.3	
Ekonomi garapena	9.0	10.2	7.9	10.5	13.4	9.8	7.8	10.1	3.4	8.3	10.7	7.5	
Hiritarren segurtasuna	20.7	19.3	22.0	28.0	16.9	16.9	26.3	23.0	18.5	17.3	23.0	21.1	
ED/EE	2.1	2.5	1.7	0.5	-	0.9	1.3	2.0	6.3	1.0	3.6	1.1	
	(3035)	(1466)	(1569)	(351)	(646)	(529)	(405)	(441)	(663)	(932)	(1229)	(874)	

Ezberdintasun xume batzuk ohartu dira sexuaren arabera, Nafarroako Gobernuaren lehentasunezko gastuei dagokienez.

Esanguratsuenaren artean, "obra inportanteak", "kultura" eta "kirola" nabari daitezke gizonezkoendako, eta "sanitatea" eta "hezkuntza" emakumeendako.

"Euskara bultzatzea" ri dagokionez, kopuruak berdintsu samarrak dira bi sexuendako.

Pentsatzekoa zenez, adinak ere badu zerikusia Nafarroako Gobernuari eskatzen zaizkion lehentasunezko gastuekin. "Etxebizitza publikoak" lehentasuna du 31-40 urte bitartekoendako (%48.7), "obra inportanteak" atalak, berriz, 51-60 urte bitartekoendako (%24.5), "kultura" eta "kirolak" gazteenendako -16-20 urte bitartekoak- (%30.9), eta "sanitateak" 60 urte baino gehiagokoendako (%61.2).

Euskararen sustapena ere ezberdin hartzen dute, zein eta zer adin taldekoa izan. Ildo horretan aldekoenak gazteenak dira, 16-20 urte bitartean %27.6ak lehentasuna ematen baitio, 21-30 eta 31-40 urte bitartekoak artean %21.5era jausten dela eta are nabarmenago 51-60 urte bitartekoak artean -%9.4era-.

Habitatak ere baldintzapetzen du eritzia lehen aipatu hainbat alderdietan. "Etxebizitza publikoa" Iruñean eta 5.000 biztanle baino gehiagoko herrietan bizi direnen kezka dugu. Aitzitik, "sanitatea" da herri tikietako arrenkura nagusia.

Euskararen sustapenari dagokionez, lehentasun haundiagoa ematen zaio Iruñean berean (%24.3) gainerakoan baino (%16a hor nonbait).

2. Taula Nafarroako Gobernuaren lehentasunezko gastuak,
kultur mailaren arabera.

	GUZTIRA NAFARROA %	BEHEKOA %	ERDIKOA %	GOIKOA %
Etxebizitza publikoa	41.8	39.0	41.1	45.4
Obra inportanteak	15.9	21.8	16.9	9.2
Kultura-Kirola	18.2	11.6	19.9	21.1
Sanitatea	52.4	61.3	52.5	44.8
Hezkuntza	45.5	38.5	43.4	54.8
Enplegu sustapena	54.0	49.7	54.4	57.0
Komunikazioen garapena	7.3	7.3	7.8	6.3
Euskara bultzatzea	18.2	9.1	18.7	25.1
Ekonomi garapena	9.0	5.7	8.4	12.9
Hiritarren segurtasuna	20.7	21.2	23.2	16.0
ED/EE	2.1	5.3	1.3	0.5
OINARRIA	(3035)	(732)	(1434)	(869)

Kultur mailak baldintzapetzen du hein batean Nafarroako Gobernuak egin beharreko gastuei buruz dagoen jarrera.

Kultur maila haundiagoa den arabera lehentasuna ematen zaio etxebizitza publikoan gastatzeari, nahiz eta ezberdintasunak ez hagitz haundiak izan.

Bertzalde, obra inportanteek lehentasuna dute beheko mailen artean (%21.8), erdiko (%16.9) eta goiko (%9.2) mailen aldean.

Kultura eta kirolari dagokionez, joera alderantzizkoa da: zein eta kultur maila haundiagoa, hainbat eta garrantzi gehiago ematen zaie kultura eta kirolari.

Sanitatea, berriz, garrantzitsuagoa da beheko kultur mailekoen artean (%61.3), erdiko eta goikoen artean baino (%44.8).

Hezkuntzarekiko kezkak goiti egiten du kultur mailarekin batean, behekoen %38.5etik erdikoan %44.4era eta goikoan %54.8ra iraganez.

Enpleguaren sustapena ere beharrezkoago jotzen da zein eta maila altuagoa izan.

Euskara bultzatzeak lotuera garbia du kultur mailarekin: zein eta maila haundiagoa izan, hainbat eta interesgarritasun haundiagoa sortzen du. Behekoen %9.1etik goikoan %25.1era egiten du jauzia.

Gainerako gaietan ez da horren ezberdintasun nabarmenik somatzen.

Laburtuz eta muturreko mailen lehentasunak mailakatuz, enpleguaren sustapena, hezkuntza, etxebizitza publikoa eta Euskara goiko mailetan egonen lirateke, eta sanitatea eta obra inportanteak behekoetan.

3. Taula Nafarroako Gobernuaren lehentasunezko gastuak, gizarte statusaren arabera.

	GUZTIRA NAFARROA %	BEHEKOA %	ERDI BE- HEKOA %	ERDI- KOA %	ERDI GOIKOA %	GOI- KOA %
Etxebizitza publikoa	41.8	41.0	41.9	40.1	42.0	49.3
Obra inportanteak	15.9	23.1	18.3	15.5	9.3	13.2
Kultura-Kirola	18.2	14.0	16.8	20.6	18.4	21.5
Sanitatea	52.4	68.1	54.4	46.1	48.0	51.5
Hezkuntza	45.5	43.4	39.1	45.3	51.2	55.2
Enplegu sustapena	54.0	47.0	55.5	59.4	53.5	43.0
Komunikazioen garapena	7.3	7.4	7.4	5.6	8.7	9.3
Euskara bultzatzea	18.2	10.1	18.1	20.3	22.8	14.4
Ekonomiaren garapena	9.0	3.4	7.3	7.9	15.5	12.8
Hiritarren segurtasuna	20.7	17.8	21.0	20.5	22.8	20.3
ED/EE	2.1	2.9	2.4	2.8	0.2	1.3
OINARRIA	(3035)	(471)	(754)	(936)	(632)	(243)

Etxebizitza publikoa jotzen da lehentasunezko gastutzat, batez ere gizarte statusaren goiko mailaren aldetik (%49.3). Garaitiko mailetan, %40an dago, hor nonbait.

Obra inportanteetan gastatzea da, aitzitik, beheko (%21.1) eta erdi-beheko (%18.3) mailetan lehentasuna duena.

Kultura eta kirolari dagokionez, batasun haundiagoa somatzen da eritzietan, gizarte statusaren goiko eta erdiko mailetan interesgarritasun apalagoa sortzen badu ere.

Sanitatea lehen mailako beharra da biztanleriaren beheko geruzendako: %68.1 beheko statusean, erdiko statusaren %46.1en aldean.

Hezkuntza arloan, hala ere, lehentasun nagusiak gizarte statusaren maila garaietan daude: %51.2 erdi-goikoan eta %55.2 goikoan.

Enpleguaren sustapena erdiko statusean (%59.4) aipatzen da lehentasunezko gaitzat. Alderantziz, lehentasun tikiagoa du gizarte eskalaren muturretan: %47 behekoan eta %43 goikoan.

Euskara bultzatzeari bereziki erdiko mailetan ematen zaio lehentasuna. Beheko eta goiko gizarte statusetan hagitzez leku gutiagoa du.

Ez komunikazioen garapenak, ez ekonomiaren garapenak biltzen dute lehentasun maila haundirik biztanleen artean: %7 eta %9 hurrenez hurren. Beti ere, lehentasun haundiagoa ematen zaie zein eta maila ekonomikoa altuagoa izan, bigarrenari bereziki.

4. Taula Nafarroako Gobernuaren lehentasunezko gastuak,
zonaldeen arabera.

	GUZTIRA	ERDAL			BIDA-						LIZA-		LI-
	NAFARROA	PIRI-	LA-	SA-	SOAL-		ULT-	IRU-	TU-	TA-	RRAL-	ZAN-	ZARRA
	§	§	§	§	§	§	§	§	§	§	§	§	§
Etxebizitza publikoa	41.8	42.3	22.5	36.6	24.2	29.0	34.1	47.7	39.4	38.2	35.3	35.1	30.4
Obra inportanteak	15.9	11.4	8.7	11.4	10.9	10.3	14.3	12.2	22.2	28.8	25.9	12.2	11.8
Kultura-Kirola	18.2	21.1	24.1	16.1	18.1	15.9	24.2	16.1	17.5	19.4	28.8	21.0	24.2
Sanitatea	52.4	64.6	59.3	54.7	58.5	61.7	53.4	48.7	50.6	56.4	63.5	62.0	46.0
Hezkuntza	45.5	52.0	43.5	51.2	44.4	46.3	45.7	44.2	42.5	47.6	49.4	47.8	50.9
Enplegu sustapena	54.0	56.6	43.5	50.0	53.2	49.1	54.3	55.0	53.7	49.2	53.5	62.9	60.2
Komunikazioen garapena	7.3	6.3	10.3	13.0	10.1	8.9	9.9	5.7	11.2	5.6	6.5	4.4	9.9
Euskara bultzatzea	18.2	14.9	35.2	33.5	45.2	30.8	25.1	20.6	4.1	13.5	7.6	16.1	23.6
Ekonomiaren garapena	9.0	10.3	7.9	9.8	8.1	6.5	11.7	8.6	13.1	7.2	5.9	9.3	10.6
Hiritarren segurtasuna	20.7	16.0	13.4	18.5	14.5	14.5	25.1	20.6	25.0	22.9	18.2	21.5	21.1
ED/EE	2.1	-	-	0.4	0.8	1.4	0.4	3.3	2.2	0.3	-	0.5	-
OINARRIA	(3035)	(175)	(253)	(254)	(248)	(214)	(223)	(492)	(320)	(319)	(170)	(205)	(161)

Nafarroa ikerketa honetarako zonalde kopuru haundian banatu denez, eta galdera honetarako eman den erantzun sortaren zabalaren ondorioz, datuen barreiaketa haundia gertatzen da. Euskara denez egiazki interesatzen zaiguna, horretara mugatuko gara.

Euskarak lehentasun haundiena biltzen duen zonaldea Bidasoaldea da, hau da, Sunbillatik Beraraino doan eskualdea. Proportzioa, zonalde honetan %45.2koa da, hau da, biztanleriaren erdixea.

Larraun-Leitza aldea dugu hurrengoa eta gero Sakana eta Baztan. Eskualde horietan proportzioak %35.2, %33.5 eta %30.8koak dira hurrenez hurren, hots, biztanleriaren herena inguru.

Haien jarraian heldu dira Ultzama-Ipar Pirinioa, Lizarra hiriburua eta Iruñea, horien hurrenez hurreneko portzentaia %25.1, %23.6 eta %20.6 delarik.

Bertze muturrean, hau da, euskararen lehentasunik tikienean, Tuter a eta Tuter aldea dugu lehenik (%4.1) eta Lizarraldea gero (%7.6), Nafarroako Erribera, hortaz.

Euskarari lehentasuna emateko orduan, beraz, hiru zonalde bereiz daitezke argi eta garbi, haien barrenean ñabardurak izanagatik ere. Euskal zonaldea, alde batetik, bertan lehentasun maila haundia duela - biztanleriaren herena baino gehiago hala eskatzen du-; Iruñaldea eta Lizarra bera, bertzetik, biztanleriaren bortzenak baino gehiagok garrantzikotzat jotzen baitu; eta Erdiko Zonaldea eta Erribera hirugarrenik, interesgarritasunak beheiti egiten duen eskualdeak direla.

II.2. EUSKARAREKIKO HARREMANA.

5. Taula Euskararekiko harremana, adin eta habitataren arabera.

	A D I N A							H A B I T A T A		
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60	5.000	5.000	IRU-
	NAFARROA							BEHEITI	GOITI	NEA
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Egunero mintzatzen naiz	3.0	7.6	8.9	8.8	9.5	9.4	9.4	18.6	5.1	4.3
Maiz mintzatzen naiz	6.7	9.5	6.9	7.4	7.0	4.1	6.1	5.5	7.8	6.4
Aunitz aditzen dut, mintzatu ez	7.4	7.8	7.9	11.1	6.2	6.8	4.7	5.3	7.3	9.6
Zerbait aditu, mintzatu ez	33.9	45.3	43.5	37.0	40.4	37.0	32.9	29.6	41.7	45.0
Ez dut sekula aditzen	38.0	29.8	32.8	35.6	36.5	42.6	46.9	40.8	38.1	34.6
ED/EE	0.0	-	-	-	0.3	-	-	0.1	0.0	-
	(3035)	(351)	(646)	(529)	(405)	(441)	(663)	(932)	(1229)	(874)

Aldagai hauen artean ez da oso datu esanguratsurik. Behar bada, azpimarkagarriena da adinean goiti egin arauz, "sekula aditzen ez dutenen" kasuak gehiago direla: 16-20 urte bitartekoen artean %29.8 dira eta 60 urte baino gehiagokoak, berriz, %46.9. Iduriz, mugikortasunak eta desplazamenduak -ezberdinak adinaren arabera- markatzen dituzte nonbait diferentzia hauek.

Euskararekiko harremanetan, muturreko egoerak habitat tikienetan gertatzen dira (5.000 biztanle baino gutiagokoak). Herri hauetan mintzatzen dira gehienik (%18.6) euskaraz, eta horietan bereetan da sekula ere aditzen ez dutenen proportzio haundiagoa (%40.8). Honek erakusten du Nafarroako zonalde ezberdinetako hizkuntz dualitatea. Alderantziz, Iruñean berean, egunero mintzatzen direnak guti badira ere (%4.3), herrietan baino gutiago dira inoiz aditzen ez dutenak (%34.6).

6. Taula Euskararekiko harremana, kultur mailaren arabera.

	GUZTIRA NAFARROA %	BEHEKOA %	ERDIKOA %	GOIKOA %
Egunero mintzatzen naiz	9.0	8.1	9.9	8.2
Maiz mintzatzen naiz	6.7	1.5	7.0	10.7
Aunitz aditzen dut, ez mintzatu	7.4	4.7	7.5	9.5
Zerbait aditu, ez mintzatu	38.9	33.6	38.4	44.3
Ez dut sekula aditzen	38.0	52.1	37.2	27.3
ED/EE	0.0	0.1	0.0	-
OINARRIA	(3035)	(732)	(1434)	(869)

Euskararekiko harremanak, solasari edo aditzeari dagokienez, haundiagoa dirudi zein eta kultur maila haundiagoa izan. Bi datu aski dira horren frogagarri. Alde batetik, beheko kultur mailan, maiz mintzatzen direnek %1.5a osatzen dute, goiko mailen artean %10.7ra ailegatzen diren artean. Bertzetik, sekula ere aditzen ez dutenek %52.1a osatzen dute beheko mailetan eta %27.3a baizik ez goiko kultur mailetan.

7. Taula Euskararekiko harremana, gizarte statusaren arabera.

	GUZTIRA NAFARROA	BEHE	ERDI BEHE	ERDI	ERDI GOI	GOI
	%	%	%	%	%	%
Egunero mintzatzen naiz	9.0	9.7	10.8	8.6	8.8	4.0
Maiz mintzatzen naiz	6.7	4.3	6.1	7.2	8.8	6.0
Aunitz aditu, mintzatu ez	7.4	4.0	6.4	7.5	9.8	10.1
Zerbait aditu, mintzatu ez	38.9	31.1	40.2	40.6	40.5	39.6
Ez dut sekula aditzen	38.0	50.9	36.5	36.1	31.9	40.3
ED/EE	0.0	-	0.1	-	0.1	-
OINARRIA	(3035)	(471)	(754)	(936)	(632)	(243)

Ez da ezberdintasun nabarmenik gizarte statusaren maila diferenteen artean. Nabardura batzuk soil-soilik, "egunero mintzatzen" direnen kasuetan bezala: goiko statusetan proportzioa tikiagoa da (%4a), gainerakoetan banaz bertzekoa %9a delarik.

Aitzitik, "aunitz aditu, baina mintzatu ez" galdera egiten denean, erdi-goiko eta goiko statusetan proportzioak haundiagoak dira -%10 inguru, beheko statusetako %4aren aldean-. "Sekula ere aditzen ez" dutenen kasuetan, proportzio haundiena beheko statusari dagokio (%50.9) eta tikiena erdi-goikoari (%31.9). Erabateko segurtasunik gabe bada ere, erran daiteke erdi-goiko statusa dela Euskararekin harreman hertsia goxia duena.

8. Taula Euskararekiko harremana, zonaldeen arabera.

	GUZTIRA	ERDAL	LA-	SA-	BIDA-		ULT-	IRU-	TU-	TA-	LIZA-		LIZA-
	NAFARROA	PIRI-	RRAUN	KANA	SOAL-	BAZTAN	ZAMA	NEA	TERA	FALLA	RRAL-	ZAN-	ZARRA
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Egunero mintzatzen naiz	9.0	1.7	80.6	39.0	72.6	72.0	20.2	3.7	0.3	0.9	1.8	1.0	3.7
Maiz mintzatzen naiz	6.7	8.0	9.5	14.6	11.3	11.7	13.0	8.4	0.6	2.8	3.5	3.4	5.6
Aunitz aditu, mintzatu ez	7.4	4.6	6.7	18.9	10.9	11.7	18.4	8.6	0.6	6.0	3.5	6.8	9.3
Zerbait aditu, mintzatu ez	38.9	41.7	3.2	23.6	5.2	4.7	39.5	45.6	35.9	40.4	41.2	30.2	31.1
Ez dut sekula aditzen	38.0	44.0	-	3.5	-	-	9.0	33.8	62.5	49.5	50.0	58.5	50.3
ED/EE	0.0	-	-	0.4	-	-	-	-	-	0.3	-	-	-
OINARRIA	(3035)	(175)	(253)	(254)	(248)	(214)	(223)	(492)	(320)	(319)	(170)	(205)	(161)

Lojikoa denez, solas mailan Euskararekiko harremanik haundiena, oro har, euskal zonaldeari dagokio eta bereziki Larraun-Leitza zonaldeari, egunero edo maiz %90a mintzatzen baitira, baita Bidasoaldeari eta Baztani ere, bietan %80 baino gehiago baitira egunero edo maiz mintzatzen direnak. Proportzio tikiagoan Sakana heldu da haien ondotik -%53a guti goiti-beheiti- eta Ultzama gero -%33a-.

Gainerako zonaldeetan indizeak hagitzez tikiagoak dira, Erribera osoan hutsaren hurrengoak direla. Iruñaldean, euskaldunen portzentaia %12an inguru kokatzen da.

Ildo berean, aditu ere ez dutenen portzentaia haundienak Erriberako zonalde ezberdinetan suertatzen dira.

II.3. EUSKARAREN ERABILPENAK.

9. Taula Euskararen erabilerak sexu eta adinaren arabera.

	S E X U A			A D I N A					
	GUZTIRA NAFARROA %	GIZON %	EMAKUME %	16-20 %	21-30 %	31-40 %	41-50 %	51-60 %	+ 60 %
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>									
Egunero	18.9	21.9	16.2	23.3	16.5	20.8	20.9	19.0	16.3
Noizean behin	46.7	51.4	42.4	52.1	55.0	47.9	48.1	44.6	35.5
Sekula ez	34.1	26.5	41.2	24.6	27.6	31.2	31.0	36.4	48.0
ED/EE	0.2	0.2	0.3	-	0.9	0.1	-	-	0.2
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>									
Egunero	4.8	5.4	4.2	2.7	4.9	5.3	5.4	4.6	5.2
Noizean behin	13.9	15.4	12.5	15.4	17.2	15.8	11.1	15.9	8.6
Sekula ez	81.2	79.1	83.1	81.9	77.3	78.9	83.4	79.5	86.2
ED/EE	0.2	0.1	0.2	-	0.7	-	0.1	-	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Egunkariak:</u>									
Egunero	3.5	4.1	3.0	1.9	7.0	4.5	3.8	1.5	1.3
Noizean behin	11.0	12.5	9.5	17.1	15.1	12.0	12.1	6.2	5.4
Sekula ez	85.4	83.3	87.3	81.0	77.2	83.5	84.1	92.3	93.3
ED/EE	0.2	0.1	0.2	-	0.8	0.1	-	-	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak:</u>									
Egunero	1.6	1.7	1.4	1.0	2.7	1.5	1.9	1.4	0.6
Noizean behin	9.3	10.9	7.7	11.6	12.3	12.9	10.2	5.5	4.0
Sekula ez	89.0	87.2	90.6	87.2	84.2	85.4	87.9	93.1	95.3
ED/EE	0.2	0.1	0.3	0.2	0.8	0.1	-	-	0.0
OINARRIA	(3035)	(1466)	(1569)	(351)	(646)	(529)	(405)	(441)	(663)

	GUZTIRA NAFARROA %	S E X U A		A D I N A					
		GIZON %	EMAKUME %	16-20 %	21-30 %	31-40 %	41-50 %	51-60 %	+ 60 %
<u>Maiztasuna Euskarazko Liburuskak:</u>									
Egunero	1.5	1.5	1.4	1.0	2.6	1.5	1.6	1.2	0.7
Noizean behin	14.1	15.9	12.4	19.7	19.5	17.5	15.7	8.8	5.8
Bekula ez	84.2	82.4	85.9	79.1	77.2	81.0	82.7	89.9	93.6
ED/EE	0.2	0.1	0.2	0.2	0.7	0.1	0.1	-	-
<u>Maiztasuna Propaganda iragarkiak</u>									
<u>Euskaraz:</u>									
Egunero	2.0	2.3	1.8	2.5	3.2	3.3	1.6	0.7	0.9
Noizean behin	23.0	24.4	21.6	33.0	32.7	25.4	24.4	15.9	10.0
Bekula ez	74.7	73.0	76.3	64.1	63.4	71.1	74.1	83.0	89.1
ED/EE	0.3	0.2	0.3	0.3	0.7	0.2	-	0.4	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Txartelak:</u>									
Egunero	5.3	6.1	4.5	9.2	8.1	8.5	2.4	1.9	1.9
Noizean behin	29.8	31.2	28.5	38.3	37.6	30.9	35.7	24.6	16.7
Bekula ez	64.7	62.6	66.7	52.3	53.7	60.5	61.9	73.5	81.3
ED/EE	0.2	0.1	0.3	0.2	0.7	0.1	-	-	0.0
<u>Maiztasuna adierazleak, trafikoa, pulegoa, ... Euskaraz:</u>									
Egunero	6.1	7.0	5.4	8.3	9.6	9.5	2.7	4.0	2.5
Noizean behin	29.6	32.0	27.4	37.3	35.4	30.3	37.0	23.4	18.9
Bekula ez	64.0	60.8	66.9	54.2	54.3	60.1	60.2	72.1	78.4
ED/EE	0.3	0.2	0.3	0.2	0.7	0.1	0.1	0.5	0.1
OINARRIA	(3035)	(1466)	(1569)	(351)	(646)	(529)	(405)	(441)	(663)

Komunikabide hauek gehienek, TB kenduta (%18.9ak egunero segitzen du), biztanlegoaren orokortasunean, arras segipen maila eskasa dutela azpimarkatzekoa da. Sekula ere erabiltzen ez dituztenak %80 baino gehiago dira irratia, egunkari, aldizkari eta liburuskei dagokienez, eta zerbait gutiago publizitatea, iragarkiak, adierazleak, e.a.

Sexua ez da bereizgarri komunikabide hauei dagokienetan, telebistaren kasua salbu, segipena nabarmenagoa baita gizasemeen kasuan: egunero ikusten dutenek %22a osatzen dute, emakumezkoen %16.2aren aldean. Gisa berean, sekula ere ikusten ez duten gizonezkoak %26.1 dira, emakumezkoen %41.2aren aldean.

Komunikabideen erabilpenari eta honek adinarekin duen zerikusiarri buruzko daturik esanguratsuenak hauxek dira: 51-60 eta 60tik goitikoen adin taldeetan komunikabide hauekin sekula ere topaldirik ez dutenen kopuruak haundiagoak dira. Bertzaldetik, Euskarazko egunkariei dagokienez, 21-30 urte bitarte horretan %7ak irakurtzen ditu egunero, bertze adin taldeetan proportzioak hagitzez apalagoak direla.

10. Taula Euskararen erabilerak, kultur mailaren arabera.

	GUZTIRA NAFARROA %	BEHEKOA %	ERDIKOA %	GOIKOA %
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>				
Egunero	18.9	11.8	21.1	21.4
Noizean behin	46.7	39.1	48.7	50.0
Sekula ez	34.1	49.1	29.9	28.2
ED/EE	0.2	-	0.3	0.4
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>				
Egunero	4.8	2.8	5.8	4.8
Noizean behin	13.9	8.7	13.9	18.2
Sekula ez	81.2	88.5	80.2	76.7
ED/EE	0.2	-	0.1	0.4
<u>Maiztasuna Euskarazko Egunkariak:</u>				
Egunero	3.5	0.7	3.7	5.6
Noizean behin	11.0	2.9	12.0	16.0
Sekula ez	85.4	96.3	84.2	78.1
ED/EE	0.2	0.1	0.1	0.4
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak:</u>				
Egunero	1.6	0.4	2.1	1.6
Noizean behin	9.3	1.9	8.7	16.4
Sekula ez	89.0	97.6	89.0	81.6
ED/EE	0.2	0.1	0.1	0.4
OINARRIA	(3035)	(732)	(1434)	(869)

	GUZTIRA NAFARROA %	BEHEKOA %	ERDIKOA %	GOIKOA %
<u>Maiztasuna Euskarazko Liburuskak:</u>				
Egunero	1.5	0.5	1.6	2.1
Noizean behin	14.1	4.3	14.6	21.5
Sekula ez	84.2	95.1	83.7	75.9
ED/EE	0.2	0.0	0.1	0.4
<u>Maiztasuna Propaganda iragarkiak</u>				
<u>Euskaraz:</u>				
Egunero	2.0	1.0	1.7	3.4
Noizean behin	23.0	10.0	23.9	32.3
Sekula ez	74.7	88.8	74.1	63.8
ED/EE	0.3	0.1	0.3	0.4
<u>Maiztasuna Euskarazko Txartelak:</u>				
Egunero	5.3	1.3	3.3	11.9
Noizean behin	29.8	16.5	29.8	41.1
Sekula ez	64.7	82.1	66.8	46.6
ED/EE	0.2	0.0	0.1	0.4
<u>Maiztasuna adierazleak, trafikoa, bulegoa, ... Euskaraz:</u>				
Egunero	6.1	1.6	4.7	12.4
Noizean behin	29.6	17.9	30.1	38.7
Sekula ez	64.0	80.1	65.1	48.4
ED/EE	0.3	0.3	0.2	0.4
OINARRIA (3035)		(732)	(1434)	(869)

Arestiko laukietan isladatu den bezalaxe, Euskarazko komunikabideekiko atxikimendua arras baxua da gehienetan, telebista kenduz gero, horretan segipen maila altuagoa baita.

Gainera, egiazki interesgarria den korrelazioa antzematen da segipen mailen eta kultur mailaren artean: zein eta maila altuagoa, hainbat eta segipen haundiagoa, eta alderantziz.

11. Taula Euskararen erabilerak, gizarte statusaren arabera.

	GUZTIRA NAFARROA %	BEHE %	ERDI BEHE %	ERDI %	ERDI GOI %	GOI %
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>						
Egunero	18.9	15.7	19.4	19.5	20.5	17.6
Noizean behin	46.7	34.8	43.8	50.7	52.6	48.6
Sekula ez	34.1	49.3	36.7	29.5	26.4	33.8
ED/EE	0.2	0.3	0.0	0.3	0.5	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>						
Egunero	8	3.9	5.9	4.5	4.9	3.8
Noizean behin	13.9	11.8	9.8	15.9	17.6	13.3
Sekula ez	81.2	84.3	84.4	79.4	77.0	82.8
ED/EE	0.2	-	-	0.2	0.5	-
<u>Maiztasuna Egunkariak Euskaraz:</u>						
Egunero	3.5	1.0	2.6	3.9	6.1	2.8
Noizean behin	11.0	4.7	7.7	12.3	15.7	15.7
Sekula ez	85.4	94.3	89.6	83.6	77.7	81.4
ED/EE	0.2	-	0.1	0.2	0.5	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak:</u>						
Egunero	1.6	0.5	1.2	2.0	2.3	1.1
Noizean behin	9.3	2.2	6.1	9.5	15.8	14.8
Sekula ez	89.0	97.3	92.6	88.3	81.3	84.1
ED/EE	0.2	0.1	0.1	0.2	0.6	-
OINARRIA	(3035)	(471)	(754)	(936)	(632)	(243)

	GUZTIRA NAFARROA %	BEHE %	ERDI BEHE %	ERDI %	ERDI GOI %	GOI %
<u>Maiztasuna Liburuskak</u>						
<u>Euskaraz:</u>						
Egunero	1.5	0.3	1.0	1.8	2.5	0.9
Noizean behin	14.1	4.4	10.9	15.9	21.0	17.7
Sekula ez	84.2	95.3	88.0	82.0	75.9	81.3
ED/EE	0.2	0.1	-	0.2	0.6	-
<u>Maiztasuna Propaganda</u>						
<u>iragarkiak Euskaraz:</u>						
Egunero	2.0	0.3	1.8	2.4	2.4	3.7
Noizean behin	23.0	10.1	16.3	24.6	36.1	28.3
Sekula ez	74.7	89.5	81.8	72.6	61.0	67.9
ED/EE	0.3	0.2	0.1	0.3	0.6	0.0
<u>Maiztasuna Txartelak</u>						
<u>Euskaraz:</u>						
Egunero	5.3	1.2	4.8	5.2	7.8	0.4
Noizean behin	29.8	16.7	22.8	32.6	41.1	36.9
Sekula ez	64.7	82.0	72.4	62.0	50.5	54.7
ED/EE	0.2	0.1	0.0	0.1	0.6	0.0
<u>Maiztasuna adierazleak,</u>						
<u>trafikoa, bulegoa ... Euskaraz:</u>						
Egunero	6.1	2.1	6.0	6.2	7.9	10.1
Noizean behin	29.6	19.0	23.5	30.6	42.2	32.4
Sekula ez	64.0	78.7	70.2	63.1	49.3	57.5
ED/EE	0.3	0.2	0.3	0.1	0.6	-
OINARRIA	(3035)	(471)	(754)	(936)	(632)	(243)

Oro har, komunikabideekiko harremanak ondoko ezaugarriak ageri ditu: komunikabide guztiekin behe eta erdi-beheko mailek harreman gutiago dute gainerako taldeek baino.

Bertzalde, gizarte statusaren erdi eta goiko mailen artean "erdi-goikoa" izeneko statusa ageri da garbiki komunikabide guztien erabiltzaile edo kontsumitzaile gisa, TB izan edo irratia, egunkariak edo garaitikoak izan.

12. Taula Euskararen erabilerak, Nafarroako zonaldeen arabera.

	GUZTIRA	ERDAL			BIDA-						LIZA-		LI-
	NAFARROA	PIRI- NIOA	LA- RRAUN	SA- KANA	SOAL- DEA	BAZTAN	ULT- ZAMA	IRU- NEA	TU- TERA	TA- FALLA	RRAL- DEA	ZAN- GOZA	ZARRA EI- RIBURU
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
-----*-----*-----*-----*-----*-----*-----*-----*-----*-----*													
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>													
Egunero	18.9	12.0	51.4	49.6	63.3	57.9	22.9	15.7	8.4	13.8	17.1	15.1	18.6
Noizean behin	46.7	26.9	31.6	39.0	25.0	27.6	41.7	52.1	55.3	39.5	38.2	29.3	40.4
Sekula ez	34.1	61.1	17.0	11.4	11.7	14.5	35.4	32.0	36.2	46.7	42.9	55.1	41.0
ED/EE	0.2	-	-	-	-	-	-	0.2	-	-	1.8	0.5	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>													
Egunero	4.8	3.4	29.6	22.8	33.1	29.4	4.0	2.0	0.3	1.3	4.7	1.5	2.5
Noizean behin	13.9	11.4	39.1	28.3	28.2	37.4	18.8	13.0	5.9	11.3	13.5	8.3	13.0
Sekula ez	81.2	85.1	31.2	48.8	38.3	33.2	77.1	84.7	93.7	87.5	81.2	90.2	84.5
ED/EE	0.2	-	-	-	0.4	-	-	0.2	-	-	0.6	-	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Egunkariak:</u>													
Egunero	3.5	2.3	11.9	17.7	16.9	9.3	2.7	2.2	1.6	2.2	-	5.9	2.5
Noizean behin	11.0	8.6	33.2	18.5	29.4	23.8	13.5	11.2	3.1	8.2	8.2	10.2	11.2
Sekula ez	85.4	88.0	54.9	63.8	53.6	66.8	83.9	86.4	95.3	89.7	91.2	83.9	86.3
ED/EE	0.2	1.1	-	-	-	-	-	0.2	-	-	0.6	-	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak:</u>													
Egunero	1.6	0.6	4.3	11.4	10.1	2.8	0.4	0.8	0.6	0.6	-	1.5	0.6
Noizean behin	9.3	7.4	26.5	18.9	34.7	25.7	10.3	9.2	0.3	6.9	7.1	7.3	9.9
Sekula ez	89.0	91.4	68.8	68.9	55.2	71.0	89.2	89.8	99.1	92.5	92.4	91.2	89.4
ED/EE	0.2	0.6	0.4	0.8	-	0.5	-	0.2	-	-	0.6	-	-
OINARRIA	(3035)	(175)	(253)	(254)	(248)	(214)	(223)	(492)	(320)	(319)	(170)	(205)	(161)

	GUZTIRA NAFARROA %	ERDAL PIRI- NIOA %	LA- RRAUN %	SA- KANA %	BIDA- SOAL- DEA %	BAZTAN %	ULT- ZAMA %	IRU- NEA %	TU- TERA %	TA- FALLA %	LIZA- RRAL- DEA %	ZAN- GOZA %	LI- ZARRA HI- RIBURU %
<u>Izatasuna Euskarazko Liburuskak:</u>													
unero	1.5	1.1	4.3	10.6	10.9	3.3	0.4	0.6	0.6	0.6	-	2.4	-
izean behin	14.1	16.6	41.1	26.0	42.7	42.1	14.3	12.0	5.9	11.9	14.7	11.7	14.9
kula ez	84.2	82.3	54.2	63.0	46.4	54.2	85.2	87.2	93.4	87.5	84.7	85.9	85.1
/EE	0.2	-	0.4	0.4	-	0.5	-	0.2	-	-	0.6	-	-
<u>Izatasuna Propaganda iragarkiak</u>													
<u>skaraz:</u>													
unero	2.0	1.1	4.3	10.6	14.1	4.7	0.4	1.4	0.3	1.3	0.6	2.0	-
izean behin	23.0	18.9	49.8	32.3	44.8	47.2	19.7	24.4	12.5	19.1	17.1	14.1	18.6
kula ez	74.7	80.0	45.8	55.9	41.1	47.7	79.4	73.9	86.9	79.3	81.8	83.9	81.4
/EE	0.3	-	-	1.2	-	0.5	0.4	0.2	0.3	0.3	0.6	-	-
<u>Izatasuna Euskarazko Txartelak:</u>													
unero	5.3	1.7	4.7	15.4	16.1	7.9	3.6	5.9	3.1	2.2	1.8	2.9	-
izean behin	29.8	25.7	56.9	35.4	48.4	53.3	29.6	30.8	23.1	29.5	22.9	15.1	21.7
kula ez	64.7	72.6	38.3	48.8	35.1	37.9	66.8	63.1	73.7	68.3	74.7	82.0	78.3
/EE	0.2	-	-	0.4	0.4	0.9	-	0.2	-	-	0.6	-	-
<u>Izatasuna adierazleak,</u>													
<u>afikoa, bulegoa... Euskaraz:</u>													
unero	6.1	1.7	7.1	15.7	21.4	10.3	0.9	7.1	2.5	3.1	1.8	3.4	1.2
izean behin	29.6	20.6	55.3	36.6	41.5	55.6	10.8	33.6	16.6	28.5	20.6	10.7	22.4
kula ez	64.0	77.7	37.2	46.9	36.3	32.7	88.3	59.1	80.6	68.3	77.1	85.9	76.4
/EE	0.3	-	0.4	0.8	0.8	1.4	-	0.2	0.3	-	0.6	-	-
OINARRIA	(3035)	(175)	(253)	(254)	(248)	(214)	(223)	(492)	(320)	(319)	(170)	(205)	(161)

Harreman garbia dago Euskarazko gizarte komunikabideen erabilpenaren eta ikergai diren zonaldeen artean. Euskal zonaldeetan Euskarazko komunikabideen erabilpena hagitzeko altuagoa da gainerako eskualdeetan baino. Horretaz gain, aldaera batzuk gertatzen dira zonalde horietan zein eta zer komunikabide mota den: bai Sakanan bai Bidasoaldean bertze bi zonaldeetan baino segipen indize haundiagoa dute egunkari, aldizkari, liburuska, txartelei e.a.ei dagokienez.

III. EUSKARAREKIKO JARRERA.

III. EUSKARAREKIKO JARRERA.

III.1. EUSKARAREKIKO JARRERA.

13. Taula Euskararekiko jarrera.

	K	%
Aurkako jarrera	900	29.7
Jarrera axolagabea	672	22.2
Aldeko jarrera	1.079	35.6
Oso aldeko jarrera	384	12.6

Adostasuna biltzen duten esaldiak (Euskararekiko jarrera eskala).

1. Nafar guztiek izan behar dute euskara
ikasteko aukera %93.5
2. Gustatuko litzaidake nere seme-alabek
euskaraz jakitea %76.5
3. Gobernuak diru gehiago erabili behar luke
euskara bultzatzen %62.4
4. Euskarak nahitaezko asignatura behar luke
izan ikastetxeetan %56.0
5. Seme-alabaren bat banu, ikastolara edo
euskarazko eskolara eramanez nuke %51.2
6. Nafarroako Gobernuak funtzionarioek euska-
raz jakin behar lukete %45.5

7. Hoberena litzateke, etorkizunean, euskaraz
baizik mintzatuko ez balitz Nafarroan ... %13.7
8. Nafar guztiak behartu behar lirateke
euskaraz epe motzean ikas lezaten % 6.5

Erantzun zutenak lau taldetan (aurkakoak, axolagabeak, aldekoak eta oso aldekoak) banaturik, ondokoa dugu:

- Ados esaldi bakarrarekin ere ez, 1., 2. edota 3. esaldiekin, aurkako jarrera (%29.7).
- Ados 1., 2., 3. eta 4. esaldiekin, jarrera axolagabea (%22.2).
- Ados 1., 2., 3., 4., 5. edota 6. esaldiekin, aldeko jarrera (%35.6).
- Ados 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. edota 8. esaldiekin, oso aldeko jarrera (%12.6)

Erabilitako tipologia ez da bat heldu eskalako maiztasun metatuekin, zenbait elkarrizketatu, eskalaren eraikuntzari dagokionez, zentzugabeak gertatzen baitziren. Horiek teorian zegozkien ez bertzeko tipoetan multzokatu dira.

14. Taula Euskararekiko jarrera, sexu eta adinaren arabera.

JARRERA	GUZTIRA %	S E X U A		A D I N A					
		GIZON %	EMAKUME %	16-20 %	21-30 %	31-40 %	41-50 %	51-60 %	+ 60 %
Aurkakoa	29.7	26.9	32.2	28.0	21.6	26.6	37.1	36.4	31.8
Axolagabea	22.2	22.8	21.5	24.4	20.2	29.9	22.3	22.2	17.1
Aldekoa	35.6	37.4	33.9	33.8	42.0	31.3	30.0	31.5	39.6
Oso aldekoa	12.6	12.9	12.4	13.8	16.1	12.9	10.6	9.9	11.5
	(3035)	(1466)	(1569)	(351)	(646)	(529)	(405)	(441)	(663)

Jarrera berdintsua sexuen arabera. Aurkako jarrerak 41-50 urte bitartean ugariagotzen dira, aldeko jarrerak nabarmenagoak direla 21-30 urte bitartean.

15. Taula Euskararekiko jarrera, gizarte status eta kultur mailaren arabera.

		GIZARTE STATUSA				KULTUR MAILA			
JARRERA	GUZTIRA %	BEHE- KOA %	BEHE- KOA %	ERDI- KOA %	GOI- KOA %	GOI- KOA %	BEHE- KOA %	ERDI- KOA %	GOI- KOA %
Aurkakoa	29.7	34.2	28.5	26.3	29.9	36.7	36.4	27.0	28.3
Axolagabea	22.2	17.7	21.4	21.0	23.7	33.4	20.5	21.5	24.7
Aldekoa	35.6	35.6	37.8	38.8	33.5	21.2	34.5	36.3	35.2
Oso aldekoa	12.6	12.5	12.3	13.8	12.9	8.6	8.6	15.2	11.9
	(3035)	(471)	(754)	(936)	(632)	(243)	(732)	(1434)	(869)

Statusaren arabera, aurkako jarreterako joera somatzen da behe eta goiko statusetan. Kultur mailari dagokionez, beheko mailak aurkako jarreraren portzentaia haundiagoa du, baina gainerakoan ez da ezberdintasun nabarmenik.

16. Taula Euskararekiko jarrera Nafarroako zonaldeetan.

JARRERA	GUZTIRA %	PIRINIO ERDALDUNA %	LARRAUN %	SAKANA %	BIDASOA %	BAZTAN %	ULTZAMA %	IRUÑEA %	TUTERA %	TAFALLA %	LIZA- RRALDEA %	ZANGOZA %	LIZARRA BERA %
Aurkakoa	29.7	25.7	5.1	6.7	4.8	5.6	8.5	25.3	57.2	36.7	28.8	44.9	37.3
Axolagabea	22.2	24.6	16.6	15.0	10.9	21.0	21.5	23.4	23.1	23.5	21.3	15.6	22.4
Aldekoa	35.6	36.0	48.6	50.0	41.9	52.3	54.7	38.3	16.9	30.7	41.2	28.8	29.2
Oso aldekoa	12.6	13.7	29.6	28.3	42.3	21.0	15.2	12.8	2.8	9.1	8.2	10.7	11.2

(3035)

Ikerketa honetarako Nafarroan egin dugun zonalde banaketari dagokionez, jarreraren ezberdintasuna argia da. Bidasoaldean oso aldeko jarrerak ugariak dira, baita Leitzalarraunen, Sakanan eta, puskaz apalago, Baztan eta Ultzaman ere. Aldiz, aitzitik jarrera Tuteraldean, Zangozaldean, Tafallaldean eta Lizarran berean, azken hiri honetan oso aldeko talde garrantzizko bat badago ere. Iruñeak banaz bertzekoa bezalatsuko banaketa du.

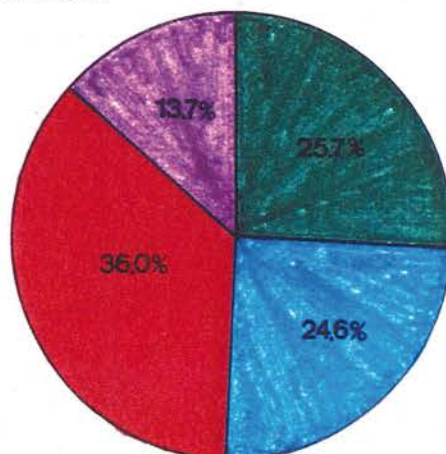
17. Taula Euskararekiko jarrera, botuaren arabera.

JARRERA	GUZTIRA %	P.P. %	E.E. %	C.D.S. %	PSOE %	H.B. %	P.N.V. %	U.P.N. %	E.A. %	I.U. %	BERTZE %	EZ BOTU %	E.D. %
Aurkakoa	29.7	67.7	12.8	38.6	27.9	-	22.5	77.9	5.5	13.4	23.8	28.6	32.9
Axolagabea	22.2	10.8	24.2	25.4	30.9	5.2	3.1	14.4	20.7	50.6	34.7	22.0	21.9
Aldekoa	35.6	20.1	50.8	34.7	34.1	45.2	46.9	7.3	51.2	30.5	39.0	38.6	34.4
Oso aldekoa	12.6	1.4	12.1	1.7	7.1	49.6	27.5	1.3	22.6	5.4	2.6	10.8	10.8
	(3035)	(97)	(63)	(49)	(415)	(227)	(29)	(133)	(99)	(95)	(37)	(790)	(998)

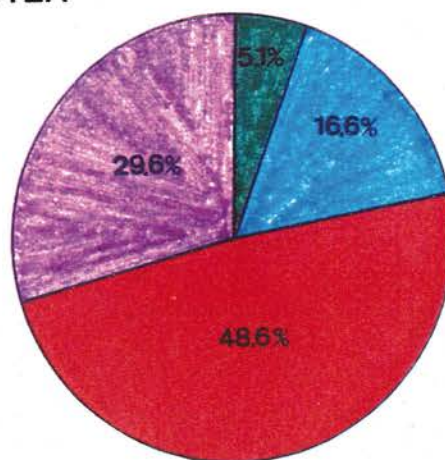
Aurkako jarrerak P.P. eta U.P.N.ko botu-emaileen artean. Jarrera axolabearen garrantzia Izquierda Unidan, aldeko jarrerena E.E. eta E.A.n eta aldekoa eta oso aldekoarena H.B.n. Botu taula bat izanik, kontutan hartu behar erantzunik ez edo boturik eman ez zutela adierazi duten elkarrizketatuen portzentaia altua.

EUSKARARI BURUZKO JARRERA

ERDAL PIRINIOA

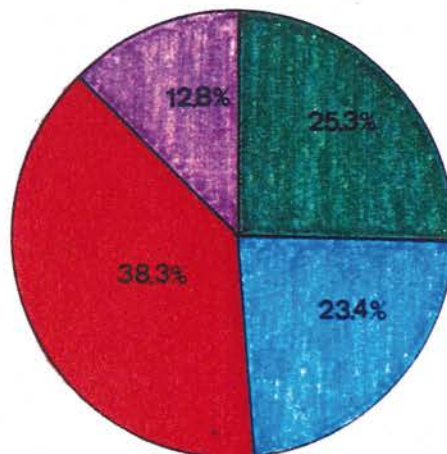

LARRAUN LEITZA

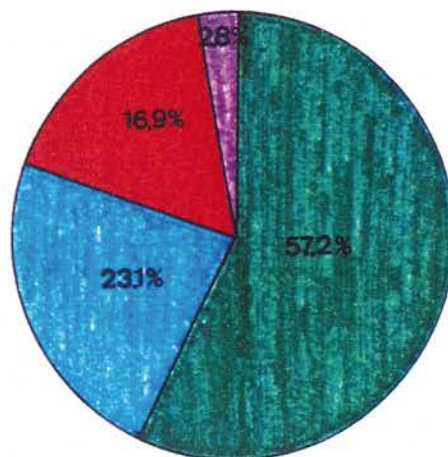

EUSKARARI BURUZKO JARRERA

IRUÑEA ETA IRUÑALDEA

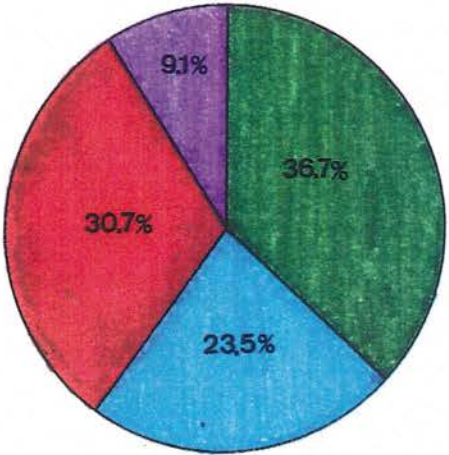

TUTERA ETA TUTERALDEA

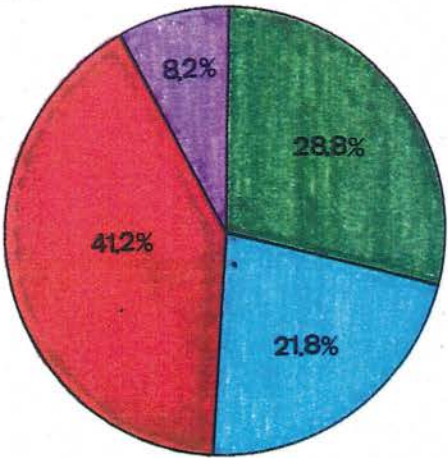

EUSKARARI BURUZKO JARRERA

TAFALLA ETA TAFALLALDEA

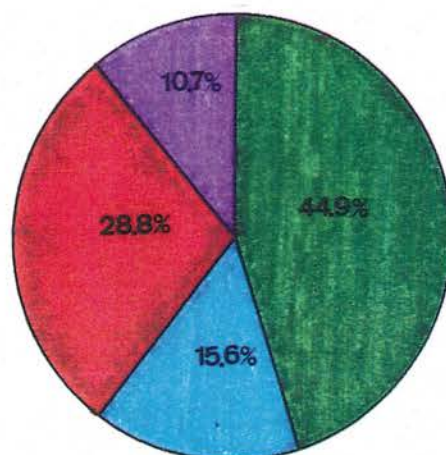

LIZARRALDEA

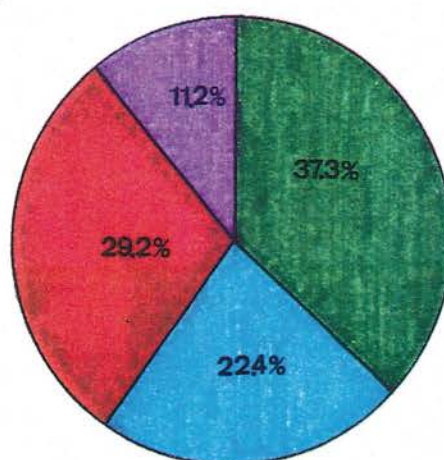

EUSKARARI BURUZKO JARRERA

ZANGOZALDEA

LIZARRA

III.2. EUSKARAREKIKO LAU JARRERA TALDEEN PERFILA.

18. Taula Euskararekiko jarrera taldeen perfila.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXO- LAGA- BEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE- KOA %
<u>Sexua:</u>					
Gizon	48.3	43.8	49.7	50.8	49.3
Emakume	51.7	56.2	50.3	49.2	50.7
<u>Adina:</u>					
16-20 urte	11.6	10.9	12.7	11.0	12.6
21-30 urte	21.3	15.5	19.5	25.2	27.2
31-40 urte	17.4	15.6	22.9	15.4	17.8
41-50 urte	13.3	16.7	13.4	11.3	11.1
51-60 urte	14.5	17.8	14.5	12.9	11.3
60 urtez goiti	21.9	23.5	16.9	24.3	19.9
<u>Habitata:</u>					
5.000 biztanlez beheiti	30.7	31.2	27.8	30.3	35.9
5.000 biztanlez goiti	40.5	45.3	39.7	39.6	33.2
Iruñea	28.8	26.6	32.5	30.1	30.9
<u>Jatorria:</u>					
Nafarroa	76.5	71.9	73.2	80.4	82.6
Euskadi	4.5	3.2	4.2	4.5	7.8
Gainerakoa	19.0	24.9	22.6	15.0	9.6
<u>Kultur maila:</u>					
Behekoa	24.1	26.6	22.3	23.4	16.4
Ertaina	47.2	43.1	45.8	48.3	56.7
Goikoa	28.6	27.3	31.9	28.3	26.9
	(3035)	(900)	(672)	(1079)	(384)

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXO- LAGA- BEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE- KOA %
<u>Elkartze maila:</u>					
Behekoa	54.1	56.5	49.4	55.5	52.6
Ertaina	30.6	32.6	35.3	27.6	26.3
Goikoa	15.3	10.9	15.3	16.8	21.1
<u>Gizarte statusa:</u>					
Goikoa	8.0	9.9	12.1	4.8	5.5
Erdi-goikoa	20.8	21.0	22.2	19.6	21.3
Erdikoa	30.8	27.4	29.2	33.7	33.8
Erdi-behekoa	24.8	23.9	24.0	26.4	24.1
Behekoa	15.5	17.9	12.4	15.5	15.4
<u>Zonaldeak:</u>					
Pirinioa	2.3	2.0	2.5	2.3	2.5
Larraun	1.8	0.3	1.3	2.4	4.2
Sakana	4.8	1.1	3.2	6.7	10.7
Bidasoaldea	2.5	0.4	1.2	3.0	8.5
Baztan	2.0	0.4	1.9	3.0	3.3
Ultzama	0.8	0.2	0.7	1.2	0.9
Iruñea	50.5	43.3	53.4	54.4	51.2
Tutera	14.1	27.3	14.8	6.7	3.1
Tafalla	8.6	10.6	9.1	7.4	6.2
Lizarraldea	7.6	7.4	7.5	8.8	5.0
Zangoza	2.5	3.8	1.8	2.1	2.2
Lizarra hiria	2.5	3.2	2.6	2.1	2.2
	(3035)	(900)	(672)	(1079)	(384)

Muturreko bi taldeak -aurkakoenak eta aldekoenak- harturik, ondoko perfila izanen genuke:

Aurkako jarrera: emakumeek, adintsuek (40 urte baino gehiagokoek), 5.000 biztanle baino haundiagoko herrietakoek, Nafarroako banaz bertzekoa bezalatsuko kultur maila eta elkartze mailakoek dute bereziki horretarako joera. Garrantzizkoak dira Nafarroa eta Euskaditik kanpo sortu direnak, baita Erriberan bizi direnak ere, batez ere Tuteraldekoak.

Oso aldeko jarrera: Sexuen arteko berdintasuna, 21-30 urte bitartekoen garrantzia, 5.000 biztanlez goitiko herrietakoak, kultur maila ertaina, elkartze maila altua, Nafarroan edo Euskadin sortuak, puntako zonaldeak Sakanan eta Bidasoaldean.

ONDORIO GISA, erran daiteke Nafarroa banaturik dagoela euskarari eta haren garapenari dagokienez.

Eskalari begiraturik, aurkako jarrera gehi axolagabeak Nafarroako biztanleriaren %51,9a osatzen du, guti goiti-beheiti aldeko jarrera erakusten dutenak %48,2 direla. Taldeak banan-banan aztertuta, aldeko taldea da haundiena, %35,6a osaturik, eta tikiena oso aldekoena, %12,6arekin.

Talde bakoitza definitu behar bagenu, kapitulu honetan erakutsitako perfilaz gain, erran genezake aurkako jarrerakoak Euskararekin intoleranteak direla. Haietariko batzuek beraiek edo beren seme-alabek euskara ikasteko aukerari berari uko egiten diote. Eskala hori ikerketan erabiltzen diren aldagaiekin gurutzen delarik, berbaieztaturik gelditzen da euskararen garapenaren aurka erakusten duten jarrera.

Axolagabe deitu dugun taldeak, berriz, euskara asignatura bat izan litekeela dio, baina ez dute beren seme-alabak euskaraz ikastera igorri nahi. Hortaz, haien jarrerak aldekoa ez den pasibotasuna erakusten du. Gero ikusiko dugunez, ez diete neurri aunitzi uko egiten, baina gisa berean oso aldekoak ere ez dira.

Hirugarren taldea, Nafarroan kopurutsuena dena, beren seme-alabak euskara eta euskaraz ikastera igorriko luketenek osatzen dute. Talde honetako partaideek funtzionarioei jakin lezaten eskatuko baliote ere, haien ikuspegian Nafarroak elebiduna behar du izan. Haien jarrera aldekoa da.

Azkenik, talderik tikiena, oso aldekoa deitu duguna dugu. Horien eritziz, euskarak Nafarroako hizkuntza bakarra behar luke izan. Are gehiago, haien erdiak -guztien %6ak- derrigortasuna ezarriko luke nafar guztiek ikas lezaten.

Lau jarrera-talde hauek, ikerketak sustapenari eta Administrazioari eskatzen zaizkien neurriei dagokien erabili dituen aldagaiekin gurutzatuta, korrelazio estatistiko haundia erakusten dute. Alde horretatik eskalak sendotasun haundia ageri du, baita balio soziologiko nabarmena ere, Nafarroan gai honetaz egiten den lehendabizikoa izanik.

Ondorioei eskainitako kapituluak berriz ere aipatzen badu ere, ez dugu atal hau bukatu nahi, ikerketarako aurrez hautatutako zonaldeak aztertzerakoan, atzeman ditugun ezberdintasunak hona ekarri gabe.

Horrek Nafarroako mapa berezia dakarkigu Euskarari dagokionean, muturreko jarrerak nagusi direla alde batean eta bertzean, Euskararen esistentzia bera nafar hizkuntza gisa ukatzen dutenengandik, Nafarroako hizkuntza bakartzat inposatu nahi dutenengana.

IV. NAFARROAKO ZONALDEAK.

IV. NAFARROAKO ZONALDEAK.

Atal honetan, Nafarroa azterkerketa honetarako zein zonaldetan banatu den, haien analisisa garatzen da. Analisisiak, Euskararekiko jarrerak, Euskararekin zerikusia duten gaiei buruzko gizarte eskaerak, zonalde bakoitzeko elkarritzetatuek proposatutakoak, eta zonalde bakoitzean euskararen erabilpena jorratu ditu.

Hiru gai hauei buruzko azterketaren bidez, zonalde bakoitzeko argazki antzeko bat aurkez daiteke, errealitatearen halako ikuspegi bat izateko aukera ematen duena.

IV.1. PIRINIO ERDALDUNA. (Ikus zabalera geografikoa
Oinarri metodologikoetan).

Zonalde honetan 175 elkarrizketa burutu dira.

a) Euskararekiko jarrera.

19. Taula Euskararekiko jarrera.

	GUZTIRA NAFARROAN	PIRINIOA	
	%	%	
Aurkakoa	29.7	25.7	] 50.3
Axolagabea	22.2	24.6	
Aldekoa	35.6	36.0	] 49.7
Oso aldekoa	12.6	13.7	
	OINARRIA (3035)	(175)	

Pirinioaldeak Nafarroa osoaren antzeko jarrera du euskarari dagokionez, piska bat gutiago aurkako jarreretan eta piska bat gehiago aldekoetan. Oro har %50nako banaketa egin daiteke alde eta aurkakoen artean.

b) Euskararen erabilpena.

20. Taula. Euskararen erabilpena.

	%
<u>Euskararekiko harremana:</u>	
Egunero mintzatzen naiz	1.7
Maiz mintzatzen naiz	8.0
Maiz aditzen dut, baina mintzatu ez	4.6
Zerbait aditzen dut, baina mintzatu ez	41.7
Ez dut sekula aditzen	44.0
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>	
Egunero	12.0
Noizean behin	26.9
Sekula ez	61.1
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>	
Egunero	3.4
Noizean behin	11.4
Sekula ez	85.1
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Egunkariak:</u>	
Egunero	2.3
Noizean behin	8.6
Sekula ez	88.0
ED/EE	1.1

OINARRIA (175)

	%
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak:</u>	
Egunero	0.6
Noizean behin	7.4
Sekula ez	91.4
ED/EE	0.6
<u>Maiztasuna Euskarazko Liburuskak:</u>	
Egunero	1.1
Noizean behin	16.6
Sekula ez	82.3
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Propaganda publizitatea</u>	
<u>Euskaraz:</u>	
Egunero	1.1
Noizean behin	18.9
Sekula ez	80.0
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Txartelak:</u>	
Egunero	1.7
Noizean behin	25.7
Sekula ez	72.6
ED/EE	-
<u>Maiztasuna adierazleak, trafikoa</u>	
<u>bulegoa, ... Euskaraz:</u>	
Egunero	1.7
Noizean behin	20.6
Sekula ez	77.7
ED/EE	-

OINARRIA (175)

Euskararen erabilpen eskaseko zonaldea.
Guti goiti-beheiti %10 batek aitortzen du zerbait
mintzatzen dela eta bakarrik %1,7 batek egunero.

Gisa berean, Euskara erabiltzeko ohiturak oso
baxuak dira. %61ak ez du sekula ere telebista ikusten
eta %80ak inoiz ere irratia entzun. Halaber,
publizitatea, txartelak, adierazleak eta abarren
pertzepzio maila baxua da.

c) Eskakizunak Administrazioari.

21. Taula. Gobernuaren lehentasunezko gastuak adinaren arabera.

	A D I N A							
	GUZTIRA	PIRI-						
	NAFARROA	NIOA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%	%
-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----								
Etxebizitza publikoa	41.8	42.3	36.4	47.2	36.4	50.0	35.5	43.4
Obra inportanteak	15.9	11.4	-	-	13.6	9.1	12.9	20.8
Kultura-Kirola	18.2	21.1	36.4	30.6	27.3	22.7	19.4	9.4
Sanitatea	52.4	64.6	54.5	47.2	63.6	63.6	74.2	73.6
Hezkuntza	45.5	52.0	45.5	44.4	59.1	50.0	64.5	49.1
Enplegu sustapena	54.0	56.6	54.5	66.7	40.9	36.4	54.8	66.0
Komunikazioen gara-								
pena	7.3	6.3	9.1	2.8	-	4.5	12.9	7.5
Euskara bultzatzea	18.2	14.9	36.4	36.1	22.7	9.1	3.2	1.9
Ekonomiaren gara-								
pena	9.0	10.3	-	11.1	9.1	9.1	12.9	11.3
Hiritarren segur-								
tasuna	20.7	16.0	27.3	13.9	13.6	31.8	9.7	13.2
ED/EE	0.4	-	-	-	-	-	-	-
	(3035)	(175)	(11)	(36)	(22)	(22)	(31)	(53)

Nafarroako Gobernuari egiten zaion inbertsio eskaria, Nafarroako datu orokorren aldean, ez da diferentzia nabarmenik, Sanitateari dagokionean ezik.

Adinen arabera, Euskara bultzatzeko eskarian mozketa bat nabarmentzen da: 30 urtez beheitikoek %36an aipatzen dute. Nagusienengan, berriz, ez da kasik ageri.

22. Taula. Gobernuari proposatutako gastuak, Euskarare-
kiko jarreraren arabera.

	GUZTIRA NAFARROA %	PIRI- NIOA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO AL- DEKOA %
-----!-----!-----!-----!-----!-----						
Etxebizitza publikoa	41.8	42.3	40.0	41.9	44.4	41.7
Obra inportanteak	15.9	11.4	17.8	9.3	11.1	4.2
Kultura-Kirola	18.2	21.1	15.6	11.6	30.2	25.0
Sanitatea	52.4	54.6	66.7	74.4	63.5	45.3
Hezkuntza	45.5	52.0	53.3	62.8	49.2	37.5
Enplegu sustapena	54.0	56.6	51.1	53.5	60.3	62.5
Komunikazioen gara- pena	7.3	6.3	17.8	-	1.6	8.3
Euskara bultzatzea	18.2	14.9	-	2.3	20.6	50.0
Ekonomiaren gara- pena	9.0	10.3	11.1	18.6	4.8	8.3
Airitarren segur- tasuna	20.7	16.0	17.8	20.9	11.1	16.7
ED/EE	0.4	-	-	-	-	-

.pa

Euskararekiko jarreraren arabera, gastu eska-
ri ezberdinak dira. Gauzak hala, euskararen aurkako
jarrera edo axolagabea dutenek gutitan eskatzen dute
Euskara eta, aldiz, aunitzetan Sanitatea. Aitzitik,
Euskararen oso aldeko jarrera dutenek bigarren
postuan uzten dute euskararen eskakizuna, enpleguaren
sustapenaren ondoan. Oharterazi beharra dago, Euskarare-
kiko jarrerak adinarekin lotuera zuzena duenez, azken
aldagai horrek gainerako datu guztiak baldintzapetzen
dituela.

23. Taula. Uste duzu Gobernuak zonalde honetan (Pirinioa)
Euskara bultzatu behar duela?, adinaren arabera.

	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60	
	%	%	%	%	%	%	%	%
Bai	65.7	72.7	88.9	59.1	68.2	51.6	58.5	
Ez	32.6	27.3	11.1	36.4	27.3	48.4	39.6	
ED/EE	1.7	-	-	4.5	4.5	-	1.9	
	(175)	(11)	(36)	(22)	(22)	(31)	(53)	

24. Taula. Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako (Pirinioa)
(BEREZKO ERANTZUNA).

	%
Euskararen sustapena	20.0
Ikastola gehiago	20.6
Bertze	1.7
Ez dadin deus egin	1.7
ED/EE	56.0
	(175)

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako (Pirinioa)
adinaren arabera. (PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

25. Taula. Administrazioan elebitasuna bultzatu beharra.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	52.6	63.6	75.0	68.2	36.4	25.8	50.9
Indiferentea	14.9	9.1	11.1	4.5	4.5	25.3	20.8
Deus gutikoa	32.6	27.3	13.9	27.3	59.1	48.4	28.3
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (175)	(11)	(36)	(22)	(22)	(31)	(53)	

26. Taula. Iharduera ekonomikoan elebitasuna bultzatu beharra.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	45.1	54.5	63.9	63.6	27.3	22.6	43.4
Indiferentea	20.6	18.2	22.2	4.5	9.1	29.0	26.4
Deus gutikoa	34.3	27.3	13.9	31.8	63.6	48.4	30.2
EE/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (175)	(11)	(36)	(22)	(22)	(31)	(53)	

27. Taula. Osasun erakundeetan elebitasuna bultzatu beharra.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	48.0	54.5	66.7	58.2	27.3	25.8	47.2
Indiferentea	18.3	18.2	19.4	4.5	9.1	25.3	22.6
Deus gutikoa	33.7	27.3	13.9	27.3	63.6	48.4	30.2
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (175)	(11)	(36)	(22)	(22)	(31)	(53)	

28. Taula. Erabilpenari buruzko kontzientziazio kanpainak.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	55.4	81.8	72.2	77.3	50.0	29.0	47.2
Indiferentea	18.9	9.1	11.1	9.1	18.2	22.6	28.3
Deus gutikoa	25.7	9.1	16.7	13.6	31.8	48.4	24.5
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (175)	(11)	(36)	(22)	(22)	(31)	(53)	

.pa

29. Taula. Euskara ikastetxeetan gehiago sartzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	54.9	72.7	80.6	72.7	45.5	35.5	41.5
Indiferentea	21.7	18.2	11.1	13.6	18.2	19.4	35.8
Deus gutikoa	23.4	9.1	8.3	13.6	36.4	45.2	22.6
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (175)	(175)	(11)	(36)	(22)	(22)	(31)	(53)

30. Taula. Zinema, antzerki, e.a.en mailan Euskara bultzatzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	54.9	72.7	86.1	72.7	40.9	29.0	43.4
Indiferentea	21.7	9.1	8.3	9.1	22.7	25.8	35.8
Deus gutikoa	22.3	9.1	5.6	13.6	36.4	45.2	20.3
ED/EE	1.1	9.1	-	4.5	-	-	-
OINARRIA (175)	(175)	(11)	(36)	(22)	(22)	(31)	(53)

.pa

Berezko proposamenetan, Euskararen sustapena, orokorki hartuta, eta Ikastolak bultzatzea dira gehien eskatzen diren neurriak, biak %20 inguruan badabiltza ere.

Proposatutako erantzunetan, administrazioaren elebitasuna, hiritarraren kontzientziazioa, Euskara ikastetxeetan sartzea eta Euskara antzerki edo zinema mailetan erabiltzea bezalako proposamenek %50etik goiti egiten dute. Gazteenak eta, oro har, 40 urtez beheitikoak dira batez ere neurri hauen aldekoak.

LABURPEN GISA, agerian dago Euskarari dagokionez dagoen eritzi banaketa. 40 urtez gazteagoak eta bereziki 30 urtez beheitikoak Euskara gizarte harremanen alderdi guztietan garatzearen aldekoak dira. Aitzitik, zaharragoen eritzia aurkakoa da. Jarrera-eskalari begiraturaz, guti goiti-beheiti, %50 alde dago eta %50, aldiz, kontra. Euskararen erabilpen maila hagitz ahula da. Eskarien artean, Euskarari dagokionez, herritargoaren kontzientziazioa eta Euskara irakaskuntzan sartzea dira denetan nagusienak.

IV.2. LARRAUN-LEITZA. (Ikus zabalera geografikoa Oinarri metodologikoetan).

Zonalde honetan 253 elkarrizketa burutu dira.

a) Euskararekiko jarrera.

31. Taula. Euskararekiko jarrera.

	GUZTIRA NAFARROA	LARRAUN-LEITZA	
	%	%	
Aurkakoa	29.7	5.1	] 21.7
Axolagabea	22.2	16.6	
Aldekoa	35.6	48.6	] 78.2
Oso aldekoa	12.6	29.6	
	OINARRIA (3035)	(253)	

Larraun-Leitza aldeak oso aldeko jarrera du Euskararekiko. Eritzien %78.2a aldekoa da, eta %29.6a oso aldekoa.

b) Euskararen Erabilpena.

32. Taula. Euskararen Erabilpena.

	%
<u>Euskararekiko harremana:</u>	
Egunero mintzatzen naiz	80.6
Maiz mintzatzen naiz	9.5
Aunitz aditzen dut, baina mintzatu ez	6.7
Zerbait aditzen dut, baina mintzatu ez	3.2
Ez dut sekula aditzen	-
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>	
Egunero	51.4
Noizean behin	31.6
Sekula ez	17.0
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>	
Egunero	29.6
Noizean behin	39.1
Sekula ez	31.2
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Egunkaria:</u>	
Egunero	11.9
Noizean behin	33.2
Sekula ez	54.9
ED/EE	-

OINARRIA (253)

	%
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak:</u>	
Egunero	4.3
Noizean behin	26.5
Sekula ez	68.8
ED/EE	0.4
<u>Maiztasuna Euskarazko Liburuskak:</u>	
Egunero	4.3
Noizean behin	41.1
Sekula ez	54.2
ED/EE	0.4
<u>Maiztasuna propaganda, iragarkiak</u>	
<u>Euskaraz:</u>	
Egunero	4.3
Noizean behin	49.8
Sekula ez	45.8
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Txartelak:</u>	
Egunero	4.7
Noizean behin	56.9
Sekula ez	38.3
ED/EE	-
<u>Maiztasuna adierazleak, trafikoa, bulegoa, ... Euskaraz:</u>	
Egunero	7.1
Noizean behin	55.3
Sekula ez	37.2
ED/EE	0.4

OINARRIA (253)

Euskararen erabilpen altuko zonaldea: %80.6a egunero mintzatzen da eta %9.5a maiz. Erdiak egunero ikusten du euskarazko telebista. Gainerako komunikabideen erabilpenak beheiti egiten du.

Liburuskak, txartelak, propaganda, e.a... elkarriketatuen erdiak ikusten ditu noizean behin. Gainerako erdixeak ez ditu sekula ere ikusten.

c) Eskakizunak Administrazioari.

33. Taula. Gobernuaren lehentasunezko gastuak, adinaren arabera.

		A D I N A						
	GUZTIRA	LA- RRAUN	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	NAFARROA	LEITZA						
	§	§	§	§	§	§	§	§
Etxebizitza publikoa	41.8	22.5	16.7	30.4	20.0	27.5	22.2	17.3
Obra inportanteak	15.9	8.7	3.3	6.5	7.5	5.0	13.3	13.5
Kultura-Kirola	18.2	24.1	16.7	23.9	32.5	22.5	26.7	21.1
Sanitatea	52.4	59.3	40.0	50.0	62.5	65.0	57.8	73.1
Hezkuntza	45.5	43.5	30.0	52.2	37.5	52.5	40.0	44.2
Enplegu sustapena	54.0	43.5	70.0	56.5	47.5	30.0	33.3	32.7
Komunikazioen gara- pena	7.3	10.3	10.0	4.3	10.0	17.5	11.1	9.6
Euskara bultzatzea	18.2	35.2	63.3	43.5	30.0	30.0	24.4	28.8
Ekonomiaren gara- pena	9.0	7.9	3.3	6.5	12.5	7.5	11.1	5.8
Hiritarren segur- tasuna	20.7	13.4	13.3	10.9	7.5	20.0	22.2	7.7
ED/EE	0.4	-	-	-	-	-	-	-
	(3035)	(253)	(30)	(46)	(40)	(40)	(51)	(52)

Euskara bultzatzeak laugarren postua hartzen du zonalde honek eskatutako gastuetan. Lehenbizikoa Sanitatea da.

Gazteenen artean, berriz, Euskara bultzatzea bigarren lekuan gelditzen da enpleguaren sustapenaren ondoan.

Oro har, erran daiteke adinez goiti egin ahala beheititzen dela Euskararen eskaria, nahiz eta adin guztietan altu samar iraun.

34. Taula. Uste duzu Gobernuak Euskara bultzatu behar duela zonaldean (Larraun-Leitza)?, adina-
ren arabera.

	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Franko	23.7	10.0	13.0	22.5	25.0	31.1	34.6
Zerbait	41.5	43.3	21.7	35.0	47.5	53.3	48.1
Deus ez	33.6	46.7	65.2	42.5	25.0	13.3	15.4
ED/EE	1.7	-	-	4.5	2.5	2.2	1.9
OINARRIA	(253)	(30)	(46)	(40)	(40)	(45)	(52)

35. Taula. Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako (Larraun-Leitza). (BEREZKO ERANTZUNA).

	%
Euskararen garapena	33.2
Hezkuntza Euskaraz	20.6
Euskara ez derrigorrezko	0.4
Bertze	1.6
ED/EE	45.1
	(253)

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako (Larraun-Leitza), adinaren arabera.
(PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

36. Taula. Iharduera administratiboaren erabateko euskalduntzea.

A D I N A								
GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60		
		%	%	%	%	%	%	%
----- ----- ----- ----- ----- ----- ----- ----- -----								
Garrantzizkoa		52.6	63.3	60.9	55.0	60.0	35.6	46.2
Indiferentea		23.3	26.7	23.9	10.0	17.5	26.7	32.7
Deus gutikoa		24.1	10.0	15.2	35.0	22.5	37.8	21.2
ED/EE		-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (253)		(30)	(46)	(40)	(40)	(45)	(52)	

37. Taula. Iharduera ekonomikoaren erabateko euskalduntzea.

A D I N A							
TOTAL	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60	
%	%	%	%	%	%	%	%
----- ----- ----- ----- ----- ----- ----- -----							
Garrantzizkoa	48.6	56.7	52.2	57.5	52.5	37.8	40.4
Indiferentea	28.1	33.3	34.3	15.0	27.5	26.7	30.8
Deus gutikoa	23.3	10.0	13.0	27.5	20.0	35.6	28.3
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (253)	(30)	(46)	(40)	(40)	(45)	(52)	

38. Taula. Kultur ihardueren erabateko euskalduntzea.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	47.0	53.3	60.9	55.0	52.5	28.9	36.5
Indiferentea	32.4	36.7	26.1	22.5	30.0	40.0	38.5
Deus gutikoa	20.6	10.0	13.0	22.5	17.5	31.1	25.0
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (253)	(30)	(46)	(40)	(40)	(45)	(52)	

39. Taula. Komunikabideetan portzentaia haundiagoa.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	62.8	70.0	76.1	72.5	60.0	51.1	51.9
Indiferentea	24.9	20.0	17.4	15.0	32.5	26.7	34.6
deus gutikoa	24.9	20.0	17.4	15.0	32.5	26.7	34.6
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (253)	(30)	(46)	(40)	(40)	(45)	(52)	

.PA

40. Taula. Irakaskuntza erabat euskalduntzea.

A D I N A

	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	47.4	60.0	60.9	50.0	47.5	28.9	42.3
Indiferentea	26.5	33.3	23.9	15.0	30.0	24.4	32.7
Deus gutikoa	26.1	6.7	15.2	35.0	22.5	46.7	25.0
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (253)		(30)	(46)	(40)	(40)	(45)	(52)

.pa

Larraun-Leitzako elkarrizketatuen %41.5ak uste du Gobernuak "zerbait" egiten duela Euskararen alde bere zonaldean.

Adinen arabera, 21-30 urte bitartekoen artean -hauexek dira kritikoenak- %65.2ak uste du es duela deus egiten.

Euskararen garapena da gehien eskatzen den neurria berezko proposamenetan.

Proposatutako proposamenetan, bik baizik ez dute elkarrizketatuen %50a baino gehiago biltzen: ihar-duera administratiboaren erabateko euskalduntzea (Udalak) (1), %52.6rekin, eta portzentaiarik haundiena komunikabideei dagokie, haien euskalduntzea %62.8k eskatzen baitu, eta %76.1ek 21-30 urte bitartekoen artean.

Irakaskuntza erabat euskalduntzeari dagokionez ez dira %50era ailegatzen haren alde daudenak. Bat heldu direnak %47.4 dira. Aldagai hau, 51-60 urte bitartean daudenak %46.7k deus gutikotzat jotzen du. Hain zuzen ere, adin bitarte hau -51tik 60rako- da aurkako eritzi haundiagoa agertzen duena.

(1) Erabateko euskalduntzea euskara baizik ez erabiltzea ulertu behar da.

LABURPEN GISA, erran daiteke euskararen aldeko elkarrizketatuen portzentaia haundiko zonaldea dela (%78.2). Gisa berean, Euskararen erabilpen haundiko zonaldea da, nahiz eta ahozko komunikabidetik kanpora erabilpena urria izan.

Oro har, Euskararen eskakizunak beheiti egiten du elkarrizketatuen adinak goiti egiten duen araberara, batez ere 51-60 urtekoen artean.

Proposatutako eritzietan, derrigortasuna aipatzen denean, aldeko eritzia murrizten dira. Erdiak baino gehiagok ez du inportantetzat jotzen derrigortasuna iharduera ekonomikoan (kafetegiak, ostatuak, e.a.) zein kultur edo hezkuntz ihardueretan. Euskalduntzea Administrazioari eta komunikabideei eskatzen zaie batikbat.

IV.3. SAKANA. (Ikus zabalera geografikoa Oinarri metodologikoetan).

Zonalde honetan 254 elkarrizketa burutu dira.

a) Euskararekiko Jarrera.

41. Taula. Euskararekiko Jarrera.

	GUZTIRA NAFARROA	SAKANA	
	%	%	
Aurkakoa	29.7	6.7	] 21.7
Axolagabea	22.2	15.0	
Aldekoa	35.6	50.0	] 78.3
Oso aldekoa	12.6	28.3	
OINARRIA	(3035)	(254)	

Larraun-Leitzakoaren antzeko jarrera. Biztanleriaren gehiengoa Euskararen aldeko jarreretan dago.

b) Euskararen Erabilpena.

42. Taula. Euskararen Erabilpena.

	%
<u>Euskararekiko harremana:</u>	
Egunero mintzatzen naiz	39.0
Maiz mintzatzen naiz	14.6
Aunitz aditzen dut, baina mintzatu ez	18.9
Zerbait aditzen dut, baina mintzatu ez	23.6
Ez dut sekula aditzen	3.5
ED/EE	0.4
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>	
Egunero	49.6
Noizean behin	39.0
Sekula ez	11.4
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>	
Egunero	22.8
Noizean behin	28.3
Sekula ez	48.8
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Egunkariak:</u>	
Egunero	17.7
Noizean behin	18.5
Sekula ez	63.8
ED/EE	-

OINARRIA (254)

	%
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak:</u>	
Egunero	11.4
Noizean behin	18.9
Sekula ez	68.9
ES/EE	0.8
<u>Maiztasuna Euskarazko Liburuskak:</u>	
Egunero	10.6
Noizean behin	26.0
Sekula ez	63.0
ED/EE	0.4
<u>Maiztasuna propaganda, iragarkiak</u>	
<u>Euskaraz:</u>	
Egunero	10.6
Noizean behin	32.3
Sekula ez	55.9
ED/EE	1.2
<u>Maiztasuna Euskarazko Txartelak:</u>	
Egunero	15.4
Noizean behin	35.4
Sekula ez	48.8
ED/EE	0.4
<u>Maiztasuna adierazleak, trafikoa</u>	
<u>bulegoa, ... Euskaraz:</u>	
Egunero	15.7
Noizean behin	36.6
Sekula ez	46.9
ED/EE	0.8

OINARRIA (254)

%39a egunero mintzatzen da Euskaraz eta %14.6a noizean behin. Hots, guztira biztanleriaren %53.6a mintzatzen da euskaraz.

Euskarazko komunikabideen erabilpena ertaina da eta hizkuntza horrek bertze komunikabide mota batzuekin (liburuskak, propaganda, e.a.) duen harremana urria da.

c) Eskakizunak Administrazioari.

43. Taula. Gobernuaren lehentasunezko gastuak,
adinaren arabera.

A D I N A

	GUZTIRA	SA-						
	NAFARROA	KANA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%	%
Etxebizitza publikoa	41.8	36.6	10.7	45.1	27.5	34.3	44.2	43.9
Obra inportanteak	15.9	11.4	7.1	11.8	2.5	5.7	11.6	22.8
Kultura-Kirola	18.2	16.1	25.0	9.8	17.5	20.0	18.6	12.3
Sanitatea	52.4	54.7	39.3	49.0	60.0	42.9	58.1	68.4
Hezkuntza	45.5	51.2	35.7	47.1	70.0	62.9	32.6	56.1
Enplegu sustapena	54.0	50.0	82.1	60.8	37.5	42.9	53.5	35.1
Komunikazioen gara-								
pena	7.3	13.0	14.3	9.8	17.5	11.4	9.3	15.8
Euskara bultzatu	18.2	33.5	46.4	45.1	35.0	51.4	18.6	15.8
Ekonomiaren gara-								
pena	9.0	9.8	10.7	13.7	17.5	11.4	7.0	1.8
Hiritarren segur-								
tasuna	20.7	18.5	21.4	7.8	15.0	14.3	39.5	15.8
ED/EE	0.4	-	-	-	-	-	-	1.8
	(1035)	(254)	(28)	(51)	(40)	(35)	(43)	(57)

.PA

Nafarroako zonalde guztietan bezalaxe, gazteenendako lehentasuna lana edo enplegua da; zaharren-dako, berriz, sanitatea.

Zonalde honetan, 41-50 urte bitartekoek ere euskararen eskakizun haundia egiten dute, hain juxtu ere, bigarren lekuan gelditzen da hezkuntzaren ondotik.

44. Taula. Uste duzu Gobernua Euskara bultzatzeaz
arduratzen dela zonalde honetan (Sakana)?

	GUZTIRA
	%
Franko	16.5
Zerbait	43.7
Deus ez	38.2
ED/EE	1.6
	(254)

45. Taula. Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako
(Sakana). (BEREZKO ERANTZUNA).

	%
Euskara bultzatzea	36.6
Euskarazko irakaskuntza	22.4
Euskara ez derrigorrezkoa	1.6
Bertze	2.0
ED/EE	37.4
	(254)

.pa

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako
(Sakana), adinaren arabera.
(PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

46. Taula. Iharduera administratiboa erabat
euskalduntzea.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	48.8	39.3	58.8	47.5	60.0	44.2	42.1
Indiferentea	20.5	21.4	19.6	15.0	11.4	25.6	26.3
Deus gutikoa	30.7	39.3	21.6	37.5	28.6	30.2	31.6
ED/EE.....	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (254)	(28)	(51)	(90)	(35)	(43)	(57)	

47. Taula. Iharduera ekonomikoa erabat euskalduntzea.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	46.5	35.7	54.9	47.5	57.1	39.5	42.1
Indiferentea	22.0	25.0	19.6	17.5	14.3	27.9	26.3
Deus gutikoa	31.5	39.3	25.5	35.0	28.6	32.6	31.6
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (254)	(28)	(51)	(90)	(35)	(43)	(57)	

48. Taula. Kultur iharduera erabat euskalduntzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
arrantzizkoa	56.3	57.1	62.7	62.5	71.4	46.5	43.9
ndiferentea	19.3	17.9	13.7	15.0	11.4	25.6	28.1
eus gutikoa	24.4	25.0	23.5	22.5	17.1	27.9	29.1
D/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (254)	(28)	(51)	(90)	(35)	(43)	(57)	

49. Taula. Komunikabideetan Euskararen portzentaia haundiagoa.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
arrantzizkoa	59.4	57.1	58.8	72.5	68.6	53.5	50.9
ndiferentea	20.5	14.3	25.5	12.5	22.9	18.6	24.6
eus gutikoa	20.1	28.6	15.7	15.0	8.6	27.9	24.6
D/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (254)	(28)	(51)	(90)	(35)	(43)	(57)	

PA

50. Taula. Irakaskuntzaren erabateko euskalduntzea.

	GUZTIRA	16-20	21-30	A D I N A			+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	47.6	50.0	52.9	47.5	60.0	34.3	43.9
Indiferentea	17.3	14.3	19.6	12.5	11.4	27.9	15.8
Deus gutikoa	35.0	35.7	27.5	40.0	28.6	37.2	40.4
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (254)	(28)	(51)	(90)	(35)	(43)	(57)	

Kultur iharduerak eta komunikabideak dira Euskararen presentziari dagokionez eskakizunik haundiena hartzen duten arloak.

Eskakizun hauek bereziki 41-50 eta 31-40 urte bitartekoei iduritzen zaizkie garrantzizko.

Iharduera administratiboa, ekonomikoa eta irakaskuntzaren erabateko euskalduntzeaz dagoen eskakizuna ez da %50era ailegatzen.

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako
(Sakana), Euskararekiko jarreraren arabera.
(PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

51. Taula. Iharduera administratiboa erabat euskal-
duntzea.

	GUZTIRA	AURKA-	AXOLA-	ALDE-	OSO
	%	KOA	GABEA	KOA	ALDE-
	%	%	%	%	KOA
..	-----!	-----!	-----!	-----!	-----!
Garrantzizkoa	48.8	17.6	21.1	44.9	77.8
Indiferentea	20.5	23.5	31.6	22.8	9.7
Deus gutikoa	30.7	58.8	47.4	32.3	12.5
ED/EE	-	-	-	-	-
OINARRIA	(254)	(17)	(38)	(127)	(72)

52. Taula. Iharduera ekonomikoa erabat euskalduntzea.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE- KOA %
.. -----!-----!-----!-----!-----!-----					
Garrantzizkoa	46.5	11.8	21.1	42.5	75.0
Indiferentea	22.0	23.5	34.2	23.6	12.5
Deus gutikoa	31.5	64.7	44.7	33.9	12.5
ED EE	-	-	-	-	-
OINARRIA (254)		(17)	(38)	(127)	(72)

53. Taula. Kultur iharduerak erabat euskalduntzea.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE- KOA %
.. -----!-----!-----!-----!-----!-----					
Garrantzizkoa	56.3	11.8	28.9	55.9	81.9
Indiferentea	19.3	41.2	31.6	18.9	8.3
Deus gutikoa	24.4	47.1	39.5	25.2	9.7
ED/EE	-	-	-	-	-
OINARRIA (254)		(17)	(38)	(127)	(72)

54. Taula. Komunikabideetan Euskararen portzentaia haundiagoa.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE- KOA %	%
..	-----!	-----!	-----!	-----!	-----!	-----
Garrantzizkoa	59.4	17.6	23.7	61.4	84.7	
Indiferentea	20.5	29.4	44.7	20.5	5.6	
Deus gutikoa	20.1	52.9	31.6	18.1	9.7	
ED/EE	-	-	-	-	-	
OINARRIA (254)		(17)	(38)	(127)	(72)	

55. Taula. Irakaskuntza erabat euskalduntzea.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE- KOA %	%
..	-----!	-----!	-----!	-----!	-----!	-----
Garrantzizkoa	47.6	11.8	21.1	44.1	76.4	
Indiferentea	17.3	35.3	36.8	15.7	5.6	
Deus gutikoa	35.0	52.9	42.1	40.2	18.1	
ED/EE	-	-	-	-	-	
OINARRIA (254)		(17)	(38)	(127)	(72)	

Euskararekiko jarrera-taulari begiratuz, nabari dezakegu oso aldeko jarrerak dituztenak direla iharduera ezberdinak erabat euskalduntzea begi hoberenez ikusiko luketenak. Aitzitik, gainerako jarretara iraganik, portzentaia horiek garbi egiten dute beheiti.

LABURPEN GISA, Sakana aldea Euskararen aldeko jarrera nabarmena duen zonaldea dela erran daiteke, bereziki inkestatuen %28,3a oso aldekoak direlarik. Talde honetan bitarteko adinek garrantzia dute.

Euskararen erabilpena ez da hagitz altua. Inkestatuen %50era ailegatzen da goiti-beheiti. Ahozko ez den komunikazioa ere ez da sobera nabarmentzen.

Euskarazko komunikabide eta kulturaren arloan badago eskaria, baina bertze iharduerei dagokienez ez da erraten ahal maioritarioa denik. Hortaz, erran dezakegu elebitasunerako joera duen zonaldea dela.

IV.4. BIDASOALDEA. (Ikus zabalera geografikoa
Oinarri metodologikoetan).

Zonalde honetan 248 elkarrizketa burutu dira.

a) Euskararekiko Jarrera.

56. Taula. Euskararekiko Jarrera.

	GUZTIRA NAFARROA	BIDASOALDEA	
	%	%	
Aurkakoa	29.7	4.8	] 15.7
Axolagabea	22.2	10.9	
Aldekoa	35.6	41.9	] 84.2
Oso aldekoa	12.6	42.3	
	OINARRIA (3035)	(248)	

Zonalde honetako biztanleriaren gehiengoak Euskararekiko aldeko jarrera erakusten du. Hain juxtu ere, %84a bi talde horietan sartzen da. Aldiz, %10.9ak axolagabetzat jotzen du bere burua gai honetan eta %4.8a aurkakoa da. Ikusten denez, Nafarroako gainerakoaren aldean, zonalde honetako jarrera orokorra hagitzez aldekoagoa da.

b) Euskararen Erabilpena.

57. Taula. Euskararen Erabilpena.

	%
<u>Euskararekiko harremana:</u>	
Egunero mintzatzen naiz	72.6
Maiz mintzatzen naiz	11.3
Aunitz aditzen dut, baina mintzatu ez	10.9
Zerbait aditzen dut, baina mintzatu ez	5.2
Ez dut sekula aditzen	-
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>	
Egunero	63.3
Noizean behin	25.0
Sekula ez	11.7
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>	
Egunero	33.1
Noizean behin	28.2
Sekula ez	38.3
ED/EE	0.4
<u>Maiztasuna Euskarazko Egunkariak:</u>	
Egunero	16.9
Noizean behin	29.4
Sekula ez	53.6
ED/EE	-

OINARRIA (248)

	%
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak</u>	
Egunero	10.1
Noizean behin	34.7
Sekula ez	55.2
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Liburuskak:</u>	
Egunero	10.9
Noizean behin	42.7
Sekula ez	46.4
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Propaganda, iragarkiak</u>	
<u>Euskaraz:</u>	
Egunero	14.1
Noizean behin	44.8
Sekula ez	41.1
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Txartelak:</u>	
Egunero	16.1
Noizean behin	48.4
Sekula ez	35.1
ED/EE	0.4
<u>Maiztasuna adierazleak, trafikoa</u>	
<u>bulegoa, ... Euskaraz:</u>	
Egunero	21.4
Noizean behin	41.5
Sekula ez	36.3
ED/EE	0.8

OINARRIA (248)

Euskararen erabilpena oso altua da zonalde honetan. Denetan %83.9a egunero edo maiz mintzatzen da, eta ez da egun arrunt batean inor Euskaraz mintzatzen aditzen ez duenik. Honek erakusten du hizkuntzaren presentzia nabarmena.

Komunikabideek, hala nola, TB, irratia eta, oro har, prentsak ere, eragin haundia dute. %72.6ak egunero ikusten du telebista; %63.3ak irratia egunero entzuten du; egunkariek ere jarraipen bizia dute: %31.1ak egunero irakurtzen ditu.

Gainerako komunikabideek eragin tikiagoa dute. Hau da liburusken, propagandaren, txartelen eta abarren kasua. Nolanahi ere, altua da Nafarroako garaitiko zonaldeetan zer gertatzen den ikusita.

c) Eskakizunak Administrazioari.

58. Taula. Gobernuaren lehentasunezko gastuak, adinaren arabera.

A D I N A

GUZTIRA								
NAFARROA BIDASOA 16-20 21-30 31-40 41-50 51-60 + 60								
-----	!-3-----	!-3-----	!-3-----	!-3-----	!-3-----	!-3-----	!-3-----	!-3-----
Etxebizitza publikoa	41.8	24.2	4.5	28.0	30.2	30.3	28.6	16.4
Obra inportanteak	15.9	10.9	4.5	8.0	7.5	6.1	22.9	14.5
Kultura-Kirola	18.2	18.1	40.9	20.0	13.2	15.2	20.0	12.7
Sanitatea	52.4	58.5	59.1	44.0	52.8	57.6	57.1	78.2
Hezkuntza	45.5	44.4	27.3	44.0	49.1	63.6	37.1	40.0
Enplegu sustapena	54.0	53.2	54.5	66.0	62.3	42.4	57.1	36.4
Komunikazioen garga- pena	7.3	10.1	18.2	4.0	7.5	15.2	11.4	10.9
Buskara bultzatzea	18.2	45.2	68.2	54.0	50.9	39.4	28.6	36.4
Ekonomiaren garga- pena	9.0	8.1	4.5	14.0	11.3	6.1	5.7	3.6
Erretiraren segur- tasuna	20.7	14.5	13.6	14.0	9.4	12.1	28.6	12.7
ED/EE	0.4	0.3	-	-	-	-	-	3.6
	(3035)	(248)	(22)	(50)	(53)	(33)	(35)	(55)

Administrazioari lehentasunez eskatzen zaizkion gastuei dagokienez, Nafarroako banaz bertzeak eta zonalde honek eman duen erantzuna elkarren aldean jarrita, hainbat ezberdintasun ageri dira, baina bi nabarmenak.

Lehen-lehenik, etxebizitza publikoa lehen-tasun garrantzizkoa da nafar gehienendako (%41.8). Zonalde honetan, berriz, haren eskaria %24.2ra jausten da. Alderantziz, Euskararen sustapena, Nafarroa mailan %18.2ak aipatzen du, baina Bidasoaldean portzentaia %45.2koa da. Hortaz, zonalde honetarako euskara gauzarik garrantzitsuenetariko bat da.

Euskara bultzatzearen eskariaren errealtatea are biziagoa da zein eta gazteagoa izan. Ildo honetan, 16-20 urte bitartean honelaxe baloratzen du %88.2ak. Portzentaia honek beheiti egiten du 21-30 urte bitartean, zehatz-mehatz, %54a, eta piska bat beheratago hurrengo hamarkadan -%50.9a-. Euskararen sustapenak gutien arrenkuratzen dituenak 51-60 urte bitartekoak dira.

59. Taula. Nafarroako Gobernua-Administrazioaren
lehentasunezko gastuak, Euskararekiko
jarreraren arabera.

	GUZTIRA	KONTRA-	AXOLA-	ALDE-	OSO
	%	KOA	GABEA	KOA	ALDE
	%	%	%	%	%
-----!-----!-----!-----!-----!					
Etxebizitza publikoa	24.2	33.3	37.0	21.2	22.9
Obra inportanteak	10.9	16.7	14.8	7.7	12.4
Kultura-Kirola	18.1	16.7	11.1	21.2	17.1
Sanitatea	58.5	75.0	74.1	58.7	52.4
Hezkuntza	44.4	58.3	59.3	41.3	41.9
Enplegu sustapena	53.2	58.3	44.4	58.7	49.5
Komunikazioen gara-					
pena	10.1	16.7	11.1	11.5	7.6
Euskara bultzatzea	45.2	-	11.1	35.6	68.6
Ekonomiaren gara-					
pena	8.1	-	7.4	8.7	8.6
Hiritarren segur-					
tasuna	14.5	25.0	22.2	20.2	5.7
ED/EE	0.8	-	-	1.0	1.0
OINARRIA	(248)	(12)	(27)	(104)	(105)

Garbi dagoenez, Euskararekiko jarrerak zeri-
kusi zuzena du haren sustapenak sortzen duen in-
teresarekin. Oso aldekoen %68.6ak inportantetzat jotzen
du, baita aldekoen %35.6ak ere. Axolagabe agertzen
diren %11.1ak ere hizkuntzaren sustapena begi onez
ikusten du.

60. Taula. Gobernua arduratzen da Euskara zonalde honetan (Bidasoaldea) sustatzeaz?, adinaren arabera.

	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Franko	27.4	31.8	12.0	13.2	33.3	45.7	38.2
Zerbait	39.1	40.9	32.0	47.2	33.3	34.3	43.6
Deus ez	32.7	27.3	56.0	37.7	33.3	20.0	16.4
ED/EE	0.8	-	-	1.9	-	-	1.8
	(248)	(22)	(50)	(53)	(33)	(35)	(55)

Gobernuak euskararen alde zer egiten duen hiritarrek duten imajina aski banatuta dago. %27.4ak uste du Gobernuak franko egiten duela, %39.1ek zerbait eta %32.7k deus ez. Administrazioarekiko kritikoenak 21-30 urte bitartekoak dira. Alderantziz, Gobernuak egiten duena begi hobeagoez ikusten dute 51-60 urte bitartekoek.

61. Taula. Zer eskatuko zenioke Gobernuari zonalde honetarako (Bidasoaldea)?. (BEREZKO ERANTZUNA).

	%
Euskararendako laguntzak	32.3
Ikastolendako laguntzak	21.8
Derrigortasunik ez	4.0
Bertze	2.4
ED/EE	39.5

(248)

Biztanleriaren %32.3ak Euskararen garapen haundiagoa eskatzen dio Gobernuari zonalde honetarako. %21.8ak Ikastolak eta Euskarazko irakaskuntza aipatzen ditu eta %39.5ak ez du honi buruzko eritzirik. Alde honetatik, ekarpenak mugakor samarrak dira.

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako
(Bidasoaldea), adinaren arabera.
(PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

62. Taula. Iharduera administratiboa erabat
euskalduntzea.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzikoa	63.7	68.2	76.0	69.8	60.6	57.1	50.9
Indiferentea	14.5	4.5	6.0	11.3	21.2	3.6	29.1
Deus gutikoa	21.8	27.3	18.0	18.9	18.2	34.3	20.0
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (248)	(248)	(22)	(50)	(53)	(33)	(35)	(55)

63. Taula. Iharduera ekonomikoa erabat euskalduntzea.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzikoa	62.5	59.1	70.0	66.0	63.6	57.1	56.4
Indiferentea	16.9	18.2	10.0	15.1	21.2	3.6	27.3
Deus gutikoa	20.6	22.7	20.0	18.9	15.2	34.3	16.4
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (248)	(248)	(22)	(50)	(53)	(33)	(35)	(55)

64. Taula. Kultur iharduerak erabat euskalduntzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	62.1	68.2	78.0	71.7	60.6	54.3	41.3
Indiferentea	19.9	9.1	8.0	13.2	21.2	22.9	38.2
Deus gutikoa	18.1	22.7	14.0	15.1	18.2	22.9	20.0
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (248)	(22)	(50)	(53)	(33)	(35)	(55)	

65. Taula. Komunikabideetan Euskararen portzentaia haundiagoa.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	66.1	77.3	72.0	71.7	81.8	42.9	56.4
Indiferentea	21.0	13.6	18.0	11.3	18.2	34.3	29.1
Deus gutikoa	12.9	9.1	10.0	17.0	-	22.9	14.5
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (248)	(22)	(50)	(53)	(33)	(35)	(55)	

.PA

66. Taula. Irakaskuntzaren erabateko euskalduntzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	55.2	54.5	70.0	60.4	57.6	48.6	40.0
Indiferentea	17.3	9.1	10.0	13.2	21.2	8.6	34.5
Deus gutikoa	27.0	36.4	20.0	24.5	21.2	42.9	25.5
ED/EE	0.4	-	-	1.9	-	-	-
OINARRIA (248)	(22)	(50)	(53)	(33)	(35)	(55)	

Kultur, administrazio eta ekonomi iharduerak edota komunikabideak erabat euskaldundu behar ote diren bezalako galderak egiten zaizkienean zonalde honetako biztanleei, haietarik %60-%66 bitartean dira inportante-tzat jotzen dituztenak. %15-%20 bitarteko batek ez-axola egiten du gai hauei buruz, eta %20ak deus gutikotzat jotzen ditu.

Aipatu neurriak biztanleriaren adinaren aitzinean jarritz gero, ez dira hain lotuera garbiak aurkitzen bi aldagaien artean. Badira, dena dela, joera nabarmen-xeagoak 21-30 hamarkadakoen artean eta jarrera axolagabe gehiago 60 urtez goitikoaren artean.

Irakaskuntza erabat euskalduntzearen kasu zehatzean, indizeak aitzineko kasuetan baino behexeagoak dira. %55.2ak garrantzizkotako hartzen du neurri hori, %17.3ak ezaxola egiten dio eta %27ak deus gutikotzat jotzen du.

LABURPEN GISA, euskararekiko, zonalde honetako jarrera nagusia oso aldekoa dela erran daiteke. Hain juxtu ere, %84ak aldeko eta oso aldekotzat hartzen du bere burua. Euskararen erabilpena maioritarioa da: %84ak maiz hitz egiten du. Euskarazko komunikabideak (TB, irratia eta prentsa), bertzalde, erroturik daude Bidasoaldean.

Euskara lehentasunezko gastua da biztanleriaren %45.2arendako. Euskararekiko erakusten duen ardurari dagokionez, Gobernuaren imajina banakaturik dago: %27ak franko egiten duela uste du, %39ak zerbait eta %32ak deus ez.

Gobernuari egiten zaizkion bi berezko eskakizun nagusiak Euskararen sustapen gehiago (%32.3) eta Ikastola gehiago (%21.8) dira.

Administrazio, ekonomi eta kultur ihardueren eta komunikabideen eta irakaskuntza erabat euskalduntzeak adostasun haundia biltzen dute zonalde honetan: guti goiti-beheiti, %55 eta %65 bitartean.

IV.5. BAZTAN. (Ikus zabalera geografikoa Oinarri metodologikoetan).

Zonalde honetan 214 elkarrizketa burutu dira.

a) Euskararekiko Jarrera.

67. Taula. Euskararekiko Jarrera.

	GUZTIRA NAFARROA		BAZTAN	
	%		%	
Aurkakoa	29.7		5.6	26.6
Axolagabea	22.2		21.0	
Aldekoa	35.6		52.3	73.3
Oso aldekoa	12.6		21.0	
OINARRIA (3035)			(214)	

Aldeko jarrera nagusia erakusten duen zonaldea, baina oso aldekoa izan gabe.

b) Euskararen Erabilpena.

68. Taula. Euskararen Erabilpena.

	%
<u>Euskararekiko harremana:</u>	
Egunero mintzatzen naiz	72.0
Maiz mintzatzen naiz	11.7
Aunitz aditzen dut, baina mintzatu ez	11.7
Zerbait aditzen dut, baina mintzatu ez	4.7
Ez dut sekula aditzen	-
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>	
Egunero	57.9
Noizean behin	27.6
Sekula ez	14.5
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>	
Egunero	29.4
Noizean behin	37.4
Sekula ez	33.2
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Egunkariak:</u>	
Egunero	9.3
Noizean behin	23.8
Sekula ez	66.8
ED/EE	-

OINARRIA (214)

	%
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak:</u>	
Egunero	2.8
Noizean behin	25.7
Sekula ez	71.0
ED/EE	0.5
<u>Maiztasuna Euskarazko Liburuskak:</u>	
Egunero	3.3
Noizean behin	42.1
Sekula ez	54.2
ED/EE	0.5
<u>Maiztasuna Propaganda iragarkiak</u>	
<u>Euskaraz:</u>	
Egunero	4.7
Noizean behin	47.2
Sekula ez	47.7
ED/EE	0.5
<u>Maiztasuna Euskarazko Txartelak:</u>	
Egunero	7.9
Noizean behin	53.3
Sekula ez	37.9
ED/EE	0.9
<u>Maiztasuna adierazleak, trafikoa</u>	
<u>bulegoa, ... Euskaraz:</u>	
Egunero	10.3
Noizean behin	55.6
Sekula ez	32.7
ED/EE	1.4

OINARRIA (214)

%83.7ak aitortzen du Euskaraz mintzatzen dela. Telebista Euskaraz ikusteko usadioa da, baina gutiago gainerako komunikabideak.

c) Eskakizunak Administrazioari.

69. Taula. Gobernuaren lehentasunezko gastuak, adinaren arabera.

A D I N A

	GUZTIRA							
	NAFARROA	BAZTAN	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%	%
Etxebizitza publikoa	41.8	29.0	28.0	31.6	22.2	26.9	40.0	27.1
Obra inportanteak	15.9	10.3	3.0	5.3	-	3.8	20.0	18.6
Kultura-Kirola	18.2	15.9	32.0	13.2	22.2	26.9	3.3	8.5
Sanitatea	52.4	61.7	32.0	52.6	55.6	73.1	73.3	72.9
Hezkuntza	45.5	46.3	44.0	39.5	58.3	57.7	46.7	39.0
Enplegu sustapena	54.0	49.1	60.0	57.9	41.7	42.3	46.7	47.5
Komunikazioen gara- pena	7.3	8.9	4.0	10.5	8.3	11.5	6.7	10.2
Euskara bultzatzea	18.2	30.8	52.0	36.8	33.3	11.5	30.0	25.4
Ekonomiaren gara- pena	9.0	6.5	4.0	13.2	2.8	3.8	6.7	6.8
Erretiraren segur- tasuna	20.7	14.5	24.0	13.2	8.3	15.4	16.7	13.6
ED/EE	1.4	-	-	-	2.8	-	-	3.4
	(3035)	(214)	(25)	(38)	(36)	(26)	(30)	(59)

Euskara bultzatzeak laugarren lekua hartzen du eta bigarrena gazteagoen artean, 41-50 urte bitarteko artean beheiti doala.

70. Taula. Uste duzu Gobernua arduratzen dela zonalde honetan (Baztan) euskara sustatzeaz?.

	GUZTIRA
	%
Franko	22.9
Zerbait	49.1
Deus ez	25.7
ED/EE	2.3
	(214)

71. Taula. Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako (Baztan). (BEREZKO ERANTZUNA).

	%
Euskararen garapena	25.7
Euskarazko hezkuntza	17.8
Euskara ez derrigorrezkoa	1.9
Bertze	2.9
ED/EE	51.9
	(214)

Elkarrizketatuen erdixeak uste du Nafarroako Gobernua Euskaraz "zerbait" arduratzen dela zonaldean.

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako
(Baztan), adinaren arabera.
(PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

72. Taula. Iharduera administratiboa erabat
euskalduntzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----							
Garrantzizkoa	43.9	52.0	52.6	41.7	26.9	30.0	50.8
Indiferentea	19.6	16.0	21.1	19.4	30.8	16.7	16.9
Deus gutikoa	36.0	28.0	26.3	38.9	42.3	53.3	32.2
ED/EE	0.5	4.0	-	-	-	-	-
OINARRIA (214)	(214)	(25)	(38)	(36)	(26)	(30)	(59)

73. Taula. Iharduera ekonomikoa erabat euskalduntzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----							
Garrantzizkoa	43.5	40.0	50.0	44.4	26.9	26.7	55.9
Indiferentea	18.7	16.0	23.7	19.4	26.9	16.7	13.6
Deus gutikoa	37.4	40.0	26.3	36.1	46.2	56.7	30.5
ED/EE	0.5	-	4.0	-	-	-	-
OINARRIA (214)	(214)	(25)	(38)	(36)	(26)	(30)	(59)

74. Taula. Kultur iharduerak erabat euskalduntzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	38.8	48.0	47.4	44.4	26.9	16.7	42.4
Indiferentea	22.0	8.0	21.1	19.4	38.5	26.7	20.3
Deus gutikoa	37.9	40.0	31.6	36.1	34.6	53.3	35.6
ED/EE	1.4	4.0	-	-	-	3.3	1.7
OINARRIA	(214)	(25)	(38)	(36)	(26)	(30)	(59)

75. Taula. Komunikabideetan Euskararen portzentaia haundiagoa.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	55.6	68.0	81.6	50.0	42.3	36.7	52.5
Indiferentea	20.6	8.0	13.2	30.6	26.9	26.7	18.6
Deus gutikoa	23.4	20.0	5.3	19.4	30.8	36.7	28.8
ED/EE	0.5	4.0	-	-	-	-	2.4
OINARRIA	(214)	(25)	(38)	(36)	(26)	(30)	(59)

.PA

76. Taula. Irakaskuntzaren erabateko euskalduntzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----							
Garrantzizkoa	31.3	44.0	39.5	27.3	42.3	13.3	28.8
Indiferentea	19.5	8.0	13.2	25.0	19.2	23.3	23.7
Deus gutikoa	47.7	44.0	47.4	44.4	38.5	63.3	47.5
ED/EE	0.3	4.0	-	2.8	-	-	4.9
OINARRIA	(214)	(25)	(38)	(36)	(26)	(30)	(59)

Eskakizunik zabalena "komunikabideetan euskararen portzentaia haunditze"ari dagokiona da. Gainerakoetan ez da elkarrizketatuen %50era ailegatzen.

Irakaskuntzaren kasuan, gehiengoak (%47.7ak) deus gutikotzat jotzen du erabat euskalduntzea.

LABURPEN GISA, Baztan euskararen aldeko zonalde bat dela erran daiteke, baina aldeko jarrera hori ez da inguruko eskualde batzuetan bezain nabarmena. Euskararen erabilpena altua da: %72ak egunero erabiltzen du eta %11.7ak maiz.

Halaber, euskarazko telebista ikusteko joera haundia dago, baina gutiago irakurketari dagokionez.

Ahozkoaz bertzeko komunikazioak ere ez du indar berezirik alde honetan. Biztanleriaren portzentaia haundiak ez du sekula ere euskaraz gauzatzen.

Zonalde honetako eskari nagusia sanitateari dagokio, beti bezala, are nabarmenagoa adinean goiti egiten dugun arauz. Lana gazteenek eskatzen dute. Euskararen sustapenak bakarrik gazteenen artean egiten du %50etik goiti. Alor honetan, beherakadarik biziena 41-50 urte bitartekoen artean somatzen ahal da.

Ez da eskakizun haundia iharduera ezberdinen erabateko euskalduntzeari dagokionean. Nabarmena da elkarriketatu gehiago izatea irakaskuntza erabat euskalduntzea deus gutikotzat jotzen dutenak, garrantzizkotako hartzen dutenak baino.

Erdizka euskaldun den zonalde honetan nabarmentzen da nagusigoak euskararen aldeko jarrera duela. Hala, alde eta oso aldekoen artean biztanleriaren %69.9a egiten dute. Euskararen aurkakoak guti-gutiengoa baizik ez dira, hau da, %8a.

Nafarroa osoko datuen aldean bi dira funtsezko ohargarriak. Lehen-lehenik, aldekoen proportzioa hagitzez altuagoa da. Aldea %19koa da. Bertzalde, aurkakoak hagitzez gutiago dira, zehatz-mehatz probintziaren orokortasunaren %21 gutiago.

IV.6. ULTZAMA-ANUE-IPAR PIRINIOA. (Ikus zabalera geografikoa Oinarri metodologikoetan).

Zonalde honetan 223 elkarrizketa burutu dira.

a) Euskararekiko Jarrera.

77. Taula. Euskararekiko Jarrera.

	GUZTIRA NAFARROA %	ULTZAMA-ANUE IPAR PIRINIOA %	
Aurkakoa	29.7	8.1	] 29.6
Axolagabea	22.2	21.5	
Aldekoa	35.6	54.7	] 69.9
Oso aldekoa	12.6	15.2	
OINARRIA (3035)		(223)	

b) Euskararen Erabilpena.

78. Taula. Euskararen Erabilpena.

	%
<u>Euskararekiko harremana:</u>	
Egunero mintzatzen naiz	20.2
Maiz mintzatzen naiz	13.0
Aunitz aditzen dut, baina mintzatu ez	18.4
Zerbait aditzen dut, baina mintzatu ez	39.5
Ez dut sekula aditzen	9.0
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>	
Egunero	22.9
Noizean behin	41.7
Sekula ez	35.4
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>	
Egunero	4.0
Noizean behin	18.8
Sekula ez	77.1
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Egunkariak:</u>	
Egunero	2.7
Noizean behin	13.5
Sekula ez	83.9
ED/EE	-

OINARRIA (223)

	%
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak:</u>	
Egunero	0.4
Noizean behin	10.3
Sekula ez	89.2
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Liburuskak:</u>	
Egunero	0.4
Noizean behin	14.3
Sekula ez	85.2
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Propaganda publizitatea</u>	
<u>Euskaraz:</u>	
Egunero	0.4
Noizean behin	19.7
Sekula ez	79.4
ED/EE	0.4
<u>Maiztasuna txartelak Euskaraz:</u>	
Egunero	3.6
Noizean behin	29.6
Sekula ez	66.8
ED/EE	-
<u>Maiztasuna adierazleak, trafikoa</u>	
<u>bulegoa, ... Euskaraz:</u>	
Egunero	0.9
Noizean behin	10.8
Sekula ez	88.3
ED/EE	-

OINARRIA (223)

Euskaldunen portzentaia erdizka euskaldun dei daitekeen zonalde honetan %33.2koa da. Haietarik %20ak egunero erabiltzen du hizkuntza. Biztanleriaren heren bat, beraz, mintzatzen da normalki euskaraz.

Komunikabideen erabilpenak maila ezberdinak ditu zein eta zein den komunikabide hori. Hedatuena telebista da: %22.9ak egunero ikusten du eta %41.7ak noizean behin. Aitzitik, %4ak baizik ez du egunero irratia aditzen eta %18.8ak noizean behin. Prentsak, aldizkariak, e.a.ek arras jarraipen murrizta dute.

Gainerako komunikabideek, hala nola liburuskek, propagandak, txartelek, e.a.ek, ez dute abantxu eraginik biztanlegoan.

c) Eskakizunak Administrazioari.

79. Taula. Gobernuaren lehentasunezko gastuak,
adinaren arabera.

A D I N A								
	GUZTIRA NAFARROA	ULTZAMA						
		ANUE IPAR PIRI- NIOA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%	%
Etxebizitza publikoa	41.8	34.1	5.0	34.9	34.9	26.9	56.3	33.9
Obra inportanteak	15.9	14.3	20.0	11.6	4.7	19.2	12.5	20.3
Kultura-Kirola	18.2	24.2	30.0	32.6	32.6	30.8	18.8	10.2
Sanitatea	52.4	53.4	40.0	46.5	44.2	57.7	59.4	64.4
Hezkuntza	45.5	45.7	40.0	30.2	55.8	50.0	53.1	45.8
Enplegu sustapena	54.0	54.3	70.0	72.1	48.8	57.7	43.8	44.1
Komunikazioen gara- pena	7.3	9.9	20.0	9.3	9.3	7.7	6.3	10.2
Euskara bultzatzea	18.2	25.1	30.0	27.9	51.2	15.4	3.1	18.6
Ekonomiaren gara- pena	9.0	11.7	20.0	14.0	4.7	15.4	18.8	6.8
Hiritarren segur- tasuna	20.7	25.1	25.0	20.9	14.0	19.2	28.1	37.3
ED/EE	2.1	-	-	-	-	-	-	1.7
	(3035)	(223)	(20)	(43)	(43)	(26)	(32)	(59)

Ez de sobera ezberdintasunik ikergai den zonalde honen eta Nafarroako gainerakoaren artean Administrazioari egiten zaizkion eskakizunei dagozkiene-tan, etxebizitza publikoa eta euskara kenduz gero. Lehe-na seguraski zonalde honetako etxebizitza maila aski onargarria delako. Bigarrena -euskararen sustapena-normala da kontutan harturik hemengo biztanlegoaren atal kozkor bat euskaraz mintzatu eta euskal kultur giroan bizi dela.

Euskararen sustapenaren aldeko eskakizunei eta horiek adinarekin duten zerikusiarri loturik, eska-kizun horiek indar berezia dute 31-40 urte bitartean, hain juxtu ere, %51.2ak hala egiten baitu eskea. Gaz-teenen artean ere euskarak interesgarritasuna sortzen du, baina ez zaharrenen artean. 51-60 urte bitartean doi-doiean dago euskararen aldeko eskakizunik.

80. Taula. Gobernuaren lehentasunezko gastuak,
Euskararekiko jarreraren arabera.

	ULTZAMA ANUE IPAR PIRI- NICA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE- KOA %
Etxebizitza publikoa	34.1	36.8	25.0	39.3	26.5
Obra inportanteak	14.3	26.3	20.8	12.3	5.9
Kultura-Kirola	24.2	15.8	20.8	23.8	35.3
Sanitatea	53.4	26.3	72.9	54.1	38.2
Hezkuntza	45.7	26.3	52.1	48.4	38.2
Enplegu sustapena	54.3	78.9	58.3	50.0	50.0
Komunikazioen gara- pena	9.9	15.8	8.3	11.5	2.9
Euskara bultzatzea	25.1	-	-	27.0	67.6
Ekonomiaren gara- pena	11.7	10.5	16.7	9.8	11.8
Hiritarren segur- tasuna	25.1	63.2	22.9	21.3	20.6
ED/EE	0.4	-	-	0.8	-
	(223)	(19)	(48)	(122)	(34)

Espero zitekeenez, Euskararekiko jarrerak baldintzapetzen du hizkuntza bultzatzeak sortzen ahal duen nahikundea. Oso aldekoen %67.6ak eta aldekoen %27ak lehentasuna ematen diote euskararen garapenari.

81. Taula. Uste duzu Gobernua arduratzen dela euskara
sustatzeaz zonalde honetan (Ultzama-Anue-
Ipar Pirinioa)?.

GUZTIRA

%

Franko	12.1
Zerbait	63.7
Deus ez	24.2
ED/EE	-

(223)

Gobernuaren esku hartze mailaz nagusi den eritzia batez ere axolagabea da, %63.7ak "zerbait" arduratzen dela erran baitu, eta %24.2ak, aldiz, "deus ez" dela arduratzen.

82. Taula. Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako
Ultzama-Anue-Ipar Pirinioa).
 (BEREKO ERANTZUNA).

	%
Euskararen garapena	29.1
Euskarazko Hezkuntza	22.9
Aurkako jarrerak	2.2
Euskara tradizioa	1.3
Bertze	2.2
ED/EE	52.2

(223)

Administrazioari Euskara dela eta neurri zehatzak eskatzerakoan, nagusigo nabarmen batek (%42.2ak) ez daki zer ihardetsi. Erantzuten dutenen artean, ez da alde haundirik lehentasuna zehazterakoan: %29.1ek Euskara garatzea aipatzen du, baina gehiago zehaztu gabe. Bertzalde, %22.9ak ikastolak ezartzea eta Euskarazko irakaskuntza proposatzen ditu.

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako
(Utzama-Anue-Ipar Pirinioa), adinaren arabera.
(PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

83. Taula. Euskara hutsezko irakaskuntzara jotzea.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzikoa	31.8	30.0	41.9	60.5	23.1	15.6	16.9
Indiferentea	13.9	20.0	7.0	4.7	7.7	15.6	25.4
deus gutikoa	53.8	50.0	48.8	34.9	69.2	68.8	57.6
ED/EE	0.4	-	2.3	-	-	-	-
OINARRIA (223)	(20)	(43)	(43)	(26)	(32)	(59)	

84. Taula. Iharduera ekonomikoa euskalduntzera jotzea.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzikoa	34.1	25.0	41.9	60.5	23.1	12.5	28.8
Indiferentea	21.5	30.0	14.0	14.0	15.4	28.1	28.8
deus gutikoa	43.9	45.0	41.9	25.6	61.5	59.4	42.4
ED/EE	0.4	-	2.3	-	-	-	-
OINARRIA (223)	(20)	(43)	(43)	(26)	(32)	(59)	

85. Taula. Iharduera administratiboa erabat euskalduntzera jotzea.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	36.3	20.0	48.3	62.3	26.9	15.6	30.5
Indiferentea	19.3	30.0	9.3	11.6	15.4	28.1	25.4
Deus gutikoa	43.5	50.0	39.5	25.6	57.7	56.3	44.1
ED/EE	0.4	-	2.3	-	-	-	-
OINARRIA (223)	(20)	(43)	(43)	(26)	(32)	(59)	

86. Taula. Helduen alfabetizaziorako kanpainak burutzea.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	68.6	70.0	79.1	86.0	65.4	59.4	54.2
Indiferentea	15.7	15.0	7.0	9.3	11.5	21.9	25.4
Deus gutikoa	15.2	15.0	11.6	4.7	23.1	18.3	20.3
ED/EE	0.4	-	2.3	-	-	-	-
OINARRIA (223)	(20)	(43)	(43)	(26)	(32)	(59)	

.PA

87. Taula. Berreuskalduntzerako kontzientziazio kanpainak.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	64.1	60.0	74.4	81.4	57.7	59.4	50.8
Indiferentea	17.9	25.0	9.3	9.3	15.4	25.0	25.4
Deus gutikoa	17.5	15.0	14.0	9.3	26.9	15.6	23.7
ED/EE	0.4	-	2.3	-	-	-	-
OINARRIA (223)	(20)	(43)	(43)	(26)	(32)	(59)	

Euskara hutsezko irakaskuntzara jotzea neurri garrantzitsua iduritzen zaio zonalde honetako biztanleriaren %31.8ari.

Iharduera administratibo eta ekonomikoaren euskalduntzera jotzea garrantzizkoa da biztanleriaren heren batendako, guti goiti-beheiti.

Bertzalde, bai helduak alfabetatzeko kanpainen, bai zonaldea berreuskalduntzeko kontzientziazioa bilatzen dutenek biztanlegoaren gehiengoaren onespena biltzen dute, hurrenez hurren %68.6ak eta %64.1ek hala eskatzen baitute.

Bada zer aipaturik errealitate hau nola ikusten den adinaren arabera. Aipagarriena hauxe dugu: 31-40 urte bitartekoak aldekoenak dira edozein neurri motaren aitzinean. Aitzitik, 51-60 urte ingurukoak dira kontrako eritziak maizen agertzen dituztenak.

LABURPEN GISA, zonalde honetan Euskararekiko jarrera aldekoa da nagusiki, izanez ere elkarrizketatuen %70ak honelaxe agertu du bere eritzia.

Ahoz nahiz belarriz, euskararekiko kontaktua hedatua da zonalde honetan. %9a baizik ez da modu batean zein bertzean euskararekin sekula ere harremanik ez duen jendearen kopurua.

Euskarazko komunikabideek, telebista izan ezik, doi-doiean dute eraginik biztanlegoan.

Zonaldeko biztanlegoaren laurden batek (%25.1ek) lehentasunezko gastutzat jotzen du euskararen sustapena.

Nafarroako Gobernuaren imajina Euskararekiko azaltzen duen kezkari dagokionez negatiboa da gehienbat (%63.7ak uzte du zerbait arduratzen dela eta %24.2ak bat ere ez).

Nafarroako Gobernuari egiten zaizkion berezko eskeak ondokoak dira: Euskararen garapen haundiagoa (%29.1) eta Ikastola eta euskarazko irakaskuntza gehiago (%22.9).

Helduak alfabetatzeko eta biztanleak berreuskalduntzeko kanpainak dira gehien aipatzen diren neurriak, hurrenez hurren, %64 eta %68.

IV.7. IRUÑALDEA. (Ikus zabalera geografikoa
Oinarri metodologikoetan).

Zonalde honetan 491 elkarrizketa burutu dira.

a) Euskararekiko Jarrera.

88. Taula. Euskararekiko Jarrera.

	GUZTIRA NAFARROA	IRUÑALDEA	
	%	%	
Aurkakoa	29.7	25.5	] 48.9
Axolagabea	22.2	23.4	
Aldekoa	35.6	38.3	] 51.1
Oso aldekoa	12.6	12.8	
	OINARRIA (3035)	(491)	

Iruñeak eta bere inguruak eta Nafarroa osoak
oso balore berdintsuak dituzte. Biztanlegoa %50na ba-
natuta dago bere jarrerari dagokionez.

b) Euskararen Erabilpena.

89. Taula. Euskararen Erabilpena.

	%
<u>Euskararekiko harremana:</u>	
Egunero mintzatzen naiz	3.7
Maiz mintzatzen naiz	8.4
Aunitz aditzen dut, baina mintzatu ez	8.6
Zerbait aditzen dut, baina mintzatu ez	45.6
Ez dut sekula aditzen	33.6
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>	
Egunero	15.7
Noizean behin	52.1
Sekula ez	32.0
ED/EE	0.2
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>	
Egunero	2.0
Noizean behin	13.0
Sekula ez	84.7
ED/EE	0.2
<u>Maiztasuna Euskarazko Egunkariak:</u>	
Egunero	2.2
Noizean behin	11.2
Sekula ez	86.4
ED/EE	0.2

OINARRIA (491)

	%
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak:</u>	
Egunero	0.8
Noizean behin	9.2
Sekula ez	89.8
ED/EE	0.2
<u>Maiztasuna Euskarazko Liburuskak:</u>	
Egunero	0.6
Noizean behin	12.0
Sekula ez	87.2
ED/EE	0.2
<u>Maiztasuna Propaganda iragarkiak</u>	
<u>Euskaraz:</u>	
Egunero	1.4
Noizean behin	24.4
Sekula ez	73.9
ED/EE	0.2
<u>Maiztasuna Euskarazko Txartelak:</u>	
Egunero	5.9
Noizean behin	30.8
Sekula ez	63.1
ED/EE	0.2
<u>Maiztasuna adierazleak, trafikoa</u>	
<u>bulegoa, ... Euskaraz:</u>	
Egunero	7.1
Noizean behin	33.6
Sekula ez	59.1
ED/EE	0.2

OINARRIA (491)

Iruñean eta bere inguruan %12 bat mintzatzen da euskaraz. %3.7a egunero.

Biztanlegoaren erdiak baino gehiagok ikusten du noizean behin Euskarazko telebista. Gehien-gehienek ez dute inoiz euskaraz irakurtzen.

Halaber, gehiengoak ez du sekula ere ikusten publizitaterik edo adierazlerik Euskaraz. Azpimarkatzekoa da gehiengoak -%59ak- ez duela sekula euskarazko adierazlerik ikusten Iruñean nonahi izanagatik.

c) Eskakizunak Administrazioari.

90. Taula. Gobernuaren lehentasunezko gastuak,
adinaren arabera.

A D I N A

	GUZTIRA	IRUNAL-						
	NAFARROA	DEA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	- 60
	%	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Etxebizitza publikoa	41.3	47.7	42.2	50.0	57.1	32.3	56.5	43.6
Obra inportanteak	15.9	12.2	9.4	8.6	8.8	17.2	19.4	13.8
Kultura-Kirola	18.2	16.1	28.1	12.9	16.5	18.3	16.1	9.6
Sanitatea	52.4	48.7	31.2	48.3	56.0	50.0	46.8	54.3
Hezkuntza	45.5	44.2	39.1	49.1	53.8	42.2	38.7	37.2
Enplegu sustapena	54.0	55.0	76.6	62.1	47.3	54.7	61.3	35.1
Komunikazioen gara-								
pena	7.3	5.7	1.6	6.0	5.5	7.8	8.1	5.3
Euskara bultzatzea	18.2	20.6	28.1	20.7	24.2	18.8	9.7	20.2
Ekonomiaren gara-								
pena	9.0	8.6	10.9	13.8	7.7	9.4	8.1	1.1
Hiritarren segur-								
tasuna	20.7	20.6	31.2	19.0	13.2	31.2	17.7	17.0
ED/EE	1.4	3.3	-	-	1.1	1.6	3.2	12.8
	(3035)	(491)	(64)	(116)	(91)	(64)	(20)	(94)

Euskararen aldeko eskaria boskarren lekuan kokatzen da, gazteenen artean indar haundiagoa duela.

91. Taula. Gobernuak indartu behar du Euskara Iruñaldean? Euskararekiko jarreraren arabera.

	GUZTIRA	AURKA- KOA	AXOLA- GABEA	ALDE- KOA	OSO ALDE- KOA
	%	%	%	%	%
Bai	76.2	38.4	75.7	94.7	96.8
Ez	22.2	60.0	20.9	4.8	1.6
ED/EE	1.6	1.6	3.5	0.5	1.6

(491)

Azpimarkatzekoa da, baita aurkako jarrera dutenen artean ere, %38.4 Iruñea eta Iruñaldean euskara indartzearen aldekoak direla.

92. Taula. Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako (Iruñaldean). (BEREZKO ERANTZUNA).

	%
Euskararen sustapena	20.4
Ikastolen sustapena	13.2
Aurkako jarrera	0.8
Bertze	1.4
ED/EE	64.2

OINARRIA (491)

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako
(Iruñaldea), adinaren arabera.
 (PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

93. Taula. Administrazioan elebitasuna indartu beharra.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	66.0	57.3	77.6	71.4	67.2	46.3	63.3
Indiferentea	19.1	21.9	12.1	16.5	15.6	35.5	20.2
deus gutikoa	14.7	20.3	10.3	11.0	17.2	17.7	16.0
ED/EE	0.2	-	-	1.1	-	-	-
OINARRIA (491)	(64)	(116)	(91)	(64)	(62)	(94)	

94. Taula. Iharduera ekonomikoan elebitasuna indartu
beharra.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	63.1	56.3	71.6	67.0	67.2	45.2	62.3
Indiferentea	21.4	20.3	16.4	20.9	17.2	35.5	22.3
Deus gutikoa	15.3	23.4	12.1	11.0	15.6	19.4	14.9
ED/EE	0.2	-	-	1.1	-	-	-
OINARRIA (491)	(64)	(116)	(91)	(64)	(62)	(94)	

95. Taula. Osasun erakundeetan elebitasuna indartu beharra.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	64.3	56.3	73.3	67.0	67.2	46.3	63.3
Indiferentea	21.3	20.3	12.9	22.0	18.3	37.1	21.3
Deus gutikoa	14.3	23.4	13.8	9.9	14.1	16.1	14.9
ED/EE	0.2	-	-	1.1	-	-	-
OINARRIA (491)	(64)	(116)	(91)	(64)	(62)	(94)	

96. Taula. Euskararen erabilpenari buruzko kontzientziazio kanpainak.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	67.2	62.5	78.4	73.6	62.5	51.6	63.3
Indiferentea	19.6	25.0	12.9	15.4	20.3	30.6	20.2
Deus gutikoa	13.0	12.5	8.6	9.9	17.2	17.7	16.0
ED/EE	0.2	-	-	1.1	-	-	2.4
OINARRIA (491)	(64)	(116)	(91)	(64)	(62)	(94)	

.PA

97. Taula. Euskara ikastetxeetan gehiago sartzea.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	66.4	60.9	78.4	72.5	62.5	48.4	63.8
Indiferentea	19.6	25.0	8.6	18.7	18.3	35.5	20.2
deus gutikoa	13.8	14.1	12.9	7.7	18.3	16.1	16.0
ED/EE	0.2	-	-	1.1	-	-	-
OINARRIA (491)	(64)	(116)	(91)	(64)	(62)	(94)	

98. Taula. Euskara antzerki, zinema e.a.en mailan indartzea.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	66.4	56.3	81.0	69.2	65.6	50.0	63.8
Indiferentea	20.0	23.4	12.9	20.9	15.6	32.3	20.2
deus gutikoa	13.2	18.3	6.0	8.8	18.3	17.7	16.0
ED/EE	0.4	1.6	-	1.1	-	-	-
OINARRIA (491)	(64)	(116)	(91)	(64)	(62)	(94)	

.pa

Iruñea eta bere eskualdeko inkestatzaileen artean, bi herenak uste du Euskara bultzatu beharra dagoela eta elebitasuna lortu bai Administrazioan, bai bankeetxeetan, aurrezki kutxetan e.a.etan, baita hiritarra haren erabilpenaz kontzientziatu behar dela ere.

Adin guztiek erakusten dute eskari maila haundia, baina bereziki 21-30 urte bitartekoak.

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako
(Iruñaldea), Euskararekiko jarreraren arabera.
(PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

99. Taula. Administrazioan elebitasuna bultzatu beharra.

	GUZTIRA	AURKA-	AXOLA-	ALDE-	OSO
	%	KOA	GABEA	KOA	ALDE-
	%	%	%	%	KOA
..	-----!	-----!	-----!	-----!	-----!
Garrantzizkoa	66.0	28.8	57.4	87.2	92.1
Indiferentea	19.1	32.0	28.7	8.5	7.9
Deus gutikoa	14.7	39.2	13.9	3.7	-
ED/EE	0.2	-	-	0.5	-
OINARRIA (491)		(125)	(115)	(188)	(63)

100. Taula. Iharduera ekonomikoan elebitasuna indartu
beharra.

	GUZTIRA	AURKA-	AXOLA-	ALDE-	OSO
	%	KOA	GABEA	KOA	ALDE-
	%	%	%	%	KOA
..	-----!	-----!	-----!	-----!	-----!
Garrantzizkoa	63.1	25.6	53.9	83.5	93.7
Indiferentea	21.4	35.2	31.3	11.2	6.3
Deus gutikoa	15.3	39.2	14.8	4.8	-
ED/EE	0.2	-	-	0.5	-
OINARRIA (491)		(125)	(115)	(188)	(63)

101. Taula. Osasun erakundeetan elebitasuna indartu beharra.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE- KOA %
.. -----!-----!-----!-----!-----!-----					
Garrantzikoa	64.0	27.2	56.5	84.0	90.5
Indiferentea	21.0	36.0	29.6	9.6	9.5
Deus gutikoa	14.9	36.8	13.9	5.9	-
ED/EE	0.2	-	-	0.5	-
OINARRIA (491)		(125)	(115)	(188)	(63)

102. Taula. Erabilpenari buruzko kontzientziazio kanpainak.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE- KOA %
.. -----!-----!-----!-----!-----!-----					
Garrantzikoa	67.2	27.2	62.6	87.8	93.7
Indiferentea	19.6	35.2	25.2	10.1	6.3
Deus gutikoa	13.0	37.6	12.2	1.6	-
ED/EE	0.2	-	-	0.5	-
OINARRIA (491)		(125)	(115)	(188)	(63)

103. Taula. Euskara ikastetxeetan gehiago sartzea.

	GUZTIRA	AURKA- KOA	AXOLA- GABEA	ALDE- KOA	OSO ALDE- KOA ..
-----	-----%	!-----%	!-----%	!-----%	!-----%
Garrantzizkoa	66.4	22.4	61.7	89.4	93.7
Indiferentea	19.6	36.0	27.0	8.5	6.3
Deus gutikoa	13.8	41.6	11.3	1.6	-
ED/EE	0.2	-	-	0.5	-
OINARRIA	(491)	(125)	(115)	(188)	(63)

Garbi dagoenez, Euskararekiko jarrerak lotue-
ra zuzena du Gobernuari egiten zaizkion eskariekin. Hala
ere, aipatu beharra dago aurkakoenek ere garrantzizko-
tzat jotzen dutela Euskara bultzatzea -%25 batek-. Axo-
lagabeen artean, garrantzizkotzat hartzen dutenak %50a
baino gehiago dira.

LABURPEN GISA, Iruñea eta Iruñaldeak antzeko joera erakusten dute Nafarroa osoarenaren aldean. Biztanleak %50na banatzen dira aurka eta alde daudenen artean.

Euskararen erabilpena murrizta da zonalde honetan. %3.7a egunero mintzatzen da eta %8.9a noizean behin. Komunikabideen erabilpena ere eskasa da, lojikoaren denez, eta ez da somatzen euskara karrikako hizkuntza gisa.

Erranak erran, euskararen aldeko eskari nabarmena dago, adin guztietan, eta baita jarrera axologabea erakusten dutenen artean ere -%50a baino gehiagotan- eta are aurka daudenetan ere -%25 baino gehiagotan-.

IV.8. TUTERALDEA. (Ikus zabalera geografikoa
Oinarri metodologikoetan).

Zonalde honetan 320 elkarrizketa burutu dira.

a) Euskararekiko Jarrera.

104. Taula. Euskararekiko Jarrera.

	GUZTIRA NAFARROA		TUTERALDEA
	%		%
Aurkakoa	29.7	57.2	] 70.3
Axolagabea	22.2	23.1	
Aldekoa	35.6	16.9	] 19.7
Oso aldekoa	12.6	2.8	
	OINARRIA (3035)		(320)

Posizionamendu garbia euskara sustatzearen
aurkako jarreraren: %57.2 aurka daude eta %2.8 bakarrik
oso alde.

b) Euskararen Erabilpena.

105. Taula. Euskararen Erabilpena.

	%
<u>Euskararekiko Harremana:</u>	
Egunero mintzatzen naiz	0.3
Maiz mintzatzen naiz	0.6
Aunitz aditzen dut, baina mintzatu ez	0.6
Zerbait aditzen dut, baina mintzatu ez	35.9
Ez dut sekula aditzen	62.5
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>	
Egunero	8.4
Noizean behin	55.3
Sekula ez	36.3
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>	
Egunero	0.3
Noizean behin	5.9
Sekula ez	93.8
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Egunkariak:</u>	
Egunero	1.6
Noizean behin	3.1
Sekula ez	95.3
ED/EE	-

OINARRIA (320)

	%
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak:</u>	
Egunero	0.6
Noizean behin	0.3
Sekula ez	99.1
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Liburuskak:</u>	
Egunero	0.6
Noizean behin	5.9
Sekula ez	93.4
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Propaganda iragarkiak</u>	
Euskaraz:	
Egunero	0.3
Noizean behin	12.5
Sekula ez	86.9
ED/EE	0.3
<u>Maiztasuna Euskarazko Txartelak:</u>	
Egunero	3.1
Noizean behin	23.1
Sekula ez	73.8
ED/EE	-
<u>Maiztasuna adierazleak, trafikoa</u>	
<u>bulegoa, ... Euskaraz:</u>	
Egunero	2.5
Noizean behin	16.6
Sekula ez	80.6
ED/EE	0.3

OINARRIA (320)

%0.9ak aitortzen du Euskaraz noizbait mintzatzen dela. %35.9ak mintzatzen aditzen du, baina ez da mintzatzen. Dirudienez telebistan entzuten dute, biztanleen %59.9ak ikusten baitu.

Euskarazko gainerako komunikabideak nahiz iharduerak kasik ezezagunak dira zonalde honetan.

c) Eskakizunak Administrazioari.

106. Taula. Gobernuaren lehentasunezko gastu
adinaren arabera.

A D I N A

	GUZTIRA TUTE-								
	NAFARROA	RALDEA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----									
Etxebizitza publikoa	41.8	39.4	15.2	44.4	42.9	44.4	32.2	46.6	
Obra inportanteak	15.9	22.2	15.2	11.1	14.3	31.1	28.8	23.3	
Kultura-Kirola	18.2	17.5	30.3	20.4	19.6	20.0	6.8	15.1	
Sanitatea	52.4	50.6	45.5	42.6	46.4	57.8	52.5	56.2	
Hezkuntza	45.5	42.5	54.5	48.1	39.3	40.0	37.3	41.1	
Enplegu sustapena	54.0	53.8	54.5	74.1	55.4	55.6	47.5	41.1	
Komunikazioen gara-									
pena	7.3	11.3	18.2	13.0	7.1	2.2	18.6	9.6	
Euskara bultzatzea	18.2	4.1	6.1	5.6	3.6	2.2	1.7	5.3	
Ekonomiaren gara-									
pena	9.0	13.1	12.1	20.4	12.5	6.7	20.3	6.3	
Hiritarren segur-									
tasuna	20.7	25.0	24.2	16.7	39.3	20.0	27.1	21.3	
ED/EE	1.4	2.2	3.0	-	1.3	2.2	3.4	2.7	
	(3035)	(320)	(33)	(54)	(56)	(45)	(59)	(73)	

Euskarak azken lekua hartzen du biztanleen nahiagotasunen artean. Gazteen artean eskari gehiago dago (%6.1) alde horretatik, baina beti ere azken lekuan dugu adin horietan ere.

107. Taula. Uste duzu Gobernua arduratzen dela zonalde honetan (Tuteraldea) euskara sustatzeaz?.

	GUZTIRA %
Bai	22.8
Ez	35.9
ED/EE	41.3
	(320)

108. Taula. Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako (Tuteraldea). (BEREZKO ERANTZUNA).

	GUZTIRA %	16-20 %	21-30 %	31-40 %	41-50 %	51-60 %	+ 60 %
Euskara laguntzea	13.8	12.1	25.9	14.3	11.1	11.9	8.2
Ikastolak laguntzea	12.5	12.1	9.3	23.2	17.8	5.1	9.6
Aurkako eritzia	2.8	3.0	1.9	3.6	4.4	1.7	2.7
Bertze	1.3	-	1.9	1.8	2.2	1.7	-
ED/EE	69.7	72.7	61.1	57.1	64.4	79.7	79.5
	(320)	(33)	(54)	(56)	(45)	(59)	(73)

Elkarrizketatuen heren batek uste du Gobernua ez dela arduratzen Euskara sustatzeaz.

Laguntzei begiraturik, 21-30 urte bitartekoak bertzeen gaineratik gelditzen dira, Euskararako laguntza %25.9k eskatzen dutela, baita 31-40 urte bitartekoak ere, gehiago zehaztuz, Ikastolendako laguntzak %23.2k eskatzen dituztela.

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako
(Tuteraldea), adinaren arabera.
 (PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

109. Taula. Euskararen aldeko kontzientziazio kanpaina,
nafar hizkuntza gisa.

A D I N A							
E D A D							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	20.6	15.2	27.8	25.0	22.2	15.3	17.3
Indiferentea	40.6	42.4	33.3	33.9	26.7	47.5	53.4
Deus gutikoa	38.4	42.4	37.0	41.1	51.1	37.3	28.3
ED/EE	0.3	-	1.9	-	-	-	-
OINARRIA (320)	(33)	(54)	(56)	(45)	(59)	(73)	

110. Taula. Erabilpen eta ikasteari buruzko
kontzientziazio kanpainak.

A D I N A							
E D A D							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	24.4	18.2	27.8	28.6	31.1	22.0	19.2
Indiferentea	40.6	42.4	37.0	33.9	22.2	47.5	53.4
Deus gutikoa	34.7	39.4	33.3	37.5	46.7	30.5	27.4
ED/EE	0.3	-	1.9	-	-	-	-
OINARRIA (320)	(33)	(54)	(56)	(45)	(59)	(73)	

111. Taula. Euskarazko kultur iharduerak sustatzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----							
Garrantzizkoa	26.3	15.2	29.6	35.7	31.1	20.3	23.3
Indiferentea	37.2	36.4	35.2	32.1	24.4	42.4	46.6
deus gutikoa	36.3	48.5	33.3	32.1	44.4	37.3	30.1
ED/EE	0.3	-	1.9	-	-	-	-
OINARRIA (320)	(33)	(54)	(56)	(45)	(59)	(73)	

112. Taula. Udaletan erabilpena gero eta gehiago sartzeara.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----							
Garrantzizkoa	17.8	9.1	24.1	19.6	22.2	13.6	16.4
Indiferentea	37.2	39.4	33.3	33.9	24.4	42.4	45.2
Deus gutikoa	44.7	51.5	40.7	46.4	53.3	44.1	38.4
ED/EE	0.3	-	1.9	-	-	-	-
OINARRIA (320)	(33)	(54)	(56)	(45)	(59)	(73)	

.PA

113. Taula. Euskara asignatura gisa Ikastetxeetan sartzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	27.5	24.2	29.6	33.9	31.1	25.4	21.9
Indiferentea	35.3	39.4	29.6	30.4	22.2	42.4	43.3
Deus gutikoa	36.9	36.4	38.9	35.7	46.7	32.2	34.2
ED/EE	0.3	-	1.9	-	-	-	-
	OINARRIA (320)	(33)	(54)	(56)	(45)	(59)	(73)

Garrantzizkotzat jotzen diren iharduerei ematen zaizkien portzentaiak Nafarroako apalenak dira. Portzentairik altuenak 21-30, 31-40 eta 41-50 adin taldeetan aurkitzen dira. Azpimarkatzekoak dira "garrantzizko" sailean diren kopuru murritzak gazteenen artean.

LABURPEN GISA, Tuterak eta bere inguruak euskararen aldeko jarren indizerik apalenak erakusten dituzte: %16.9 alde eta %2.8 oso alde.

Euskararen erabilpenak hutsaren hurrengoak dira, telebista dela Euskara entzuteko biderik usuenak: %55.9ak ikusten du noizean behin.

Euskara da gastu guztien artean gutien eskatzen dena. Badirudi tarteko adinak direla aldekoenak. Hala ere, ondorio gisa atera daiteke mundu euskaldun guztitik arras urrun dagoen zonaldea dela.

IV.9. TAFALLALDEA. (Ikus zabalera geografikoa
Oinarri metodologikoetan).

Zonalde honetan 319 elkarrizketa burutu dira.

a) Euskararekiko jarrera.

114. Taula. Euskararekiko jarrera.

	GUZTIRA NAFARROA %	TAFALLALDEA %	
Aurkakoa	29.7	36.7	] 60.2
Axolagabea	22.2	23.5	
Aldekoa	35.6	30.7	] 39.8
Oso aldekoa	12.6	9.1	
OINARRIA (3035)		(319)	

Gehiengoaren jarrera ez da aldekoa; %36.7a
aurka dago.

b) Euskararen Erabilpena.

115. Taula. Euskararen Erabilpena.

	%
<u>Euskararekiko harremana:</u>	
Egunero mintzatzen naiz	0.9
Maiz mintzatzen naiz	2.8
Aunitz aditzen dut, baina mintzatu ez	6.0
Zerbait aditzen dut, baina mintzatu ez	40.4
Ez dut sekula aditzen	49.5
ED/EE	0.3
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>	
Egunero	13.8
Noizean behin	39.5
Sekula ez	46.7
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>	
Egunero	1.3
Noizean behin	11.3
Sekula ez	87.5
NS/NC	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Egunkariak:</u>	
Egunero	2.2
Noizean behin	8.2
Sekula ez	89.7
ED/EE	-

OINARRIA (319)

	%
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak:</u>	
Egunero	0.6
Noizean behin	6.9
Sekula ez	92.5
ED/ED	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Liburuskak:</u>	
Egunero	0.6
Noizean behin	11.9
Sekula ez	87.5
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Propaganda iragarkiak</u>	
<u>Euskaraz:</u>	
Egunero	1.3
Noizean behin	19.1
Sekula ez	79.3
ED/EE	0.3
<u>Maiztasuna Euskarazko Txartelak:</u>	
Egunero	2.2
Noizean behin	29.5
Sekula ez	68.3
ED/EE	-
<u>Maiztasuna adierazleak, trafikoa, bulegoa, ... Euskaraz:</u>	
Egunero	3.1
Noizean behin	28.5
Sekula ez	68.3
ED/EE	-

OINARRIA (319)

Euskararen erabilpena minimoa da -%3.7ak
aitortzen du noizbait erabiltzen duela-. Erdiak ez du
sekula aditzen.

Gisa berekoa da komunikabideen erabilpena.
%30ak inguru ikusten ditu txartelak, adierazleak,
e.a. Euskaraz.

c) Eskakizunak Administrazioari.

116. Taula. Gobernuaren lehentasunezko gastuak, adinaren arabera.

A D I N A

	GUZTIRA	TAFALLAL-						
	NAFARROA	DEA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%	%
Etxebizitza publikoa	41.8	38.2	32.4	36.7	48.8	36.6	38.2	37.2
Obra inportanteak	15.9	28.3	3.3	18.3	9.3	26.3	54.5	38.4
Kultura-Kirola	18.2	19.4	41.2	20.0	20.9	19.5	12.7	14.0
Sanitatea	52.4	56.4	35.3	51.7	58.1	68.3	56.4	61.6
Hezkuntza	45.5	47.6	35.3	51.7	58.1	46.3	38.2	51.2
Enplegu sustapena	54.0	49.2	64.7	58.3	51.2	36.6	49.1	41.9
Komunikazioen gara-								
pena	7.3	5.6	8.8	8.3	4.7	2.4	5.5	4.7
Euskara bultzatzea	18.2	13.5	29.4	20.0	14.0	9.8	5.5	9.3
Ekonomiaren gara-								
pena	9.0	7.2	11.8	11.7	14.0	-	3.6	4.7
Hiritarren segur-								
tasuna	20.7	22.9	20.6	18.3	18.6	29.3	29.1	22.1
ED/EE	1.4	0.3	-	-	-	2.4	-	-
	(3035)	(319)	(34)	(60)	(43)	(41)	(55)	(86)

Nafarroako zonalde guztietan bezalaxe, Gobernuari eskatzen zaion gastua, gazteen artean, enplegua da; adin ertainetakoan artean, hezkuntza; eta nagusienek, berriz, sanitatea.

Euskarak 8. lekua betetzen du, %13.5arekin. Gazteen artean haren eskakizunak %29.4era egiten du goiti.

117. Taula. Nafarroako Gobernu-Administrazioaren lehen-
tasunezko gastuak, Euskararekiko jarreraren
arabera.

	GUZTIRA	AURKA-	AXOLA-	ALDE-	OSO
	%	KOA	GABEA	KOA	ALDE
		%	%	%	KOA
					%
Etxebizitza publikoa	38.2	36.3	36.0	39.3	44.8
Obra inportanteak	28.3	32.5	30.7	20.4	37.9
Kultura-Kirola	19.4	17.9	26.7	16.3	17.2
Sanitatea	56.4	59.0	56.0	63.3	24.1
Hezkuntza	47.6	53.0	46.7	43.9	41.4
Enplegu sustapena	49.2	46.2	54.7	52.0	37.9
Komunikazioen gara- pena	5.6	3.4	6.7	4.1	17.2
Euskara bultzatzea	13.5	-	2.7	27.6	48.3
Ekonomiaren gara- pena	7.2	9.4	10.7	4.1	-
Hiritarren segur- tasuna	22.9	23.9	21.3	24.5	17.2
ED/EE	0.3	0.9	-	-	-
OINARRIA	(319)	(117)	(75)	(98)	(29)

Euskararekiko jarrerak baldintzapetzen du gastuen aukeraketa. Hala, Euskararen aldekoenek Euskara bultzatzea hautatzen dute lehen-lehenik. Honek erakusten digu badela Euskararen oso aldekoa den gutiengoa. Bertze taldeetan sanitatea da gehien eskatzen den gastua. Aurkakoen taldean inork ez du Euskararik eskatzen.

118. Taula. Gobernua Euskaraz arduratzen ote da zonalde honetan (Tafallaldea)?.

	%
Bai	24.8
Ez	47.0
ED/EE	28.2

(319)

119. Taula. Zer eskatuko zenioke Gobernuari zonalde honetarako (Tafallaldea)?. (BEREZKO ERANTZUNA).

	%
Laguntzak Euskarari	16.3
Laguntzak Ikastolei	17.9
Ez dezala euskaran gasta	3.8
Bertze	4.1
ED/EE	58.0

(319)

Portzentaia haundiak -%28.2ak- ez du erantzuten Gobernuak zonalde honetan gastatzen ote duen galdetzen zaionean.

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako
(Tafallaldea), adinaren arabera.
(PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

120. Taula. Euskarari buruzko kontzientziazio kanpainak,
nafar hizkuntza gisa.

A D I N A

	GUZTIRA %	16-20 %	21-30 %	31-40 %	41-50 %	51-60 %	+ 60 %
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	38.9	44.1	58.3	46.5	24.4	16.4	40.7
Indiferentea	33.5	32.4	26.7	32.6	34.1	38.2	36.0
Deus gutikoa	27.3	23.5	15.0	20.9	41.5	45.5	22.1
ED/EE	0.3	-	-	-	-	-	1.2
OINARRIA (319)	(34)	(60)	(43)	(41)	(55)	(86)	

121. Taula. Erabilpen eta ikasketari buruzko
kontzientziazio kanpainak.

A D I N A

	GUZTIRA %	16-20 %	21-30 %	31-40 %	41-50 %	51-60 %	+ 60 %
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	41.1	47.1	56.7	51.2	29.3	20.0	41.9
Indiferentea	34.2	26.5	26.7	27.9	34.1	41.8	40.7
Deus gutikoa	24.5	26.5	16.7	20.9	36.6	38.2	16.3
ED/EE	0.3	-	-	-	-	-	1.2
OINARRIA (319)	(34)	(60)	(43)	(41)	(55)	(86)	

122. Taula. Euskarazko kultur iharduerak sustatzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	46.4	55.9	60.0	62.8	36.6	27.3	41.9
Indiferentea	26.3	17.6	18.3	27.9	26.8	27.3	33.7
Deus gutikoa	27.0	26.5	21.7	9.3	36.6	45.5	23.3
ED/EE	0.3	-	-	-	-	-	1.2
OINARRIA	(319)	(34)	(60)	(43)	(41)	(55)	(36)

123. Taula. Udaletan gero eta gehiago sartzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	- 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	36.4	47.1	46.7	55.8	24.4	21.3	30.2
Indiferentea	32.6	23.5	25.0	27.9	36.6	32.7	41.9
Deus gutikoa	30.7	29.4	28.3	16.3	39.0	45.5	26.7
ED/EE	0.3	-	-	-	-	-	1.2
OINARRIA	(319)	(34)	(60)	(43)	(41)	(55)	(86)

.PA

124. Taula. Euskara asignatura ikastetxeetan sartzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	42.0	52.9	55.0	58.1	29.3	25.5	37.2
Indiferentea	29.2	20.6	26.7	25.6	34.1	25.5	36.0
Deus gutikoa	28.5	26.5	18.3	16.3	36.6	49.1	25.6
ED/EE	0.3	-	-	-	-	-	1.2
OINARRIA (319)	(34)	(60)	(43)	(41)	(55)	(86)	

21 eta 30 urte bitarteko adina da Euskarari buruzko eskari indartsuena egiten duena. Aldiz, beherago joanez gero eskari hori apalagoa da. Bada eskerik 40 urtez beheitikoen artean Euskarazko kultur iharduerak antolatzeko, baita guti-gutika ikastetxeetan sartzeko ere.

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako
(Tafallaldea), Euskararekiko jarreraren arabera.
(PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

125. Taula. Euskarari buruzko kontzientziazio kanpaina,
nafar hizkuntza gisa.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA %
Garrantzizkoa	38.9	4.3	32.0	72.4	82.8
Indiferentea	33.5	49.6	37.3	17.3	13.8
Deus gutikoa	27.3	46.2	29.3	10.2	3.4
ED/EE	0.3	-	1.3	-	-
OINARRIA	(319)	(117)	(79)	(98)	(29)

126. Taula. Erabilpen eta ikasketari buruzko kontzien-
tziazio kanpainak.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA %
Garrantzizkoa	41.1	7.7	33.3	73.5	86.2
Indiferentea	34.2	51.3	40.0	16.3	10.3
Deus gutikoa	24.5	41.0	25.3	10.2	3.4
ED/EE	0.3	-	1.3	-	-
OINARRIA	(319)	(117)	(79)	(98)	(29)

127. Taula. Euskarazko kultur iharduerak sustatzea.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA_ %
Garrantzizkoa	46.4	11.1	44.0	78.6	86.2
Indiferentea	26.3	39.3	30.7	12.2	10.3
Deus gutikoa	27.0	49.6	24.0	9.2	3.4
ED/EE	0.3	-	1.3	-	-
OINARRIA	(319)	(117)	(79)	(98)	(29)

128. Taula. Udaletan gero eta gehiago sartzea.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA_ %
Garrantzizkoa	36.4	2.6	25.3	72.4	79.3
Indiferentea	32.6	44.4	40.0	17.3	17.2
Deus gutikoa	30.7	53.0	33.3	10.2	3.4
ED/EE	0.3	-	1.3	-	-
OINARRIA	(319)	(117)	(79)	(98)	(29)

129. Taula. Euskara asignatura ikastetxeetan sartzea.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA %
Garrantzizkoa	42.0	4.3	37.3	77.6	86.2
Indiferentea	29.2	42.7	32.0	16.3	10.3
Deus gutikoa	28.5	53.0	29.3	6.1	3.4
ED/EE	0.3	-	1.3	-	-
OINARRIA	(319)	(117)	(79)	(98)	(29)

Euskararen oso aldeko gutiengoak -29 lagun 319 elkarrizketatuatarik- eskari haundiak egiten ditu aztertutako aldagai guztietan. Aldeko taldea ere kontutan hartu beharra dago, eskari haundiko jarrerak erakusten baititu.

LABURPEN GISA, Tafallak eta bere inguruak honelatsuko banaketa aurkezten du: %60 bat ez-aldekoa eta gainerako %40a aldekoa, hauetarik %9.1 oso aldeko ageri dela. Euskararen erabilpena urria izanagatik, zonalde honetan lojiko dena bertzalde, aldeko talde hori ekimentsu agertzen da eta Euskarazko ihardueren sustapena eskatzen du, bereziki erabilpen eta ikasketari buruzko kontzientziazioa, kultur iharduerak, hezkuntza, e.a. Nagusiki gaztea da talde hau, 40 urtez beheitikoa.

IV.10. LIZARRALDEA. (Ikus zabalera geografikoa
Oinarri metodologikoetan).

Zonalde honetan 170 elkarrizketa burutu dira.

a) Euskararekiko Jarrera.

130. Taula. Euskararekiko Jarrera.

	GUZTIRA NAFARROA	LIZARRALDEA	
	%	%	
Aurkakoa	29.7	28.8	] 50.6
Axolagabea	22.2	21.8	
Aldekoa	35.6	41.2	] 49.4
Oso aldekoa	12.6	8.2	
	OINARRIA (3035)	(170)	

Jarreretan eritzi banaketa nabari da, oso aldekoenak beheiti egiten badu ere Nafarroako banaz bertzekoarekiko.

b) Euskararen Erabilpena.

131. Taula. Euskararen Erabilpena.

	%
<u>Euskararekiko harremana:</u>	
Egunero mintzatzen naiz	1.8
Maiz mintzatzen naiz	3.5
Aunitz aditzen dut, baina mintzatu ez	3.5
Zerbait aditzen dut, baina mintzatu ez	41.2
Ez dut sekula aditzen	50.0
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>	
Egunero	17.1
Noizean behin	38.2
Sekula ez	42.9
ED/EE	1.8
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>	
Egunero	4.7
Noizean behin	13.5
Sekula ez	81.2
ED/EE	0.6
<u>Maiztasuna Euskarazko Egunkariak:</u>	
Egunero	-
Noizean behin	8.2
Sekula ez	91.2
ED/EE	0.6

OINARRIA (170)

	%
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak:</u>	
Egunero	-
Noizean behin	7.1
Sekula ez	92.4
ED/EE	0.6
<u>Maiztasuna Euskarazko Liburuskak:</u>	
Egunero	-
Noizean behin	14.7
Sekula ez	84.7
ED/EE	0.6
<u>Maiztasuna Propaganda iragarkiak</u>	
<u>Euskaraz:</u>	
Egunero	0.6
Noizean behin	17.1
Sekula ez	81.8
ED/EE	0.6
<u>Maiztasuna Euskarazko txartelak:</u>	
Egunero	1.8
Noizean behin	22.9
Sekula ez	74.7
ED/EE	0.6
<u>Maiztasuna adierazleak, trafikoa</u>	
<u>bulegoa, ... Euskaraz:</u>	
Egunero	1.8
Noizean behin	20.6
Sekula ez	77.1
ED/EE	0.6

OINARRIA (170)

%5.5ak dioenez, egunero mintzatzen da. Aldiz, erdiak ez du sekula ere aditzen.

Komunikabideak guti erabiltzen dira eta euskararekiko kontaktua hutsaren hurrengoa da, txartelak edo adierazleak ikusten dituela aitortzen duen talde bat izan ezik.

c) Eskakizunak Administrazioari.

132. Taula. Gobernuaren lehentasunezko gastuak, adinaren arabera.

A D I N A								
	JUZTIRA JAFARROA	LIZA- RRAL- DEA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%	%
Etxebizitza publikoa	41.8	35.3	28.6	34.3	35.7	28.0	47.3	35.0
Obra inportanteak	15.9	25.9	21.4	17.1	25.0	32.0	30.4	28.9
Kultura-Kirola	18.2	28.8	35.7	45.7	32.1	20.0	26.1	17.8
Sanitatea	52.4	63.5	50.0	60.0	60.7	64.0	52.2	77.3
Hezkuntza	45.5	49.4	42.9	48.6	67.9	72.0	30.4	37.8
Enplegu sustapena	54.0	53.5	50.0	57.1	39.3	40.0	56.5	66.7
Komunikazioen gara- pena	7.3	6.5	14.3	5.7	7.1	-	8.7	6.7
Euskara bultzatzea	18.2	7.6	14.3	14.3	3.6	-	13.0	4.4
Ekonomiaren gara- pena	9.0	5.9	7.1	5.7	10.7	4.0	8.7	2.2
Hiritarren segur- tasuna	20.7	18.2	35.7	5.7	10.7	32.0	26.1	15.6
ED/EE	1.4	-	-	-	-	-	-	-
	(3035)	(170)	(14)	(35)	(28)	(25)	(23)	(45)

Euskara bultzatzeak 7. lekua hartzen du zonalde honetarako eskatzen diren gastuen lehentasuna finkatzerakoan. 30 urtez beheitiko gazteen artean nabari da eskaria haundiagoa dela.

133. Taula. Gobernua euskara sustatzeaz arduratzen ote da zonalde honetan (Lizarraldea)?.

	%
Bai	30.0
Ez	41.8
ED/EE	28.2
(170)	

134. Taula. Zer eskatuko zenioke Gobernuari zonalde honetarako (Lizarraldea)?. (BEREZKO ERANTZUNA).

	%
Euskararendako laguntzak	15.3
Ikastolendako laguntzak	15.9
Ezezko eritzia	0.6
EE/EE	68.2
(170)	

Berezko eskakizunak ez dira oso ugariak. Ikusten ahal denez, bada %68.2 bat eritzirik ematen ez duena.

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako
(Lizarralde), adinaren arabera.
(PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

135. Taula. Euskarari buruzko kontzientziazio
kanpaina, nafar hizkuntza gisa.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	44.7	42.9	57.1	42.9	40.0	39.1	42.2
Indiferentea	35.3	42.9	25.7	32.1	40.0	30.4	42.2
Deus gutikoa	19.4	7.1	17.1	25.0	20.0	30.4	15.6
ED/EE	0.6	7.1	-	-	-	-	-
OINARRIA	(170)	(14)	(35)	(28)	(25)	(23)	(45)

136. Taula. Erabilpen eta ikasketari buruzko
kontzientziazio kanpainak.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	48.2	57.1	60.0	46.4	40.0	52.2	40.0
Indiferentea	32.4	28.6	20.0	28.6	40.0	26.1	44.4
Deus gutikoa	18.8	7.1	20.0	25.0	20.0	21.7	15.6
ED/EE	0.6	-	-	-	-	-	-
OINARRIA	(170)	(14)	(35)	(28)	(25)	(23)	(45)

137. Taula. Euskarazko kultur iharduerak sustatzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	45.9	50.0	60.0	53.6	44.0	43.5	31.1
Indiferentea	38.2	28.6	25.7	32.1	40.0	34.8	55.6
Deus gutikoa	15.3	14.3	14.3	14.3	16.0	21.7	13.3
ED/EE	0.6	7.1	-	-	-	-	-
OINARRIA	(170)	(14)	(35)	(28)	(25)	(23)	(45)

138. Taula. Udaletan erabilpena gero eta gehiago sartzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	37.1	42.9	57.1	35.7	24.0	34.8	28.9
Indiferentea	40.0	28.6	22.9	42.9	52.0	34.8	51.1
Deus gutikoa	22.4	21.4	20.0	21.4	24.0	30.4	20.0
ED/EE	0.6	7.1	-	-	-	-	-
OINARRIA	(170)	(14)	(35)	(28)	(25)	(23)	(45)

.PA

139. Taula. Euskara asignatura ikastexeeetan sartzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	42.9	35.7	54.3	42.9	32.0	52.2	37.3
Indiferentea	34.7	35.7	25.7	39.3	32.0	21.7	46.7
Deus gutikoa	21.8	21.4	20.0	17.9	36.0	26.1	15.6
ED/EE	0.6	7.1	-	-	-	-	-
OINARRIA	(170)	(14)	(35)	(28)	(25)	(23)	(45)

Proposatutako iharduera guztiek antzeko erantzuna biltzen dute, ugariagoak 21-30 urte bitartekoen artean.

Ez da erdira ailegatzen proposatutako iharduerak garrantzizkotako hartzen dutenen kopurua. Baxua da bereziki -%37.1- Euskara Udaletan sartzea garrantzizkoa dela uste dutenen portzentaia.

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako
(Lizarralde), Euskararekiko jarreraren ara-
bera. (PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

140. Taula. Euskarari buruzko kontzientziazio kanpainak
nafar hizkuntza gisa.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA %
Garrantzizkoa	44.7	10.2	43.2	61.4	85.7
Indiferentea	35.3	55.1	37.8	25.7	7.1
Deus gutikoa	19.4	34.7	18.9	12.9	-
ED/EE	0.6	-	-	-	7.1
OINARRIA	(170)	(49)	(37)	(70)	(14)

141. Taula. Erabilpen eta ikasketari buruzko kontzien-
tziazio kanpainak.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA %
Garrantzizkoa	48.2	8.2	54.1	64.3	92.9
Indiferentea	32.4	53.1	29.7	25.7	-
Deus gutikoa	18.8	38.8	16.2	10.0	-
ED/EE	0.6	-	-	-	7.1
OINARRIA	(170)	(49)	(37)	(70)	(14)

142. Taula. Euskarazko kultur iharduerak sustatzea

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA %
Garrantzizkoa	45.9	8.2	51.4	61.4	85.7
Indiferentea	38.2	63.3	35.1	28.6	7.1
Deus gutikoa	15.3	28.6	13.5	10.0	-
ED/EE	0.6	-	-	-	7.1
OINARRIA	(170)	(49)	(37)	(70)	(14)

143. Taula. Udaletan erabilpena gero eta gehiago sartzea.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA %
Garrantzizkoa	37.1	8.2	32.4	50.0	85.7
Indiferentea	40.0	53.1	48.6	32.9	7.1
Deus gutikoa	22.4	38.8	18.9	17.1	-
ED/EE	0.6	-	-	-	7.1
OINARRIA	(170)	(49)	(37)	(70)	(14)

144. Taula. Euskara asignatura ikastetxeetan sartzea.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA %
Garrantzizkoa	42.9	6.1	37.8	61.4	92.9
Indiferentea	34.7	49.0	40.5	28.6	-
Deus gutikoa	21.8	44.9	21.6	10.0	-
ED/EE	0.6	-	-	-	7.1
OINARRIA	(170)	(49)	(37)	(70)	(14)

Lotura zuzena dago aurkako jarrerak dituztenen eta proposatutako ekintzak deus gutikotzat jotzen dituztenen artean, baita aldeko jarrera izan eta garrantzizkotzat hartzen dituztenen artean ere. Aurkako talde indartsu baten presentzia nabarmena da.

LABURPEN GISA, Lizarraldea erdiz erdi banaturik dago alde eta aurkakoen artean, azken hauek talde haundiagoa osatzen badute ere.

Euskararen erabilpen maila arras tikia da, telebistak halako ikus-entzulegoa izanagatik. Euskararen sustapena 7. lekuan ageri da Gobernuari egiten zaizkion eskakizunen artean.

21-30 urte bitartekoak dira Euskararen sustapenari garrantzi gehien ematen diotenak, Nafarroako Hegoaldeko herri gehienetan gertatzen den bezalaxe.

IV.11. ZANGOZALDEA. (Ikus zabalera geografikoa Oinarria metodologikoetan).

Zonalde honetan 205 elkarrizketa burutu dira.

a) Euskararekiko jarrera.

145. Taula. Euskararekiko jarrera.

GUZTIRA NAFARROA		ZANGO-	
	%	ZALDEA	
		%	
Aurkakoa	29.7	44.9	] 60.5
Axolagabea	22.2	15.6	
Aldekoa	35.6	28.8	] 39.5
Oso aldekoa	12.6	10.7	
OINARRIA (3035)		(205)	

Tafallaldean bezalatsuko banaketa agertzen duen zonaldea. %39.5a Euskararen garapenaren aldekoa da.

b) Euskararen Erabilpena.

146. Taula. Euskararen Erabilpena.

	%
<u>Euskararekiko harremana:</u>	
Egunero mintzatzen naiz	1.0
Maiz mintzatzen naiz	3.4
Aunitz aditzen dut, baina mintzatu ez	6.8
Zerbait aditzen dut, baina mintzatu ez	30.2
Ez dut sekula aditzen	58.5
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>	
Egunero	15.1
Noizean behin	29.3
Sekula ez	55.1
ED/EE	0.5
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>	
Egunero	1.5
Noizean behin	8.3
Sekula ez	90.2
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Egunkariak:</u>	
Egunero	5.9
Noizean behin	10.2
Sekula ez	83.9
ED/EE	-

OINARRIA (205)

	%
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak:</u>	
Egunero	1.5
Noizean behin	7.3
Sekula ez	91.2
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Liburuskak:</u>	
Egunero	2.4
Noizean behin	11.7
Sekula ez	85.9
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Propaganda iragarkiak</u>	
<u>Euskaraz:</u>	
Egunero	2.0
Noizean behin	14.1
Sekula ez	83.9
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Txartelak:</u>	
Egunero	2.9
Noizean behin	15.1
Sekula ez	82.0
ED/EE	-
<u>Maiztasuna adierazleak, trafikoa, bulegoa, ... Euskaraz:</u>	
Egunero	3.4
Noizean behin	10.7
Sekula ez	85.9
ED/EE	-

OINARRIA (205)

%1a egunero mintzatzen da Euskaraz. Aldiz,
%58.5ak ez du sekula ere Euskararik aditzen. Gehiengoak
ez du Euskarazko telebistarik ikusten eta %80ak baino
gehiagok ez du inolako kontakturik Euskara idatziarekin.

c) Eskakizunak Administrazioari.

147. Taula. Gobernuaren lehentasunezko gastuak, adinaren arabera.

A D I N A

	GUZTIRA	ZANGO-						
	NAFARROA	ZALDEA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%	%
Etxebizitza publikoa	41.8	35.1	15.4	40.5	57.1	24.0	34.5	34.5
Obra inportantak	15.9	12.2	-	11.9	7.1	16.0	10.3	20.0
Kultura-Kirola	18.2	21.0	42.3	26.2	14.3	24.0	3.4	18.2
Sanitatea	52.4	62.0	53.8	38.1	50.0	72.0	89.7	70.9
Hezkuntza	45.5	47.8	30.8	38.1	46.4	76.0	44.8	52.7
Enplegu sustapena	54.0	62.9	73.1	71.4	57.1	52.0	72.4	54.5
Komunikazioen garga- pena	7.3	4.4	3.8	7.1	3.6	4.0	6.9	1.8
Euskara bultzatzea	18.2	16.1	26.9	21.4	32.1	16.0	3.4	5.5
Ekonomiaren garga- pena	9.0	9.3	15.4	14.3	14.3	4.0	6.9	3.6
Hiritarren segur- tasuna	20.7	21.5	26.9	26.2	10.7	4.0	24.1	27.3
ED/EE	1.4	0.5	3.8	-	-	-	-	-
	(3035)	(205)	(26)	(42)	(28)	(25)	(29)	(55)

Euskara bultzatzeak eskatzen diren gastuen artean 7. lekua hartzen du, %16.1ak hala galdatzen baitu. 31 eta 40 urte bitartean eskakizunek %32.1a harrapatzen dute. Hemen ere sanitatea da adintsuenen eskari nagusia, eta enplegua, berriz, gazteena.

148. Taula. Gobernua euskaraz arduratzen da zonalde honetan (Zangozaldea)?.

	%
Bai	15.1
Ez	42.0
ED/EE	42.9
	(205)

149. Taula. Zer eskatuko zenioke Gobernuari zonalde honetarako (Zangozaldea)?. (BEREZKO ERANTZUNA)

	%
Euskararendako laguntzak	14.6
Ikastolendako laguntzak	16.1
Aurkako eritziak	2.9
Bertze	1.5
ED/EE	64.9
	(205)

%15.1 batek baizik ez du uste Gobernua zonaldean euskaraz arduratzen denik. Ikastolendako laguntzak dira erantzun gai nagusia.

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako
(Zangozaldea) adinaren arabera.
 (PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

150. Taula. Euskarari buruzko kontzientziazio
kanpaina nafar hizkuntza gisa.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	42.0	46.2	54.8	50.0	48.0	17.2	36.4
Indiferentea	35.1	34.6	23.8	39.3	24.0	51.7	38.2
Deus gutikoa	22.9	19.2	21.4	10.7	28.0	31.0	25.5
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA	(205)	(26)	(42)	(28)	(25)	(29)	(55)

151. Taula. Erabilpen eta ikasketari buruzko
kontzientziazio kanpainak.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Garrantzizkoa	46.3	46.2	64.3	60.7	48.0	24.1	36.4
Indiferentea	33.2	34.6	19.0	32.1	24.0	44.3	41.8
Deus gutikoa	20.5	19.2	16.7	7.1	28.0	31.0	21.8
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA	(205)	(26)	(42)	(28)	(25)	(29)	(55)

152. Taula. Euskarazko kultur iharduerak sustatzea.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	48.3	53.8	64.3	64.3	48.0	27.6	36.4
Indiferentea	28.8	23.1	21.4	25.0	24.0	34.5	38.2
Deus gutikoa	22.9	23.1	14.3	10.7	28.0	37.9	25.5
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (205)		(26)	(42)	(28)	(25)	(29)	(55)

153. Taula. Udaletan erabilpena gero eta gehiago sartzea.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	34.6	46.2	47.6	50.0	40.0	20.7	16.4
Indiferentea	41.0	34.6	31.0	35.7	32.0	41.4	58.2
Deus gutikoa	24.4	19.2	21.4	14.3	28.0	37.9	25.5
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (205)		(26)	(42)	(28)	(25)	(29)	(55)

.PA

154. Taula. Euskara asignatura ikastetxeetan sartzea.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	40.5	38.5	59.5	42.9	44.0	24.1	32.7
Indiferentea	35.6	38.5	23.8	42.9	24.0	37.9	43.6
Deus gutikoa	23.9	23.1	16.7	14.3	32.0	37.9	23.6
ED/EE	-	-	-	-	-	-	-
OINARRIA	(205)	(26)	(42)	(23)	(25)	(29)	(55)

Kontzientziazioa edo Euskarazko iharduerak garrantzizkotzat jotzen dituztenen kopuruak %50a harra-
patzen ez badu ere, portzentaiak inportanteak dira.
Hala, %48ak uste du Euskarazko kultur iharduerak garran-
tzizkoak direla, 40 urtez beheitikoen artean %50a baino
gehiago direla. Euskara asignatura gisa ikastetxeetan
sartzea begi onez ikusiko luke 21 eta 30 urte bitartean
daudenak %59.5ak, eta erabilpena eta ikasketari buruzko
kontzientziazioa, berriz, 21 eta 40 urte bitartekoak.

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako (Zangozaldea), Euskararekiko jarreraren araberak. (PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

155. Taula. Euskarari buruzko kontzientziazio kanpaina nafar hizkuntza gisa.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA %
Garrantzizkoa	42.0	5.4	43.8	78.0	95.5
Indiferentea	35.1	54.3	37.5	15.3	4.5
Deus gutikoa	22.9	40.2	18.8	6.8	-
ED/EE	-	-	-	-	-
OINARRIA	(205)	(92)	(32)	(59)	(22)

156. Taula. Erabilpen eta ikasketari buruzko kontzientziazio kanpainak.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA %
.. -----!-----!-----!-----!-----!-----					
Garrantzizkoa	46.3	5.4	53.1	88.1	95.5
Indiferentea	33.2	55.4	34.4	8.5	4.5
Deus gutikoa	20.5	39.1	12.5	3.4	3.4
ED/EE	-	-	-	-	-
OINARRIA	(205)	(92)	(32)	(59)	(22)

157. Taula. Euskarazko kultur iharduerak sustatzea.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA %
..	-----!-----!-----!-----!-----!-----				
Garrantzizkoa	48.3	7.6	56.3	89.8	95.5
Indiferentea	28.8	51.1	21.9	6.8	4.5
Deus gutikoa	22.9	41.3	21.9	3.4	-
ED/EE	-	-	-	-	-
OINARRIA (205)		(92)	(32)	(59)	(22)

158. Taula. Udaletan erabilpena gero eta gehiago sartzea.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA %
..	-----!-----!-----!-----!-----!-----				
Garrantzizkoa	34.6	2.2	28.1	66.1	95.5
Indiferentea	41.0	55.4	46.9	28.8	4.5
Deus gutikoa	24.4	42.4	25.0	5.1	-
ED/EE	-	-	-	-	-
OINARRIA (205)		(92)	(32)	(59)	(22)

159. Taula. Euskara asignatura ikastetxeetan sartzea.

	GUZTIRA	AURKA-	AXOLA-	ALDE-	OSO	
	%	KOA	GABEA	KOA	ALDE	%
	!	!	!	!	!	!
Garrantzizkoa	40.5	2.2	43.8	78.0	95.5	
Indiferentea	35.6	53.3	34.4	20.3	4.5	
Deus gutikoa	23.9	44.6	21.9	1.7	-	
ED/EE	-	-	-	-	-	
OINARRIA (205)		(92)	(32)	(59)	(22)	

Oso aldekoen taldeak Euskarari buruzko eskari haundia egiten du, baita aldekoenak ere. Haatik, aurka-koek oso kontrako jarrerak erakusten dituzte. Alde horretatik gakoa izan daitezkeen bi talde kontrajarriak ageri dira.

LABURPEN GISA, Tafallaldekoak bezalakotsuko jarrerak dira hemen nagusi: %60 ez aldekoak, aurkakoen portzentaia haundia dagoela (%44.9) eta %39.5 alde.

Euskararen erabilpenak hagitz urriak dira alor guztietan. Eskakizunek halako tamaina hartzen dute 31 eta 40 urte bitartekoetan, hauek baitira jarrera aldekoena erakusten dutenak. Gazteenek, nagusiagoek baino joera aldekoagoak badituzte ere, ez dute hainbertzerako bultzadarik erakusten. Bada halako eskaria kontzientziazio kanpainak egin daitezen, baina gisa berean, kontutan hartu beharra dago aurkakoen portzentaia altua dela: %44ak oso kontrako jarrerak azaltzen ditu.

IV.12. LIZARRA (HIRIA). (Ikus zabalera geografikoa
Oinarri metodologikoetan).

Zonalde honetan 161 elkarrizketa burutu dira. Lizarra ageri da, bere bakarrean eta ingurutik berezita, hiri honek izan ditzakeen bereizgarriak jakitea interesgarritako jotzen baita.

a) Euskararekiko Jarrera.

160. Taula. Euskararekiko Jarrera.

	GUZTIRA NAFARROA	LIZARRA	
	%	%	
Aurkakoa	29.7	37.3	} 59.6
Axolagabea	22.2	22.3	
Aldekoa	35.6	29.2	} 40.4
Oso aldekoa	12.6	11.2	
	OINARRIA (3035)	(161)	

%60a Euskararen aldekoak ez diren jarreretan kokatzen da, talderik aurkakoenak indar haundia erakusten duela: %37.3a. Oso aldekoen taldeak ere halako indarra du (%11.2). Ondorioz, atera daiteke Lizarran euskarari buruzko gaiak nolabaiteko eztabaida sortzen duela.

b) Euskararen Erabilpena.

160. Taula. Euskararen Erabilpena.

	%
<u>Euskararekiko harremana:</u>	
Egunero mintzatzen naiz	3.7
Maiz mintzatzen naiz	5.6
Aunitz aditzen dut, baina mintzatu ez	9.3
Zerbait aditzen dut, baina mintzatu ez	31.1
Ez dut sekula aditzen	50.3
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>	
Egunero	18.6
Noizean behin	40.4
Sekula ez	41.0
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>	
Egunero	2.5
Noizean behin	13.0
Sekula ez	84.5
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Egunkariak:</u>	
Egunero	2.5
Noizean behin	11.2
Sekula ez	86.3
ED/EE	-

OINARRIA (161)

	%
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak:</u>	
Egunero	0.6
Noizean behin	9.9
Sekula ez	89.4
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Liburuskak:</u>	
Egunero	-
Noizean behin	14.9
Sekula ez	85.1
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Propaganda iragarkiak</u>	
<u>Euskaraz:</u>	
Egunero	-
Noizean behin	18.6
Sekula ez	81.4
ED/EE	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Txartelak:</u>	
Egunero	-
Noizean behin	21.7
Sekula ez	78.3
ED/EE	-
<u>Maiztasuna adierazleak, trafikoa, bulegoa, ... Euskaraz:</u>	
Egunero	1.2
Noizean behin	22.4
Sekula ez	76.4
ED/EE	-

OINARRIA (161)

Lizarrak badu bere biztanleetan %3.7a egunero euskaraz mintzatzen dena eta %9.3a noizean behin hitzegiten duena.

Euskarazko komunikabideen kontsumoa tikia da, %18.6ak egunero euskarazko telebista ikusten badu ere.

Euskarazko bertze komunikabideekiko atxikimendua ere urria da.

c) Eskakizunak Administrazioari.

62. Taula. Gobernuaren lehentasunezko gastuak, adinaren arabera.

A D I N A

	GUZTIRA LIZA-								
	NAFARROA	RRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60	
	%	%	%	%	%	%	%	%	
Etxebizitza publikoa	41.8	30.4	12.5	33.3	43.8	45.5	32.0	12.1	
Obra importanteak	15.9	11.8	18.8	9.1	6.3	13.6	20.0	9.1	
Kultura-Kirola	18.2	24.2	56.3	27.3	21.9	22.7	24.0	9.1	
Sanitatea	52.4	46.0	18.8	51.5	40.6	31.9	40.0	72.7	
Hezkuntza	45.5	50.9	31.2	51.5	56.3	50.0	52.0	54.5	
Enplegu sustapena-	54.0	60.2	56.3	72.7	46.9	63.6	60.0	60.6	
Komunikazioen gara-									
pena	7.3	9.9	31.2	6.1	9.4	9.1	8.0	6.1	
Euskara bultzatzea	18.2	23.6	31.2	21.2	40.6	31.8	12.0	9.1	
Ekonomiaren gara-									
pena	9.0	10.6	6.3	6.1	12.5	18.2	12.0	9.1	
Hiritarren segur-									
tasuna	20.7	21.1	18.8	18.2	15.6	9.1	28.0	33.3	
ED/EE	1.4	-	-	-	-	-	-	-	
	(3035)	(161)	(16)	(33)	(32)	(22)	(25)	(33)	

%23.6ak Euskara bultzatzea hautatzen du. Harek 6. lekua betetzen du Lizarrako hautapenean. Euskara maizen eskatzen duen adin bitartea, bertzeen aldean, 31-40 urtekoa da.

163. Taula. Gobernua Euskaraz arduratzen ote da zonalde honetan (Lizarra)?.

%

Bai	24.8
Ez	37.9
ED/EE	37.3

(161)

164. Taula. Zer eskatuko zenioke Gobernuari zonalde honetarako (Lizarra)?. (BEREZKO ERANTZUNA).

%

Euskararendako laguntzak	16.8
Ikastolendako laguntzak	15.1
ED/EE	67.7

(161)

37.9ak uste du Gobernua guti arduratzen dela Euskaraz Lizarran. Zerbait eskatzerakoan berezko erantzunak oso pobreak dira, gainerako zonaldeetan bezala.

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako
(Lizarra), adinaren arabera.
 (PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

165. Taula. Euskarari buruzko kontzientziazio kanpainak
nafar hizkuntza gisa.

A D I N A

	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----							
Garrantzizkoa	50.3	37.5	48.5	62.5	50.0	40.0	54.5
Indiferentea	29.8	18.3	27.3	15.6	31.8	48.0	36.4
deus gutikoa	19.3	43.3	24.2	18.8	18.2	12.0	9.1
ED/EE	0.6	-	-	-	-	-	-
OINARRIA (161)		(16)	(33)	(32)	(22)	(25)	(33)

166. Taula. Ikasketa eta erabilpenari buruzko
kontzientziazio kanpainak.

A D I N A

	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----!-----							
Garrantzizkoa	51.6	37.5	54.5	59.4	54.5	40.0	54.5
Indiferentea	31.1	31.2	24.2	18.8	31.8	48.0	36.4
Deus gutikoa	16.8	31.2	21.2	18.8	13.6	12.0	9.1
ED/EE	0.6	-	-	3.1	-	-	-
OINARRIA (161)		(16)	(33)	(32)	(22)	(25)	(33)

167. Taula. Euskarazko kultur iharduerak sustatzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA %	16-20 %	21-30 %	31-40 %	41-50 %	51-60 %	+ 60 %
Garrantzizkoa	49.1	37.5	45.5	59.4	54.5	40.0	51.5
Indiferentea	32.9	37.5	30.3	18.8	27.3	48.0	39.4
Deus gutikoa	17.4	25.0	24.2	18.8	18.2	12.0	9.1
ED/EE	0.6	-	-	3.1	-	-	-
OINARRIA	(161)	(16)	(33)	(32)	(22)	(25)	(33)

168. Taula. Udaletan erabilpena gero eta gehiago sartzea.

	A D I N A						
	GUZTIRA %	16-20 %	21-30 %	31-40 %	41-50 %	51-60 %	+ 60 %
Garrantzizkoa	47.8	37.5	42.4	59.4	54.5	40.0	48.5
Indiferentea	31.1	25.0	30.3	18.8	27.3	44.0	39.4
Deus gutikoa	20.5	37.5	27.3	18.8	18.2	16.0	12.1
ED/EE	0.6	-	-	3.1	-	-	-
OINARRIA	(161)	(16)	(33)	(32)	(22)	(25)	(33)

.PA

169. Taula. Euskara asignatura ikastetxeetan sartzea.

A D I N A							
	GUZTIRA	16-20	21-30	31-40	41-50	51-60	+ 60
	%	%	%	%	%	%	%
Garrantzizkoa	46.6	43.8	45.5	59.4	50.0	32.0	45.5
Indiferentea	31.1	31.2	24.2	18.8	27.3	43.0	39.4
Deus gutikoa	21.7	25.0	30.3	18.8	22.7	25.0	15.2
ED/EE	0.6	-	-	3.1	-	-	-
OINARRIA	(161)	(16)	(33)	(32)	(22)	(35)	(33)

Erdiak baino gehiagok garrantzizkotzat jotzen du Euskara erabili eta ikasteko kontzientziarazioa, bereziki 31-40 urte bitartean, hau baita, itxura denez, gai honi buruz kontzientziatuen dagoen taldea. Euskara asignatura gisa sartzeak, berriz, ez du %50aren onespena ere biltzen.

Eskakizunak Gobernuari zonalde honetarako (Lizarra), Euskararekiko jarreraren arabera. (PROPOSATUTAKO ERANTZUNA).

170. Taula. Euskarari buruzko kontzientziazio kanpainak nafar hizkuntza gisa.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA %
Garrantzizkoa	50.3	10.0	44.4	87.2	100.0
Indiferentea	29.8	51.7	36.1	8.5	-
Deus gutikoa	19.3	36.7	19.4	4.3	-
ED/EE	0.6	1.7	-	-	-
OINARRIA (161)		(60)	(36)	(47)	(18)

171. Taula. Erabilpen eta ikasketari buruzko kontzientziazio kanpainak.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA %
.. -----!-----!-----!-----!-----					
Garrantzizkoa	51.6	13.3	44.4	87.2	100.0
Indiferentea	31.1	55.0	36.1	8.5	-
Deus gutikoa	16.8	30.0	19.4	4.3	-
ED/EE	0.6	1.7	-	-	-
OINARRIA (161)		(60)	(36)	(47)	(18)

172. Taula. Euskarazko kultur iharduerak sustatzea.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA_ %
Garrantzizkoa	49.1	10.0	41.7	85.1	100.0
Indiferentea	32.9	58.3	36.1	10.6	-
Deus gutikoa	17.4	30.0	22.2	4.3	-
ED/EE	0.6	1.7	-	-	-
OINARRIA (161)		(60)	(36)	(47)	(18)

173. Taula. Udaletan erabilpena gero eta gehiago sartzea.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA_ %
.. -----!-----!-----!-----!-----!-----					
Garrantzizkoa	47.8	6.7	38.9	87.2	100.0
Indiferentea	31.1	58.3	27.8	10.6	-
Deus gutikoa	20.5	33.3	33.3	2.1	-
ED/EE	0.6	1.7	-	-	-
OINARRIA (161)		(60)	(36)	(47)	(18)

174. Taula. Euskara asignatura Ikastetxeetan sartzea.

	GUZTIRA %	AURKA- KOA %	AXOLA- GABEA %	ALDE- KOA %	OSO ALDE KOA %
..	-----!-----!-----!-----!-----!-----				
Garrantzizkoa	46.6	3.3	38.9	87.2	100.0
Indiferentea	31.1	58.3	30.6	8.5	-
Deus gutikoa	21.7	36.7	30.6	4.3	-
ED/EE	0.6	1.7	-	-	-
OINARRIA	(161)	(60)	(36)	(47)	(18)

Lojikoa denez, Euskararekiko jarrerak lotuera haundia du hizkuntzaren gainean egiten diren eskakizunekin. Oso alde dauden guzti-guztiek garrantzizkotzat jotzen dituzte haren inguruan egiten diren eskakizunak. Aldiz, aurkakoen taldeak, nagusiki, indeferentzetzat edo deus gutikotzat hartzen ditu proposamen gehienak.

LABURPEN GISA, Lizarran bi talde bizi dira, bat haundia (%37.3) eta aurkakoa, eta bertze bat %11.2koa oso aldekoa dena. Bi taldeek oso eritzi kontra-jarriak defendatzen dituzte euskarari dagokionean.

Euskararen erabilpenak ez dira hagitzez haundiagoak Lizarran bere inguruan eta are Hegoaldeko bertze zonalde batzuetakoen aldean.

%20ak inguru noizean behin Euskarazko txartelak, liburuskak e.a. ikusten dituela dio eta %9.3ak mintzatzen dela aitortzen du.

Alor honetan, kontzientziatuena 31 eta 40 urte bitarteak dirudi. Talde hau da, hain juxtu ere, eskakizunik haundienak egiten dituenak. %37.9ak uste du Gobernua ez dela zonalde honetan euskara bultzatzeaz arduratzen.

V. ELITEAREN JARRERA.

V. ELITEAREN JARRERA.

Oinarri metodologikoetan aipatu denez, talde "ideal" bat eratu dugu eta hari "elitea" izena eman, sozio-ekonomiarekin, kulturarekin, habitatarekin eta bertze zenbaitekin zerikusia duten aldagaiek osatua.

Elite honek garrantzia du maila kualitatibo batean, berak zilegiztatzen baititu hainbat jokamolde eta "pentsamolde" ere, guti-gutika gizartearen muinean gorpuztuz doazenak.

"Groso modo", Paretok eliteei buruz moldatu zuen teoria oinarritako harturik, jakin nahi izan dugu zer jarrera azaltzen duen Euskara eta haren sustapena dela medio.

Eratu ahal izateko, ondoko aldagaiak hartu ditugu aintzat:

- Goi eta erdi-goiko gizarte statusa.
- Goiko kultur maila.
- Goiko eta erdiko elkartze maila.
- 30-60 bitarteko adina.
- 5.000 biztanle baino gehiagoko habitata eta Iruñea.

Ezaugarriei dagokienez hiritar edo erdizka hiritar (Tafalla, Lizarra, Tuteria, Altsasu, Korella, e.a.) den gizabanakoa dugu, heldua (30-60 urte bitartekoa), erdi-goiko edo goiko maila sozio-ekonomikokoa, kultoa eta kultura kontsumitzeko ohiturak dituen eta goiko edo erdiko elkartzetako mailakoa, hau da, elkarte bat baino gehiagoko bazkide dugu.

Elitearen perfil osoa ondokoa da:

	%
<u>Sexua:</u>	
Gizonezkoa	68.4
Emakumezkoa	31.6
<u>Adina:</u>	
16-20 urte	-
21-30 urte	-
31-40 urte	63.8
41-50 urte	26.0
51-60 urte	10.2
60 urte baino gehiago	-
<u>Habitata:</u>	
5.000 biztanle baino gutiago	-
5.000 biztanle baino gehiago	53.3
Iruñea	46.7
<u>Jatorria:</u>	
Nafarroa	70.6
Euskadi	8.2
Gainerakoa	21.3

	%
<u>Kultur Maila:</u>	
Behekoa	-
Erdikoa	-
Goikoa	100.0
<u>Elkartze maila:</u>	
Behekoa	-
Erdikoa	55.1
Goikoa	44.9
<u>Gizarte-Statusa:</u>	
Goikoa	52.4
Erdi-goikoa	47.6
Erdikoa	-
Erdi-behekoa	-
Behekoa	-
<u>Euskararekiko Jarrera:</u>	
Aurkakoa	33.7
Axolagabea	34.5
Aldekoa	28.6
Oso aldekoa	3.2
<u>Ikasketa maila:</u>	
Lehen mailak baino gutiago	-
Lehen mailak	1.2
O.H.O.	0.4
L.H.	3.7
B.B.B.	23.7
Unibertsitateko erdi maila	35.4
Unibertsitateko goi maila	35.6

Euskararekikoei dagokienez, hauxe dugu:

175. Taula. Euskararekiko Jarrera.

	GUZTIRA NAFARROA		ELITEAK	
	%		%	
Aurkakoa	29.7		33.7	] 68.2
Axolagabea	22.2	51.9	34.5	
Aldekoa	35.6		28.6	] 31.8
Oso aldekoa	12.6	48.2	3.2	

Nafarren erdixeak modu batean eta bertze erdixeak bertzela jokatzeko duten bitartean, elitean %68.2a ez-alde kokatzen da eta %31.8, berriz, alde. %3.2a baizik ez da euskararen oso aldekoa.

176. Taula. Euskararen Erabilpena.

	GUZTIRA NAFARROA %	ELITEA %
<u>Euskararekiko harremana:</u>		
Egunero mintzatzen naiz	9.0	1.0
Maiz mintzatzen naiz	6.7	9.1
Aunitz aditzen dut, baina mintzatu ez	7.4	11.5
Zerbait aditzen dut, mintzatu gabe	38.9	50.4
Ez dut sekula aditzen	38.0	28.0
ED/EE	0.0	-
<u>Maiztasuna Euskarazko TB:</u>		
Egunero	18.9	14.7
Noizean behin	46.7	57.7
Sekula ez	34.1	27.5
ED/EE	0.2	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Irratia:</u>		
Egunero	4.8	0.6
Noizean behin	13.9	13.6
Sekula ez	81.2	85.8
ED/EE	0.2	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Egunkariak:</u>		
Egunero	3.5	2.1
Noizean behin	11.0	15.8
Sekula ez	85.4	82.1
ED/EE	0.2	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Aldizkariak:</u>		
Egunero	1.6	0.2
Noizean behin	9.3	17.0
Sekula ez	89.0	82.8
ED/EE	0.2	-
	OINARRIA (3035)	(120)

	GUZTIRA NAFARROA %	ELITEA %
<u>Maiztasuna Euskarazko Liburuskak:</u>		
Egunero	1.5	0.2
Noizean behin	14.1	18.1
Sekula ez	84.2	81.7
ED/EE	0.2	-
<u>Maiztasuna Propaganda iragarkiak</u>		
<u>Euskaraz:</u>		
Egunero	2.0	2.8
Noizean behin	23.0	25.1
Sekula ez	74.7	72.1
ED/EE	0.3	-
<u>Maiztasuna Euskarazko Txartelak:</u>		
Egunero	5.3	13.4
Noizean behin	29.8	39.2
Sekula ez	64.7	47.4
ED/EE	0.2	-
<u>Maiztasuna adierazleak, trafikoa, bulegoa, ... Euskaraz:</u>		
Egunero	6.1	14.1
Noizean behin	29.6	40.6
Sekula ez	64.0	45.3
ED/EE	0.3	-
<u>Adostasuna biltzen duten esaldiak:</u>		
Ikasteko posibilitatea	93.5	97.4
Nere seme-alabek jakitea	76.5	74.8
Gobernuak gehiago gastatu	62.4	59.6
Asignatura	56.0	41.0
Seme-alaba ikastolara	51.2	25.8
Funtzionariek jakin dezaten	45.5	35.0
Etorkizunean Euskaraz bakarrik	13.7	8.4
Ikastera behartu	6.5	0.2
OINARRIA (3035)		(120)

177. Taula. Gobernuaren lehentasunezko gastuak.

	GUZTIRA NAFARROA %	ELITEA %
Etxebizitza publikoa	41.8	68.7
Obra inportanteak	15.9	8.9
Kultura-Kirola	18.2	16.7
Sanitatea	52.4	45.9
Hezkuntza	45.5	66.8
Enplegu sustapena	54.0	37.6
Komunikazioen garapena	7.3	7.2
Euskara bultzatzea	18.2	12.0
Ekonomiaren garapena	9.0	12.5
Hiritarren segurtasuna	20.7	19.7
	(3035)	(120)

Elitearen posizionamendua nafartar guztienarekin konparatuz, ondoko ondorioak atera ditzakegu:

Elitearen gizarte eskakizun nagusiak hauexek dira: etxebizitza publikoa (%68.7) eta hezkuntza (%66.8). Euskara bultzatzeak 7. lekua hartzen du %12arekin. Nafar guztien eskakizunak, berriz, enpleguaren sustapena eta sanitatea dira, Euskara bultzatzeak 7. lekua betetzen duelarik, %18.2arekin.

Eliteak gehiago entzuten du Euskaraz mintzatzen, baina nafar guztiak baino gutiago mintzatzen da hizkuntza honetan. Euskarazko telebista gehiago ikusten du, baina gutiago erabili gainerako komunikabideak.

Euskaraz gutiago mintzatu arren, karrika mailan pertzepzio haundiagoa du, bai liburusketan, nola propaganda edo adierazleetan.

Jarrera-eskalako esaldietan, agertzen diren baloreak nafar guztienak baino baxuagoak dira. Hala, nafar guztien %51.2ak bere seme-alabak Ikastola batera igorriko lituzkeen bitartean, elitean %25.8ak baizik ez luke horixe eginen. Azpimarkatzekoa da lehenago kokatzen dutela funtzionarioek Euskara jakitearen beharkizuna (%35.0), seme-alabak ikastola batera bidaltzea baino.

Eskakizunak Gobernuari. (Taula hauetan Deus gutikoa eta Indiferentea "deus gutikoa" epigrafean bildu dira garbiago ikusi ahal izateko).

178. Taula. Administrazioan Euskara indartu beharra.

	GUZTIRA NAFARROA %	ELITEA %
Garrantzizkoa	60.4	52.8
Deus gutikoa	39.6	47.2
OINARRIA	(3035)	(120)

179. Taula. Iharduera ekonomikoan Euskara indartu beharra.

	GUZTIRA NAFARROA %	ELITEA %
Garrantzizkoa	58.0	50.0
Deus gutikoa	42.0	50.0
OINARRIA	(3035)	(120)

180. Taula. Osasun erakundeetan Euskara indartu beharra.

	GUZTIRA NAFARROA %	ELITEA %
Garrantzizkoa	60.2	57.2
Deus gutikoa	39.8	42.8
OINARRIA	(3035)	(120)

181. Taula. Erabilpenari buruzko hiritarra kontzientzia-
tzeko kanpainak.

	GUZTIRA NAFARROA %	ELITEA %
Garrantzizkoa	63.7	60.0
Deus gutikoa	36.3	40.0
OINARRIA	(3035)	(120)

182. Taula. Euskara irakaskuntzan sartzea.

	GUZTIRA NAFARROA %	ELITEA %
Garrantzizkoa	61.0	55.5
Deus gutikoa	39.0	44.5
OINARRIA (3035)		(120)

183. Taula. Euskara kultur mailan sartzea (zinema, antzerkia, e.a.).

	GUZTIRA NAFARROA %	ELITEA %
Garrantzizkoa	63.4	59.2
Deus gutikoa	36.6	40.8
OINARRIA (3035)		(120)

Proposatutako eskakizunetan garbi ikus dezakegu eliteak, oro har, euskalduntze arloko eskari gehienak deus gutikotzat jotzen dituela. Bada bat %60a gainditzen duena, "erabiltzeari buruzko kontzientziazio kanpainei" dagokiena, eta bertze bat, "iharduera ekonomikoan euskara indartu beharra" %50na banatzen dena.

Nafar guztiak hartuta, ordea, puntuazioak altuxeagoak dira, ordena berdintsua bada ere: eskakizun gehien biltzen duena erabilpenari buruzko kontzientziazioa da (%63.7) eta gutiena iharduera ekonomikoari dagokiona (%58).

ONDORIO GISA, erran daiteke nafar elitea nafarren orokortasuna baino erdaltzaleagoa dela. Hiritarra goa izanik erdaldunagoa da, Euskarazko telebista gehiago ikusi eta karrika mailan nafar gehienek baino euskararen pertzepzio haundiagoa izan arren. Euskararen aldeko eskakizuna tikia da (%12) eta hartarik laurden batek baizik ez lituzke bere seme-alabak Ikastola batera eramane. Hala ere, erdiak baino gehiago eskatzen dio Gobernuari Euskarazko ihardueren sustapena eta hizkuntzari buruzko kontzientziazioa.

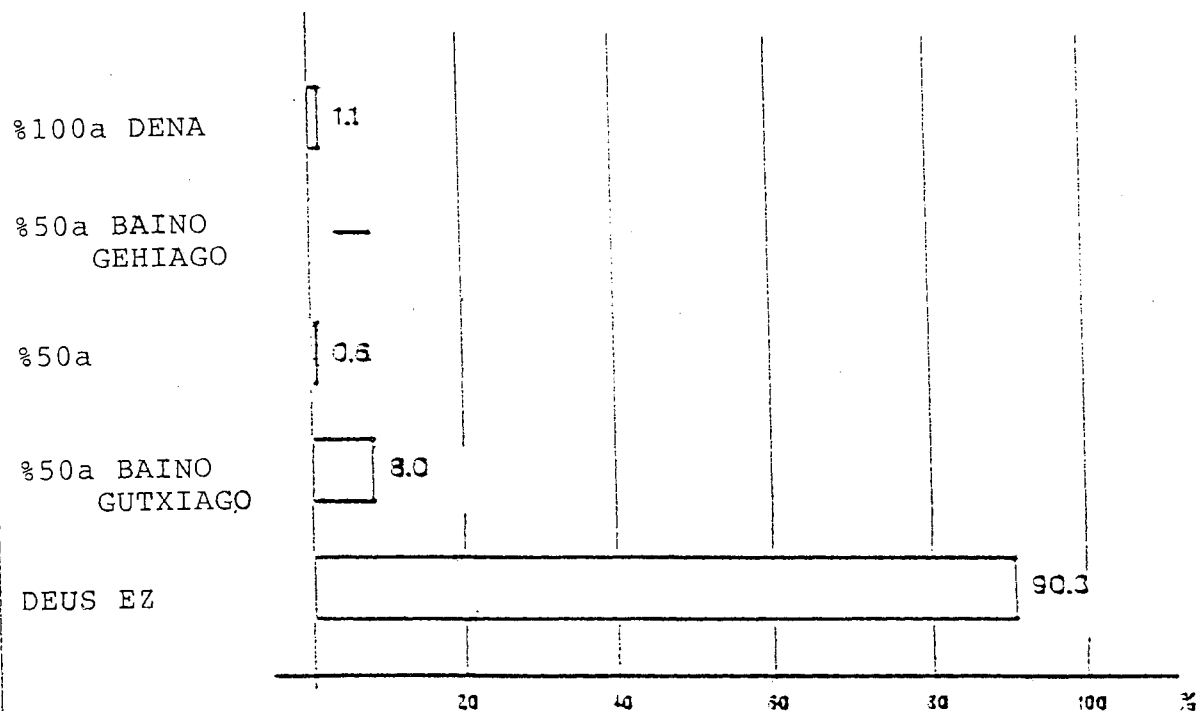
Behar bada, Euskararen ikuspuntutik begiratuta, kezagarriena da muturrez mutur Euskararen aurka kokatzen den elitearen atal kozkor hori (%33.7).

VI. EUSKARA ETA BIZIMODUAK.

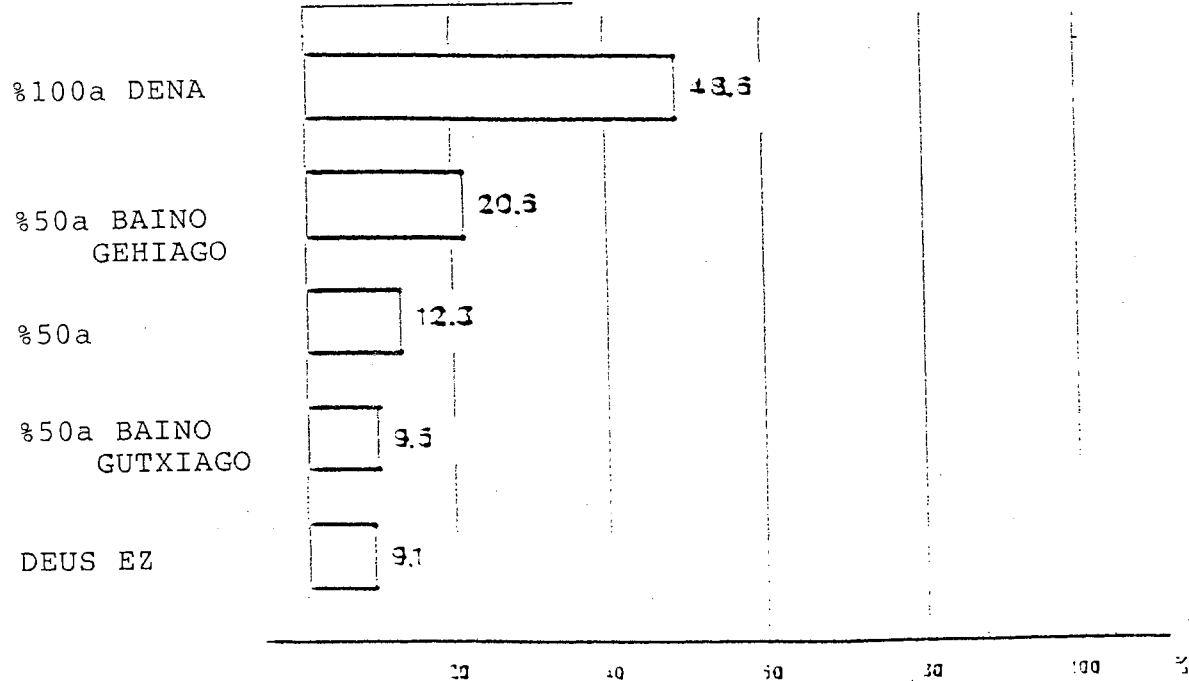
EUSKARAREN EGUNEROKO ERABILPENA, NAFARROAKO ZONALDEEN
ARABERA.

EUSKARAREN EGUNEROKO ERABILPENA

ERDAL PIRINIOA

LARRAUN-LEITZA

EUSKARAREN EGUNEROKO ERABILPENA

SAKANA

%100a DENA

24.4

%50a BAINO
GEHIAGO

3.7

%50a

5.1

%50a BAINO
GUTXIAGO

17.7

DEUS EZ

44.1

20 40 60 80 100 %

BIDASOALDEA

%100a DENA

44.1

%50a BAINO
GEHIAGO

20.5

%50a

10.1

%50a BAINO
GUTXIAGO

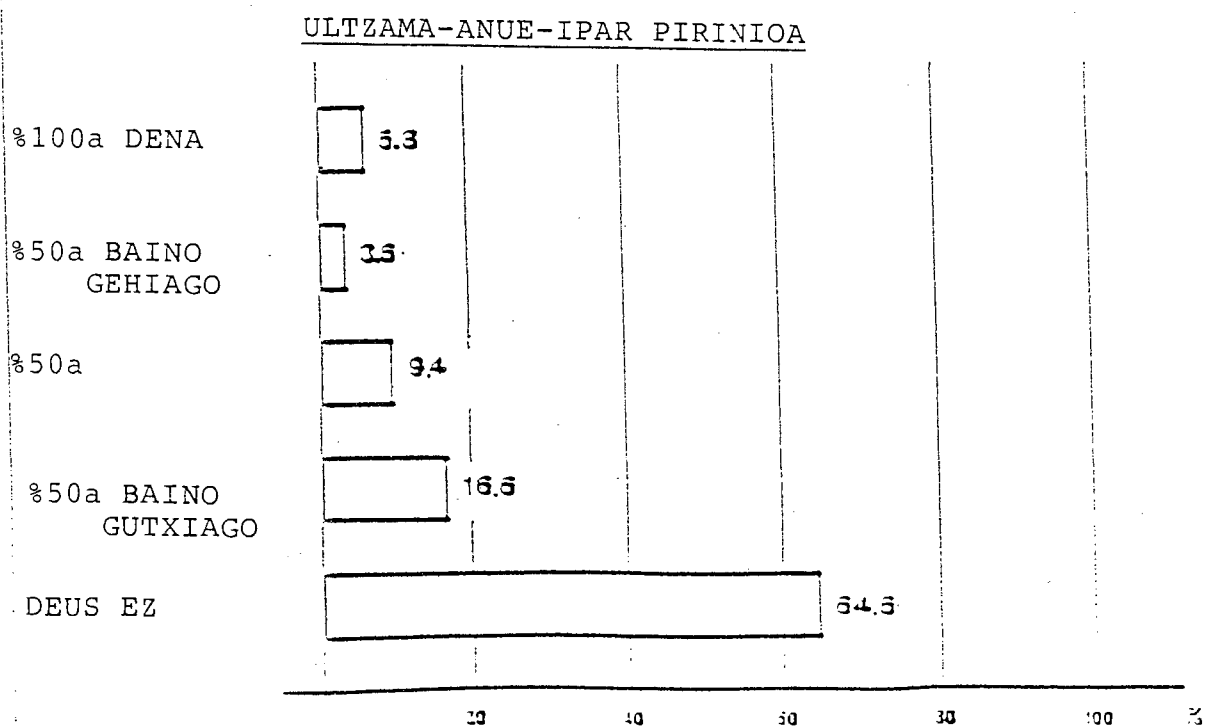
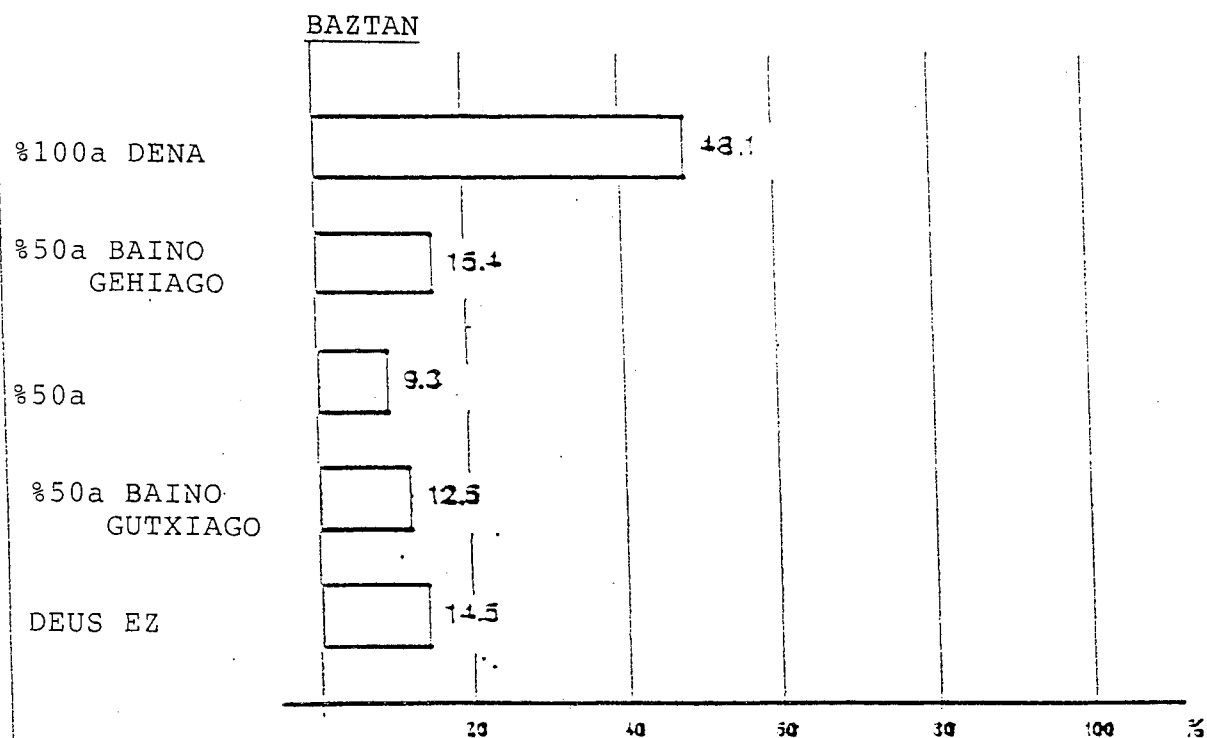
10.9

DEUS EZ

14.1

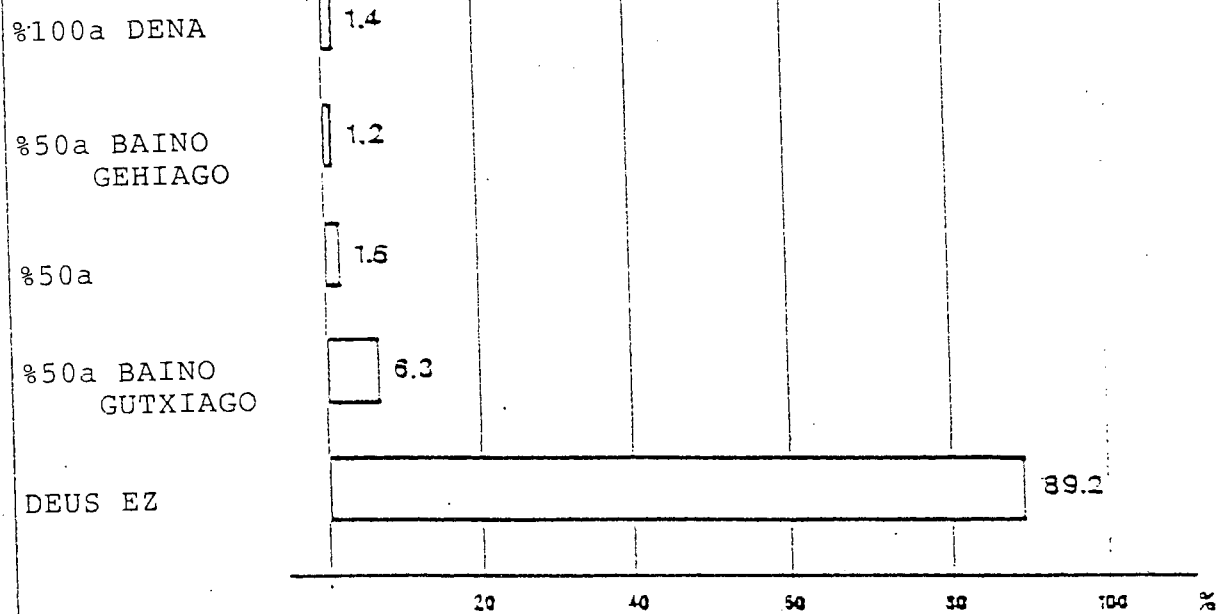
20 40 60 80 100 %

EUSKARAREN EGUNEROKO ERABILPENA

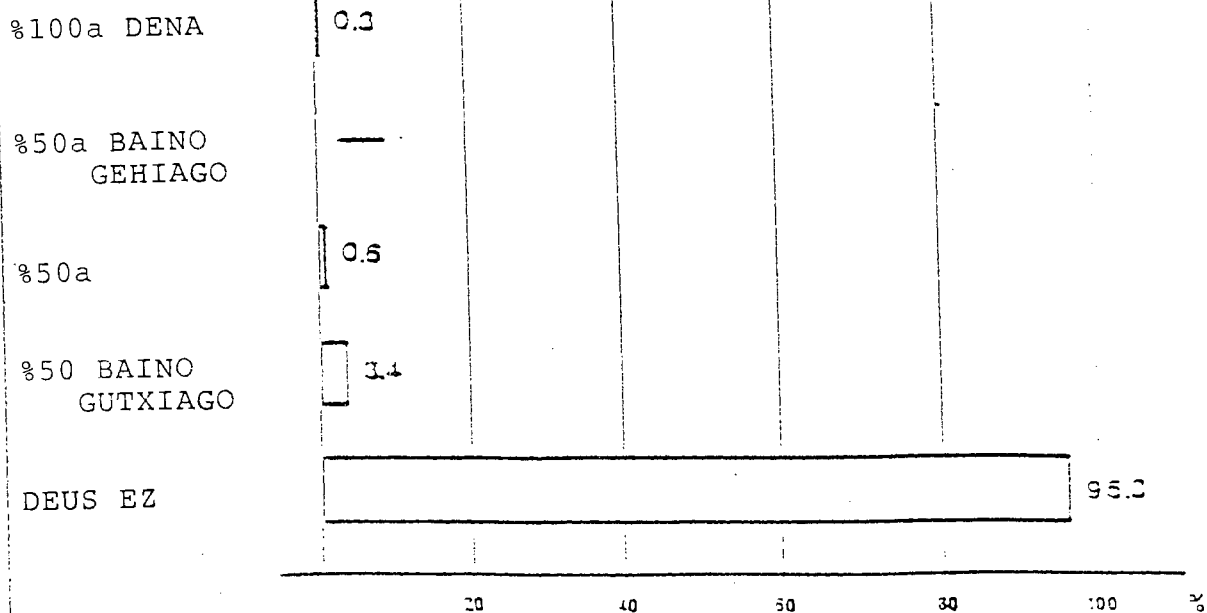

EUSKARAREN EGUNEROKO ERABILPENA

IRUÑEA ETA IRUÑALDEA

TUTERA ETA TUTERALDEA

EUSKARAREN EGUNEROKO ERABILPENA

TAFALLA ETA TAFALLALDEA

%100a DENA

0,9

%50a BAINO
GEHIAGO

0,9

%50a

0,6

%50a BAINO
GUTXIAGO

3,5

DEUS EZ

33,7

10

20

30

40

50

60

LIZARRALDEA

%100a DENA

0,5

%50a BAINO
GEHIAGO

1,2

%50a

1,2

%50a BAINO
GUTXIAGO

4,1

DEUS EZ

32,4

10

20

30

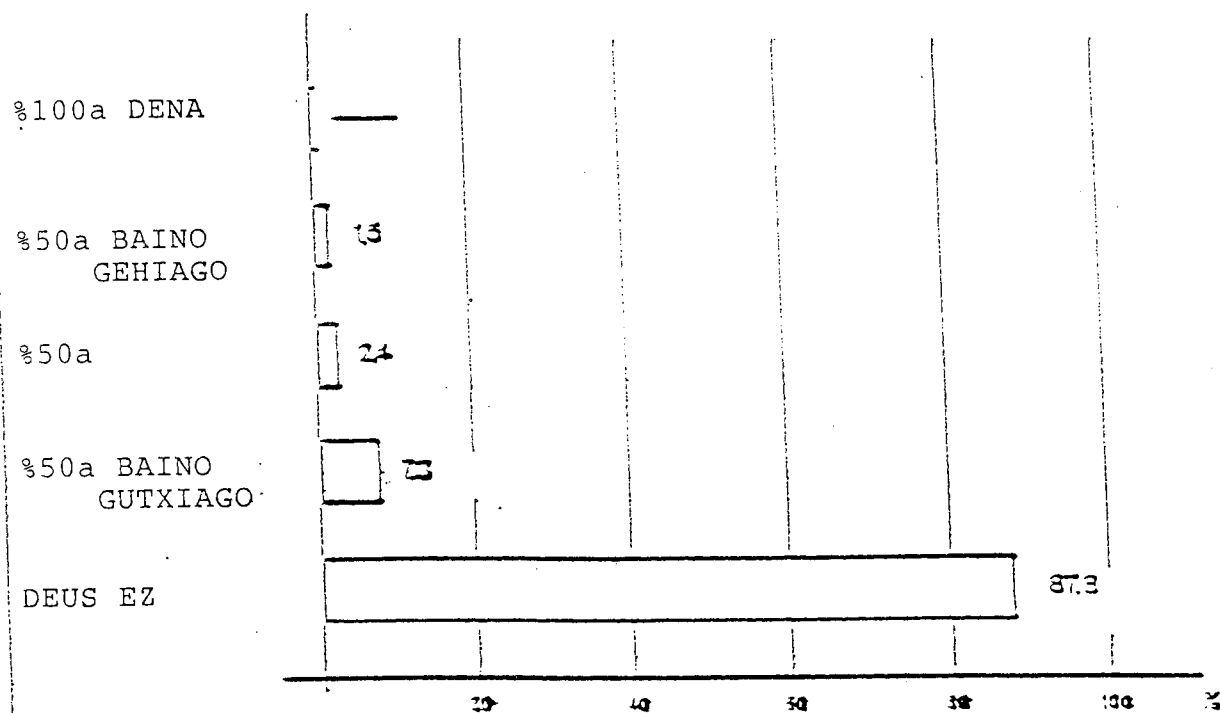
40

50

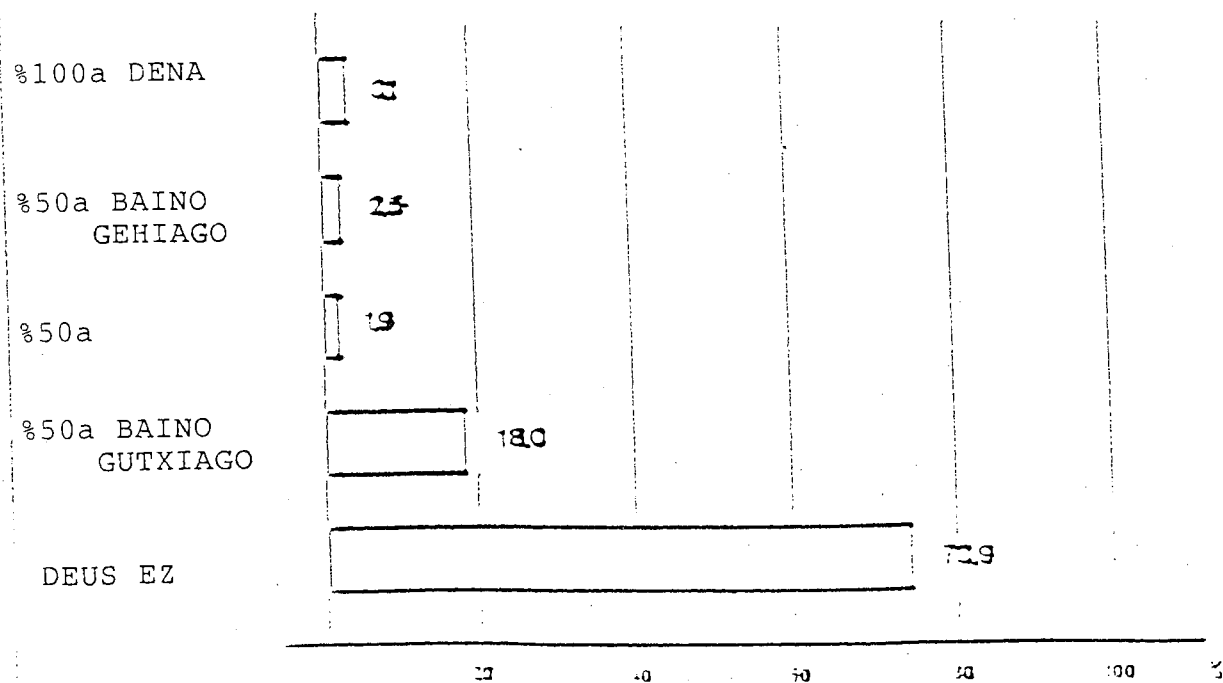
60

EUSKARAREN EGUNEROKO ERABILPENA

ZANGOZALDEA

LIZARRA HIRIA

VI. EUSKARA ETA BIZIMODUAK.

Kapitulu honetan, oinarri metodologikoetan agertzen zen item multzoan oinarri harturik osatu ditugun "bizimodu" taldeek Euskararen garapenari buruz erakusten duten jarreraren berri ematen dugu.

Lehen-lehenik "bizimodu" bakoitza definitzen dugu eta taldearen perfila zehazteko esanguratsuen gertatzen diren itemak.

1. Taldea: Ondoko itemek definitzen dute:
gogorkeriarik ez, bakean bizitzea,
tolerantea izatea, gauza xumeak, e.a.,
orden morala.

Tolerante-jarraitzaileak deitzen ditugu.

2. Taldea: Ondoko itemek definitzen dute: bizitzaz
gozatzea, gastatzea, kontsumitzea,
bizitza soziala.

Gozazaleak deitzen ditugu.

3. Taldea: Ondoko itemek definitzen dute: nahi
dudan bezalakoa izatea, askea eta
independiente izatea, errealitatea den
bezalakoa bizitzea.

Indibidualistak deitzen ditugu.

4. Taldea: Ondoko itemek definitzen dute:
gainerakoak bezalakoa izatea,
distziplina hierarkikoa, indarra
erabiltzea behar baldin bada.

Instituzionalistak deitzen ditugu.

5. Taldea: Ondoko itemek definitzen dute:
aitzinamendu zientifikoa, aldakuntza,
garapena, prestakuntza.

Tekniko-berrizaleak deitzen ditugu.

6. Taldea: Ondoko itemek definitzen dute: batean
gauza aunitz ez egitea, gauza bakarrean
aritzea eta ongi egitea, lanbidean ona
izatea.

Metodiko-setatsuak deitzen ditugu.

7. Taldea: Ondoko itemek definitzen dute: dinamikoa
izatea, erabakiak hartzea, errealista
izatea.

Dinamikoak deitzen ditugu.

184. Taula Bizimoduen perfila.

	GUZTIRA NAFARROA	TOLERANTE- JARRAITZAILEAK	GOZAZALEAK	INDIBI- DUALISTAK	INSTITU- ZIONALISTAK	TEKNIKO- BERRIZALEAK	METODIKO- SETATSUAK	DINAMIKOAK
<u>Sexua:</u>								
Gizonezkoa	48.3	38.6	50.4	55.0	47.3	48.7	49.9	47.3
Emakumezkoa	51.7	61.4	49.6	45.0	52.7	51.3	50.2	52.7
<u>Adina:</u>								
16-20 urte	11.6	5.6	6.3	23.1	13.9	13.6	5.1	13.1
21-30 urte	21.3	13.8	18.1	38.8	11.2	23.6	18.5	26.3
31-40 urte	17.4	17.2	12.9	15.8	11.9	25.4	16.4	24.6
41-50 urte	13.3	15.5	11.5	8.4	11.8	14.3	17.1	15.3
51-60 urte	14.5	17.3	13.3	7.4	21.8	11.5	17.0	11.9
60 urtez goiti	21.9	30.5	36.9	6.5	29.4	11.6	25.9	8.7
<u>Habitata:</u>								
5.000 biztanlez beheiti	30.7	37.7	25.6	29.6	39.6	29.3	29.3	23.7
5.000 biztanlez goiti	40.5	38.2	39.3	37.3	38.5	41.3	43.1	45.6
Iruñea	28.3	24.2	34.6	33.1	21.8	29.3	27.6	30.7
<u>Jatorria:</u>								
Nafarroa	76.6	82.1	73.0	80.4	77.6	74.7	77.1	71.3
Euskadi	4.5	1.0	7.4	6.0	2.9	5.3	2.9	5.6
Gainerakoa	19.0	16.9	19.5	13.6	19.5	20.0	20.0	23.1
OINARRIA	(3035)	(400)	(478)	(433)	(472)	(383)	(451)	(417)

	GUZTIRA NAFARROA	TOLERANTE- JARRAITZAILEAK	INDIBI- GELAZALEAK	INSTITU- DUALISTAK	TEKNIKO- ZIONALISTAK	METODIKO- BERRIZALEAK	SETATSUAK	DINAMIKOAK
	%	%	%	%	%	%	%	%
-----*								
<u>Ikasketa maila:</u>								
Lehenak baino gutiago	19.7	25.5	22.3	10.9	36.8	10.5	21.0	8.3
Lehen ikasketak	23.2	28.8	29.5	11.3	24.0	20.7	30.0	17.0
O.H.O.	18.6	15.1	15.8	21.1	17.1	18.6	18.6	24.2
L.H.	11.1	7.2	5.6	20.4	7.0	11.1	9.6	17.7
B.B.B.	13.6	11.9	10.3	19.8	6.3	22.2	9.8	17.1
Erdi mailako Unibertsit.	8.0	7.7	9.4	7.4	5.0	8.8	8.1	10.0
Goi mailako Unibertsit.	5.8	3.9	7.0	9.1	3.8	8.2	2.9	5.7
<u>Kultur maila:</u>								
Behekoa	24.1	26.9	33.5	8.2	40.4	14.3	28.4	13.3
Erdikoa	47.2	47.5	42.2	47.1	45.2	45.3	52.1	51.8
Goikoa	28.6	25.6	24.3	44.7	14.4	40.4	19.5	34.9
<u>Gizarte statusa:</u>								
Behekoa	15.5	19.9	26.2	5.1	21.6	6.3	20.6	6.1
Erdi-behekoa	24.8	27.6	22.3	22.7	36.7	21.6	22.5	19.5
Erdikoa	30.8	27.4	29.0	35.8	23.4	27.9	34.9	37.8
Erdi-goikoa	20.8	19.2	17.3	25.6	11.5	33.9	15.7	25.5
Goikoa	8.0	5.9	5.3	10.9	6.8	10.3	6.4	11.2
<u>Elkarte maila:</u>								
Behekoa	54.1	49.8	54.0	53.1	62.1	52.1	49.4	45.8
Erdikoa	30.6	35.3	27.4	26.2	29.3	31.6	33.9	31.4
Goikoa	15.3	14.9	8.6	20.7	8.6	16.3	16.7	22.8
<u>Elitea:</u>								
Bai	4.0	3.7	3.8	2.1	3.2	8.1	5.0	2.2
OINARRIA	(3035)	(400)	(478)	(433)	(472)	(383)	(451)	(417)

"Groso modo", ''bizimodu'' talde
bakoitzaren ondoko perfila osatzen ahal dugu.

Tolerante-jarraitzaileak emakumezkoak
dira maizenik, 40 urtez goitikoak, gehienbat
nekazal girokoak (5.000 biztanlez beheitiko
herrietan) eta beheko ikasketa mailakoak.

Gozazaleak Iruñean aurkitzen dira
gehienbat. 40 urtez goitikoak ohi dira, 60 urtez
goitikoek talde kozkorra osatzen dutela. Haien
gizarte statusak beherako joera du eta halaber
haren elkartze mailak.

Indibidualistak gizasemeak dira bereziki.
40 urte baino gazteagoak izaten ohi dira,
hiritarrak, goiko kultur mailakoak eta goiko
gizarte statuskoak.

Instituzionalistak, berriz, adin talde
guztietan aurkitzen ahal dira. Garrantzia dute
5.000 biztanlez beheitiko herrietan. Haien
ikasketa, kultur eta elkartze maila behekoa da eta
erdi-behekoa, ordea, haien gizarte statusa.

Tekniko-berrizaleak 20-50 urte bitartean agertzen dira batez ere. Haien kultur maila eta gizarte statusa altua da. Hau da elitean presentziarik haundiena duen taldea.

Metodiko-setatsuak 40 urtez goitikoak izaten ohi dira. Haien ikasketa maila behekoa da eta erdikoa, berriz, haien kultur eta elkartze mailak.

Azkenik, dinamikoak, joeraz, 40 urtez beheitikoak dira. Haien gizarte-statusa erdi-goikoa da eta elkartze maila goikoa dute.

185. Taula Eskakizunak Administrazioari, bizimodu
arabera.

	GUZTIRA NAFARROA	TOLERANTE- JARRAITZAILEAK	GOZAZALEAK	INDIBI- DUALISTAK	INSTITU- ZIONALISTAK	TEKNIKO- BERRIZALEAK	METODIKO- SETATSUAK	DINAMIKOAK
	%	%	%	%	%	%	%	%
Etxebizitza publikoa	41.8	37.8	39.1	49.6	38.6	41.8	42.4	43.7
Obra inportanteak	15.9	20.4	17.9	10.7	16.0	12.1	20.9	12.7
Kultura-Kirola	18.2	15.9	14.7	27.5	17.2	15.3	15.0	22.3
Sanitatea	52.4	58.6	54.0	40.7	57.2	55.2	53.4	47.7
Hezkuntza	45.5	47.0	51.1	42.0	42.0	47.7	45.7	42.8
Enplegu sustapena	54.0	51.9	43.9	62.1	50.9	62.4	51.8	57.1
Komunikazioen garapena	7.3	7.6	5.9	5.3	10.3	6.3	9.0	6.2
Euskara bultzatzea	18.2	17.1	13.4	29.3	12.2	19.0	12.9	25.0
Ekonomiaren garapena	9.0	7.6	10.0	10.2	4.9	9.7	11.8	8.9
Hiritarren segurtasuna	20.7	23.2	24.1	12.8	21.4	23.0	22.5	17.6
ED/EE	2.1	1.5	4.1	0.1	4.4	0.7	1.5	1.5
OINARRIA	(3035)	(400)	(478)	(433)	(472)	(383)	(451)	(417)

Hiru taldek sanitateari ematen diote lehentasuna eta lauk enplegu sustapenari. Horrek erakusten digu adinaren eta bizimoduen artean dagoen lotura zuzena, adinean goti egin arauz -lehenago ikusi bezala- sanitateari ematen baitzaio lehentasuna eta, aldiz, beheiti joanez gero, enpleguari. Hala ere, Euskarari dagokionean, lau taldeetarik bik banaz bertzekoaz goiti ematen diote garrantzia hura bultzatzeari. Alde batetik indibidualistak dira (%29.3), eskakizunen artean Euskara 6. lekuan paratzen dutenak, eta bertzetik dinamikoak, %25arekin beren eskakizunen 5. lekuan jartzen baitute.

186. Taula Euskararekiko jarrera.

	GUZTIRA NAFARROA	TOLERANTE- JARRAITZAILEAK	GOZAZALEAK	INDIBI- DUALISTAK	INSTITU- ZIONALISTAK	TEKNIKO- BERRIZALEAK	METODIKO- SETATSUAK	DINAMIKOAK
	§	§	§	§	§	§	§	§
Aurkakoa	29.7	38.0	37.1	17.7	28.6	30.9	31.9	23.2
Axolagabea	22.2	21.7	19.8	21.0	23.2	21.5	26.4	21.4
Aldekoa	35.6	29.2	35.0	39.6	33.4	37.8	33.3	40.9
Oso aldekoa	12.6	11.1	8.1	21.7	14.8	9.9	8.4	14.6
OINARRIA	(3035)	(400)	(478)	(433)	(472)	(383)	(451)	(417)

Euskararekiko, bizimoduen talde ezberdinek jarrera diferenteak erakusten dituzte, banaz bertzekotik sobera urruntzen denik ez bada ere.

Aurkako jarrera gehien agertzen duen taldea tolerante-jarraitzaileena da, horietan %59.7 ez-alde azaltzen dela. Protzentaia horretatik %38a ''aurkako'' taldean lerrokatzen da.

Metodiko-setatsuen taldea ere ez-aldeko jarreretan dago %58.3an, baita gozazaleena ere, %37.1ean aurkako jarrera erakusten duena.

Instituzionalistek nafarren banaz bertzekoaren antzeko jarrera dute, baita tekniko-berrizaleen antzekoa ere.

Indibidualistak dira aldekoenak, %61.3an aldeko jarrera eta, gainera, %21.7an oso aldekoa erakusten dutela. Dinamikoen taldea %55.5ean da aldekoa.

VII. ONDORIOAK.

VII. ONDORIOAK.

Atal honek laburbiltzen ditu Ikerketa honi buruzko ondoriorik esanguratsu eta interesgarrienak.

EUSKARAREN ERABILPENA.

- Nafarren %9a egunero mintzatzen da Euskaraz eta bertze %6.7a maiz.
- %38ak ez du sekula ere Euskaraz mintzatzen aditzen.
- 5.000 biztanle baino guttiagoko nafar herrietan, Euskararen eguneroko erabilpenak goiti egiten du %18.6raino.
- Ikerketan erabili diren Nafarroako zonaldeei dagokienez, Euskararen eguneroko erabilpenik haundiena Larraun-Leitzan (%80.6), Bidasoaldean (%76.2) eta Baztan (%72.0) gertatzen da. Muturrean Tuteran (%0.3), Tafalla (%0.9) eta Zangoza (%1.0) daude, horiek baizik baizik ez baitira Euskaraz egunero mintzatzen direla ihardesten dutenak.
- ETB ikusten duela %18.9ak erantzuten du eta %4.8ak, berriz, Euskarazko irratia. %3.5ak irakurtzen du zerbait euskaraz egunero egunkarietan.

- Euskara idatziarekiko harremana (liburuskak, txartelak, propaganda, iragarkiak, indikatzaileak) tikia da. Biztanleriaren %60ak baina gehiago ez du sekula ere honelakorik ikusten. Portzentaia honek goiti egiten du, normala denez, euskal zonaldeetan eta beheiti, ordea, erdaldunetan.
- Datuek erakusten dutenez, nafarren %15a, hor nonbait, mintzatzen da Euskaraz, Foru Komunitateko Iparraldean oso portzentaia altuetara eta Erribera aldean hutsaren hurrengoetara iragaten delarik.
- Nafartarren talde haundi batek -%38.0ak- ez du inoiz ere Euskararekin inolako kontakturik izaten.
- Komunikabideak guti erabiltzen dira, idatzizkoak bereziki. Erran daiteke Euskara idatziarekiko kontaktuak ez duela bat egiten, ezta gehien mintzatzen den eskualdeetan ere, Euskara mintzatuaren portzentaiarekin.

ESKAKIZUNAK ADMINISTRAZIOARI.

- Elkarrizketatuen %18.2ak uste du Euskarak lehentasunezko gastua behar duela izan. Gastuen zerrendan zazpigarren lekua hartzen du 10en artean, lehendabizikoa "enpleguaren sustapena" delarik.
- Adinez zein eta gazteagoa izan, lehentasun haundiagoa ematen zaio Euskarari: gazteenen %27.6ak hala eskatzen du, 51-60 urte bitartekoen artean indizea %9.4era jausten dela. Horixe da hain juxtu ere aurkakoen dagoen adin taldea, ikerketan zehar ikusten ahal denez. Adin talde bakoitzak eskakizun mota ezberdina du: gazteenek, enplegua; helduek, hezkuntza; zaharrek, sanitatea.
- Euskararen eskariak lotuera du kultur mailarekin: zein eta maila haundiagoa izan, aldeketasun biziagoa biltzen du Euskararen garapenak (%25.1). Alderantziz, maila tikiagoa delarik, aldekoak gutiago dira (%9.1). Kontutan hartu beharra da Euskara dela kultur mailarekin lotuerarik hertsiena duen eskaria.
- Euskara ez da lehentasunezko eskakizuna Nafarroan, baina badu garrantzia, batez ere gazteenen artean, zonalde euskaldunetan eta goiko kultur mailetan. Eskakizunek lotuera zuzena dute biztanleriaren norbanakoen eta belaunaldikoen egoerekin.

EUSKARAREKIKO JARRERA.

- Euskararekiko jarrera-eskalak nafartarren ondoko banaketa erakusten digu:

		%	
Aurkako Jarrera	29.7	}	Ez-aldekoa
Jarrera Axolagabea	22.2		
Aldeko Jarrera	35.6	}	Aldekoa
Oso Aldeko Jarrera	12.6		

- Talderik aldekoenak 40 urtez beheitikoak, erdiko eta erdi-goiko gizarte statuskoak, erdiko kultur mailakoak, Nafarroako Iparraldekoak (Larraun-Leitza, Sakana, Bidasoaldea, Baztan eta Ultzama), batez ere Bidasoaldekua, H.B., E.A.J. eta E.A.ko boto-emaileak direla erran daiteke.
- Aurkakoenak, ordea, 40 urtez goitiko taldeak, hirikoak, behe edo goiko statuskoak, eta Nafarroako Hegoaldeko zonaldeetakoak (Tutera, Tafalla eta Zangoza).

ERDAL PIRINIOA.

- Banakuntza dago Euskararekiko jarreretan, gazteenen artean aldeko joerek indarra badute ere. Euskararen erabilpen eskasa: %1.7a mintzatzen da egunero. Euskararen sustapena %36.4ak eskatzen du gazteenen artean (21-30 urte) eta bakar-bakarrik %1.9ak 60 urtez goitikoan artean. Honek garbi adierazten du belaunaldien arteko ezberdintasuna. %65.7ak uste du Gobernuak bultzatu behar duela Euskara Erdal Pirinioan.
- Biztanleriaren %50ak baino gehiago proposatzen dituen Euskararen aldeko ekintzetariko batzuk hauexek dira: elebitasuna Administrazioan (%52.6), Euskararen erabilpenari buruzko kontzientziazio kanpainak (%55.4), Euskara ikastetxeetan eta, oro har, hezkuntza sisteman sartzea (%54.9), zinema, antzerki, e.a.en mailan bultzatzea (%54.9).

LARRAUN-LEITZA.

- Zonalde honek Euskararen oso aldeko jarrerak erakusten ditu: %78.2a alde kokatzen da, oso aldekoen %29.6a barne dela.
- Euskararen eguneroko erabilpen haundia: %80.6ak egunero erabiltzen du.
- Euskara sustatzeko gastuaren eskakizunak beheiti egiten du adinaren arabera, nahiz eta adin talde guztietan altua izan. 16-20 urte bitartekoaren artean %63.3a harrapatzen du.
- Zonalde honetan, Euskararen aldeko neurriei buruzko galderek erabateko euskalduntzea mahairatzen zuten, "erabateko" hitza aipatzerakoan Euskararen erabilpen bakartzat planteiatzen zelarik. Ihardespenen %50az goiti egiten zuten neurriak ondokoak ziren: iharduera administratiboaren erabateko euskalduntzea (%52.6) eta komunikabideetan Euskararen portzentaia haundiagoa (%62.8).

SAKANA.

- %78.3ak du Euskararen aldeko jarrera, gainera, %28.7ak oso aldeko jarrera duela.
- Euskararen erabilpena inguruko zonaldeetakoa baino tikiagoa da. %39a egunero mintzatzen da Euskaraz eta %14.6ak maiz egiten du. Euskal komunikabideen erabilpena altua da mintzatzeko ohituraren aldean.
- Euskara sustatzeko eskakizuna zabala da. Zonalde honetan, garrantzia du batik-bat 41-50 urte bitarteak, talde honek %51etan eskatzen baitu "Euskara bultzatzea".
- Kultur ihardueraren erabateko euskalduntzea %56.3ak eskatzen du eta komunikabideetan Euskarak portzentaia haundiagoa izatea, berriz, %59.4ak.

BIDASOALDEA.

- Euskararen oso aldeko zonaldea dugu: %84.2a talde horretan sartzen da, "oso aldekoak" %42.3 direla. Nafarroako zonaldeetan, Euskararen sustapenaren aldekoena da.
- %72.6a egunero mintzatzen da zerbait Euskaraz eta %11.3ak noizean behin egiten du. Komunikabideen erabilpenaren indizea ere altua da.
- Euskara sustatzeko eskakizun haundia dago (%45.2). Gazteenen artean lehen eskakizuna da, %68.2ra ailegatzen delarik.
- Zonalde honetan, Euskarari dagozkion eskakizunak, %50az goiti egiten dutenak, ondokoak dira: iharduera administratiboaren erabateko euskalduntzea (%63.7), iharduera ekonomikoaren erabateko euskalduntzea (%62.5), kultur ihardueraren erabateko euskalduntzea (%62.1), Euskararen portzentaia haundiagoa komunikabideetan (%66.1) eta hezkuntzaren erabateko euskalduntzea (%55.2).

BAZTAN.

- %73.3ak Euskararen aldeko jarrera du eta haietarik %21ak "oso aldekoa".
- %72a egunero mintzatzen da Euskaraz eta %11.7a noizean behin.
- Lehentasunezko gastuetan, Euskara bultzatzeak 4. lekua hartzen du, %30.8arekin. 16tik 20 urte bitartera eskakizuna %52.0koa da.
- Elkarriketatuen erdiak -%49.1ek- uste du Gobernua "zerbait" arduratzen dela Euskara sustatzeaz.
- Eskakizun zehatzen artean, iharduera administratibo, ekonomiko eta kultur arlokoen eta hezkuntzaren erabateko euskalduntzea ez da %50era ailegatzen. Komunikabideetan euskararen presentzia haundiagoak, ordea, gorago egiten du.
- Zonaldea erabat euskalduntzeko eskakizuna nagusia ez izateak eskualde honetako elebitasunerako joera erakusten du.

ULTZAMA-ANUE-IPAR PIRINIOA.

- %69.9ak Euskararen aldeko jarrera du, aurkako jarrera bat ere zabalduz ez dagoela (%8.1).
- %20.2a egunero mintzatzen da Euskaraz eta %13a noizean behin, hortaz, biztanleriaren herenak erabiltzen du. Komunikabideen erabilpena murrizta da.
- Euskara sustatzeko eskakizunak indize altuak biltzen ditu 31 eta 40 urte bitartean (%51.2). 51 eta 60 urte bitartean, ordea, beheiti egiten du nabarmen ((%3.1).
- Euskarari dagozkion eskariak apalduz daude hemen, joerak baitira orain aipatzen direnak. Euskara hutsezko hezkuntzara eta iharduera ekonomiko eta administratiboa euskalduntzera jotzearen aldeko eskariak biztanleriaren heren batek egiten ditu, guti goiti-beheiti. Hala ere, alfabetatu eta kontzientziazioaren aldeko neurriek %60tik goiti egiten dute. Honek erakusten du Euskara berreskuratzeko eskari garrantzitsua dagoela.

IRUÑEA ETA IRUÑALDEA.

- Euskarari dagokionez, antzeko banaketa du Nafarroako orokortasunarenarekin: %51.1ak aldeko jarrera du.
- Biztanleriaren %3.7a egunero mintzatzen da Euskaraz eta %8.4a noizean behin. Euskarazko komunikabideen erabilpena tikia da.

- Iruñean, Euskara bultzatzeko eskaria dago, Administrazioari luzatzen zaizkion eskakizunetan %60tik goiti egiten dutenek frogatzen dutenez:

Administrazioan elebitasuna indartu beharra: %66.

Iharduera ekonomikoan elebitasuna indartu beharra: %63.1.

Osasun erakundeetan elebitasuna indartu beharra: %64.0.

Erabilpenari buruzko kontzientziazioa: %67.2.

Zinema, antzerki, e.a.en mailan indartzea: %66.4.

- Iruñean eta Iruñaldean, euskara guti erabili arren, gizarte iharduera mailan Euskara sustatzeko eskari garbia dago.

TUTERA ETA TUTERALDEA.

- Euskararen aldeko ez den jarrerak %70.3tik goiti egiten du, aurkakoen taldea garrantzizkoa dela: %57.2.
- Euskararen erabilpen oso urria: %0.9a mintzatzen da. Haletarik, %0.3a egunero mintzatzen da. %62.5ak ez du sekula ere aditzen.
- Euskara bultzatzeko oso eskari urria dago: %4.1.
- Gobernuari egiten zaizkion eskakizun proposamenak doi-doiean ailegatzen dira biztanleriaren laurdenera. 21-40 urte bitartean altuxeagoa da eta urri-urria gazteenen artean.
- Tuterako zonaldea da Euskarari buruzko eskakizun eskasena egiten duena. Kontutan hartu behar da, gainera, biztanleriaren erdia baino gehiago aurkakoa dela.

TAFALLA ETA TAFALLALDEA.

- %60.2a euskararen ez aldekoen artean lerrokatzen da. Aitzitik, %9.1ek "oso aldeko" jarrera erakusten du.
- Euskararen erabilerak oso murrizak dira: %0.9ak egunero mintzatzen dela dio eta %2.8ak noizean behin. %49.5ak ez du sekula ere euskaraz aditzen.
- Euskara bultzatzea eskatzen dutenak %13.5a dira. 16-20 urte bitartean %29.4era egiten du goiti eta gero beheiti adinean aitzina egin ahala.
- Jarrera-eskalako taldeei dagokienez, "oso aldekoek" Euskara eskatzen dute lehen-lehenik. Honek erakusten du gaiarekin sentsibilitasun haundia duen gutiengoa dela.
- Euskararekin zerikusirik duten gaiei buruzko kontzientziazio eta sustapenaren aldeko eskeak %40 bat egiten dute, Tuterako zonaldean baino gehixeago. 21-40 urte bitartean, alabaina, %50ez goiti egiten dute.
- Bi talde garbiak direla erran daiteke: bat Euskararengandik hagitx urrun dago eta biztanleriaren %60ak osatuko luke; bertzea hurbilago dago, bereziki gai honi buruzko eskakizun haundiak egiten dituen "oso aldekoen" taldea.

LIZARRALDEA.

- Nafarroako banaz bertzekoaren antzeko jarrerak: erdia aldekoa eta bertze erdia ez aldekoa.
- Euskararen erabilpena tikia da. %50ak ez du sekula aditzen eta %1.8a egunero mintzatzen da.
- %80ak inguru ez du inoiz inolako harremanik Euskara idatziarekin.
- Euskara sustatzeko eskaria Nafarroako banaz bertzekoa baino tikiagoa da -%7.6-, 30 urtez beheitikoen artean goiti egiten badu ere -%14.3-.
- Kontzientziazio kanpainak inportantetzat jotzen ditu biztanleriaren erdixeak, aldekoenak 21-30 urte bitarteko taldea delarik.
- Euskarari buruzko eskariak arras altuak dira "oso aldekoen" artean, eta alderantzizkoak aurkako jarrerako taldeetan.

ZANGOZA ETA ZANGOZALDEA.

- %60.5a ez-aldeko jarreretan kokatzen da. Aitzitik, "oso aldekoak" %10.7a dira.
- Euskaraz egunero mintzatzen direnak %1a dira eta sekula ere aditzen ez dutenak %58.3a dira. Komunikabideen erabilpena eskasa da.
- Gastuen lehentasunei doakienetan, Euskarak 7. lekua hartzen du, %16.1ekin. Indar berezia du eskari hau 31-40 urte bitartekoen artean, %32.1era ailegatzen baita.
- %40ak baino piska bat gehiagok uste du Euskararen erabilpen eta ikasketari buruzko kontzientziazioa garrantzizkoa dela, 21 eta 40 urte bitartean %50az goiti egiten duela. Portzentaiak antzekoak dira ihardueren sustapenaz galdegiten zaielarik.
- Euskararekiko jarreraz ohartzen baldin bagara, bi talde agertzen zaizkigu garbiki eskariei dagokienez: "aurkakoak" Euskarazko iharduerak bultzatzearen kontra agertzen dira. Beraz, bi talde antzeman daitezke gai hau dela eta, bakoitza mutur batean.

LIZARRA.

- %59.6ak ez-aldeko jarrerak ditu eta %40.4ak aldekoak, oso aldekoak diren %11.2a barne direla.
- Bada euskararen erabilpenik, egunero edo noizean behin mintzatzen direnak %9.3 baitira. Komunikabideen erabilpena arrunt tikia da.
- Euskara bultzatzea %23.6ak hautatzen du. Kopuru hau %40.6ra ailegatzen da 31 eta 40 urte bitartean.
- Eskakizunetan ere talde horixe da portzentaia altuenetara ailegatzen dena. Hala, euskarari buruzko kontzientziazio kanpainak -nafar hizkuntza gisa-, %50.3ak inportantetzat jotzen ditu, eta %62.5ak 31 eta 40 urte bitarte horretan. Bai kontzientziazio kanpainen bai Euskarari buruzko iharduketen sustapenaren eskakizuna biztanleriaren %50ak inguru hartzen du ontzat. Portzentaia hau Lizarra inguruko zonaldeetakoa baino haundiagoa da.
- Euskararekiko jarrera-eskalak, eskarien parean jartzerakoan, bi taldeen presentziaz oharterazten gaitu: bat "oso aldekoa" eta bertze bat "aurkakoa", hau ere garrantzitsua eta jarrera kontrajarriak dituztenak.

ELITEA.

- "Elite"tzat hartzen dugu sozio-ekonomia eta kulturaren aldetik halako ezaugarri bereziak dituen pertsona taldea (IKUS V. kapitulua).
- Haietarik %68.2a ez da euskararen alde agertzen eta hauen barrenean %33.7ak aurkako jarrera du.
- %10.1a euskaraz mintzatzen da eta %27.5 baizik ez dira ETB sekula ikusten ez dutenak. Euskararen pertzepzioa, karrika mailan bederen, biztanleriaren osotasunarena baino haundiagoa da.
- Gobernuari egiten zaizkion gastuen eskakizunetan, elitearen %12ak eskatzen du Euskara bultzatzea, nafar guztien %18.2aren aitzinean.
- Ezberdintasunak ezberdintasun, Euskararen inguruko iharduerak eskatzerakoan, eritziak berdintsuagoak dira. Gutxi goiti-beheiti, elitearen kasuan, %50a alde agertzen da eta bertze %50a aurka administrazioan eta iharduera ekonomikoan euskara bultzatu behar ote den galdegiten zaienean. %60a osasun erakundeetan indartzearen alde dago eta %55a hezkuntzan.
- Horrenbertzez, ondorio gisa erran dezakegu eliteak eritzi zatikatua duela Euskararen sustapenari dagokionez, nahiz eta kontutan hartu beharra dagoen %33.7a aurka kokatzen dela.

BIZIMODUAK.

- Ikerketak garatzen dituen zazpi bizimoduek (IKUS VI. kapitulua) perfil sozio-ekonomiko eta demografiko ezberdinak dituzte. Gastuei buruzko haien eskakizunei dagokienez ere diferentziak agertzen dituzte, batez ere Euskararen sustapena aipatzen zaielarik. Berezi "indibidualistak" (%29.3) eta "dinamikoak" deitu taldeak dira Euskararen eskakizunik ugariena egiten dituztenak. Biak talde gazte eta berrizaleak dira. Honek erakusten du, Euskadin ez bezala -euskara bizimodu kontserbadoreen partaide baita han-, Nafarroan ez dela horrelakorik gertatzen.

- "Oso aldeko" jarrera "indibidualista" -%21.7, oso aldekoak- eta "dinamiko" -%40.9, aldekoak- taldeetan aurkitzen dugu. Talderik aurkakoenak "tolerante-jarraitzaileak" -%38, aurka- eta "metodiko-setatsuak" -%31.9, aurka- dira.

LABURTUZ.

- Nafarroa bizigune heterogeneoa da Euskararen erabilpen eta harekiko jarrerari dagokienez.
- Erabilpenetan, Bidasoaldea, Larraun-Leitza eta Baztan dira gaurregun Euskara gehien erabiltzen duten zonaldeak.
- Sakanan eta Ultzama-Anue-Ipar Pirinio aldean Euskara gutiago erabiltzen da.
- Nafarroako gainerako zonaldeetan Euskararen erabilpena minimoa da.
- Euskararen erabilera hauek ez dakarte ahozkoaz bertzeko bide gisa erabiltzea. Zonalde gehienetan, Euskarazko komunikabideen erabilpena minimoa da, baita Euskararen presentzia karrika mailan ere (txartelak, liburuskak, trafiko seinaleak, e.a.). Hortaz, Euskaraz mintzatuta ere, ahozkoa ez den komunikazioa gehienbat erdaraz burutzen da.
- Iruñea erdiko puntua litzateke Euskararekiko jarrerari dagokienez. Hegoaldera urrundu ahala, jarrera aurkakoagoa da. Iparraldera egin ahala, jarrera aldekoagoa da. Hala, Bidasoaldea da aldeko jarrerarik nabarmenena agertzen duen zonaldea, eskualdeko gizarte iharduera gehien erabateko euskalduntzea ere eskatzen duela.

- Bertze zonaldeetan, Sakanan eta Larraunen bezala, aldeko jarrera garbiak agertu arren, Euskararen "oso aldekoen" taldeak ez du hainbertzeko garrantzirik. Hemen eskakizunek Euskara bultzatzera jotzen dute, baina gaztelaniarekin batera, zonalderako nola-halako elebitasuna eskatuz. Eskualde hauetan kontutan hartu beharra dago 30 urtez beheitiko biztanlegoa zorrotzagoa dela bere eskakizunetan nagusiagoak baino.
- Baztan eta Ultzaman jarrera apalagoa da. Bi zonalde hauetan axolagabe gehiago dira arestian aipatuetaoen aldean.
- Erdal Pirinioak ezberdintasun garrantzitsuagoa agertzen du bere eskakizunetan zein eta zer adinetakoak diren elkarriketatuak. 30 urte baino gaztegoek eskakizun ugari egiten dute, baina horiek kasik desagertzen dira zaharren artean.
- Iruñean eta Iruñaldean euskara guti erabili arren, eguneroko ihardueretan erabiltzearen aldeko jarrera da nagusi, jarrera hori pasibo samarra izanagatik.
- Hegoaldeko zonaldean, oro har, bi atal berezi behar dira: batean, Iruñetik hurbilen dagoen horretan (Zangoza, Tafalla eta Lizarra), euskararen kontrako taldeak aurkitzen dira "oso aldekoak" diren bertze batzuekin batean. Azken talde hauek gazteek osatzen dituzte batez ere, 21-40 urte bitartekoek, Euskarari buruzko eskakizun haundiak egiten dituzte eta elkartzeko eta kultur maila haundikoak dira, baita alderdi nazionalistetatik hurbilekoak ere.

- Tuter aldean, berriz, talde hauek ez dira inon ere somatzen eta gehiengoak (%50a baino gehiago) euskararen aurkako jarreretan lerrokatzen da. Beraz, Euskararen mundutik hagitik urrun dagoen zonaldea da.
- Nafar eliteak jarrera zatikatua du Euskarari doazkionetan. Heren batek oso aurkako jarrera agertzen du eta guti dira "oso aldeko" jarrera erakusten dutenak. Erran daiteke Euskararen aitzinean elite honen jarrera nagusia axolagabea dela.
- Bizimoduak dagokienez, Euskadin ez bezala, Euskarak ez du sustraitzerik talderik kontserbatzaileen artean. Bai, ordea, berrizale eta gazteenetan. Hala, "indibidualista" deitu talde horrek, batez ere gazte jendeak osatzen duenak, "oso aldeko" jarrera du %21.7an. "Dinamiko" deitu taldeak ere "aldeko" jarrera du %40.9an.

VIII. AHOLKUAK.

VIII. AHOLKUAK.

- Lehen-lehenik konstarazi behar da Nafarroan Euskeraren mundua hagitz errealitate konplexua dela, jarrera ezberdin aunitz, are kontrajarriak ere, aurkezten dituen.

- Hori dela medio, jarrera horiek diren bezalakoak hartu beharra, muturreko joerak izanik ere, defendatzen dituztenak katalogatu nahi izan gabe. Horixe izanen litzateke lehen aholkua.

- Aniztasun horren ondorioz, ez da kontseilugarria Euskararen gaineko politika globaletan hasia Iruñean oinarritutako ikuspegi batetik, hau da, nafar lurraldeak gizarte eta hizkuntza mailan duen dibertsitatea kontutan hartu gabe.

- Horregatik, proposamenak azterketa honetan aintzat hartu diren zonaldeetan oinarriturik adierazten dira.

- ERDAL PIRINIOA Euskara guti goiti-beheiti berriki galdu duen zonaldea da. Hortaz, nolabaiteko oroimen kolektiboa gelditzen da. Honek baduislada gazteenen artean, hau da, 40 urtez beheiti eta bereziki 30 urtez beheiti, dagoen eskakizun maila haundian.

- Beharrezkoa dirudi elebitasuna administrazioan, iharduera ekonomikoan eta osasun erakundeetan bultzatzeak. Hala ere, kultur iharduerak eta, hezkuntza edo ikastetxe mailan, zinema, antzerki, musika e.a. bezalakoak dira gehien eskatzen direnak.

- Erabilpenari buruzko kontzientziazio kanpaineek eskari haundia biltzen dute 40 urtez beheitikoen artean. Beti ere, oharterazi beharra dago 40 urtez goiti jarrerak axolagabeagoak direla.

- LARRAUN-LEITZA ahozko euskararen erabilpen haundiko zonaldea da, hots, biztanleriak harreman zuzena eta egunerokoa du hizkuntzarekin. Haatik, idatziz guti erabiltzen da. Beraz, administrazioaren lana izan behar litzateke idatzizko Euskararen erabilpena bultzatzea, bai komunikabideetan, bai kale mailan (propaganda, txartelak, iragarkiak, e.a.).

- Esklusiboki ez bada ere, Euskara ekonomi ihardueran (aurrezki kutxak, banketxeak, e.a.), hezkuntz ihardueran, administrazioan eta kultur ihardueretan erabiltzea ere eskatzen da.

- 50 urte bitartean eskari haundia dago, bereziki gazteen artean.

- Aipatu beharra dago eskakizun hauek garrantzizkoak direla biztanleriaren erdiarendako, hor nonbait. Gainerako erdiak deus gutikotzat jotzen ditu.

- SAKANAn, ahoz bederen, gutiago erabiltzen da Euskara Larraun aldean baino, hemen etorkin gehiago izateaz gain, pasalekua baita. Hala ere, erabateko euskalduntzeari buruzko eskakizunak antzerakoak dira Larraungoekin. Iharduera administratiboa, ekonomikoa eta hezkuntz arloa erabat euskalduntzeko eskariak biztanleriaren erdixea harrapatzen du eta %60a 41 eta 50 urte bitartekoen artean. Azpimarkatzekoa da alor horietan gazteagoen eskaria apalagoa dela.

- Administrazioak gehiago garatu behar lituzke alde honetan euskarazko kultur iharduerak. Gauza bera erran daiteke Euskara idatziaren erabilpenaz, adin talde guztietarako.

- BIDASOALDEA ahozko Euskararen erabilpen haundiko zonaldea da eta idatzizkoa gehien erabiltzen duena. Halaber, "oso aldeko" jarrera gehien erakusten duen zonaldea da (%42.3). Eskari maila altuena egiten duen zonaldea da: gizarte iharduerak erabat euskalduntzeko eskakizunak %60a harrapatzen du. Gainera, %32ak uste du Administrazioa ez dela "bat ere" Euskaraz arduratzen.

- Hori dela eta, inon baino eginahal gehiago egin behar da hemen Euskara alor ezberdinetan sartzeko. Hezkuntza erabat euskalduntzeak, adostasun gutiago biltzen badu ere, %50az goiti egiten du.

- Neurrien onespena zabala izanen litzateke adin talde guztietan.

- BAZTAN ahozko Euskararen erabilpen haundiko zonaldea da, idatzizkoaren erabilpena urria bada ere.

- Beharrezkoa da bai komunikabideak bai karrika mailako presentzia (adierazleak, txartelak, iragarkiak, e.a.) bultzatzea.

- Gizarte iharduerak erabat euskalduntzeko eskakizunak bertze euskal zonaldeetakoak baino apalagoak dira hemen. Gazteenek -30 urte bitartean- %50a gainditzen dute beren eskakizunetan. Gero, adinean goiti egin arauz, beheiti egiten du eskariak eta berriz ere goiti 60 urtez aitzina. Administrazioak eskualde honetan aitzina eraman beharreko neurriak zuhurragoak izan beharko direla erakusten dute datuek.

- ULTZAMA-ANUE-IPAR PIRINIOA deitu zonaldean ahozko Euskararen erabilpena %33 ingurukoa da eta hutsaren hurrengoa idatzizkoarena. Euskararekiko jarrera aldekoa da eta eskariak beheiti egiten du adinean goiti egin arauz, batez ere 51-60 urte bitartean. Euskara hutsezko hezkuntzaren aldeko joera %32an kokatzen da, hor nonbait, 31-40 urte bitartean %60raino igotzen dela. Hala izanagatik ere, banaz bertzeko portzentaia baxutzat jotzen dugu, bertze iharduerei dagozkien eskakizunetan gertatzen den bezala. Hortaz, Euskarazko gizarte iharduerak gazteenei zuzendu beharko litzaizkieke batez ere, kontutan hartuta, gainera, horiek direla Euskara gutien erabiltzen dutenak.

- Hala ere, helduak alfabetatzeko kanpainei lotzea gehiengo haundi batek onartuko luke -biztanleriaren %70ak inguru-, onespen maila haundia izanen litzatekeela adin talde guztietan. Berreuskalduntze kanpainei ekitea ere begi onez ikusiko lukete alde honetako gehienek, bereziki 21-40 urte bitartekoek.

- IRUÑEA ETA IRUÑALDEAN, Euskararekiko jarrerari dagokionez, banakuntza Nafarroako joera nagusiaren antzerakoa da oso. %12ak badaki hemen mintzatzen. Lehen gomendioa karrika mailan (iragarkiak, txartelak adierazleak, e.a.) sustatzea litzateke. Euskara bultzatzeko eskari argia dago, bereziki 21-40 urte bitartean. Administrazioan, iharduera ekonomikoan (kutxak, bankuak, e.a.) eta osasun erakundeetan elebitasuna sustatzea eta Euskara erabiltzearen aldeko kanpainak dira gehien eskatzen diren neurriak.

- Euskara sustatzearen inguruko iharduerak garrantzizkotzat jotzen dituztenen portzentaia haundiek (%65a, goiti-beheiti) erakusten dute Iruñean eta Iruñerrian Euskara bultzatzeko prozesuaren aldeko jarrera dagoela. Kontutan hartu beharra dago aurkako jarrerak dituztenak ere ez direla erabat neurri hauen kontra agertzen, Nafarroako hegoaldeko bertze zonalde batzuetan gertatzen den ez bezala. Horrek erakusten du Iruñean eta Iruñaldean Euskarazko iharduerak oposizio eskasa bilduko dutela.

- TUTERA ETA TUTERALDEAK Euskararen aurkako jarrerarik nabarmenena agertzen du (%57.2). Euskararen erabilpena hutsaren hurrengoa da eta araberakoa hura sustatzeko eskaria. Puska batez goiti egiten du 21 eta 40 urte bitartean, baina gazteagoetan eskakizunak hagitx urriak dira. Arras zonalde zaila da. Hemen edozein iharduerak gaizki ikusia bil lezake eta are kaltegarria izan ere.

- TAFALLA ETA TAFALLALDEAN, alde ez dagoen gehiengoa izanik ere, gutiengo bat dago -%9 bat- "'oso aldekoa"' dena eta eskakizun haundiak egiten dituen. Talde gaztea da, 16-40 urtetakoa. Euskararen ikasketa eta erabilpenari buruzko kanpainen nola-halako eskaria dute, aipatu adin talde horretan batikbat. Gainerako proposamenek ez dute %50a harrapatzen.
- Bertzeren batean bezala, zonalde honetako arazo nagusia Euskararen oso aurka dauden taldeek dakarte, iharduera posibleen aitzinean jarrera beligerantea erakuts lezaketelakoz. Karrika mailan Euskara bultzatzeak eta kultur mailako iharduerak (zinema, elkarrizketa, antzerkia, e.a.) onespena izanen lukete "'oso aldeko"' talde horretan eta, berriz, aurkakotasun haundiegirik ez oro har gizartean. Bertzelako iharduerak (hezkuntza, administrazioa) aurkakotasun haundiagoa bilduko lukete.

- LIZARRALDEAk Tafallaldearen antzeko ezaugarriak ditu, %8a ''oso alde'' agertzen dela eta aurkakoen taldea apalagoa dela (%28.5). Beti ere, Euskara sustatzeko eskaria Tafallaldean baino tikiagoa da. 21 eta 30 urte bitartekoak dira eskari haundiagoa egiten dutenak. Euskararen ikasketa eta erabilpenari buruzko kontzientziazio kanpainak eta kultur iharduerak dira gehien eskatzen direnak. Kontutan hartu beharra dago alde ez dagoen taldeak oso aurkako jarrera erakusten diela Euskarazko iharduerei.

- ZANGOZA ETA ZANGOZALDEAN %10.7ak ''oso aldeko'' jarrera erakusten du, baina aurka daudenak %44.9 dira. Hortaz, aurkakotasuna haundiagoa da Tafallan eta Lizarran baino. Bipolarizaziorik haundiena agertzen duen zonaldea da. Euskararen sustapenaren aldeko eritziak badu garrantzia 40 urte bitartean, baina gero desagertu egiten da.

- ''Oso alde'' dagoen talde horrek bat egiten du H.B.k zonalde honetan biltzen duen botuarekin (Tafallan eta Lizarran bezala) eta muturrez mutur aurkitzen da bertze jarriaren aitzinean. Alde horretatik, zonalde honetan, ekintzak zuzurra behar du izan. Eskakizunen taulari ohartuz, ''oso aldekoek'' dena kasik %100ean garrantzizkotzat jotzen dutela ikusten dugu eta, aldiz, aurkakoei dena deus gutikotzat, kasik %100ean ere. Alabaina, ezberdintasuna honetan datza: ''oso aldekoak'' %10a dira eta aurkakoei, berriz, %44a.

- LIZARRAKO HIRIAk ''oso aldeko'' jarrera du (%11.2a), baina baita alderantzizko eritzi indartsua ere (%37.3a), ez Zangozan bezain zabala, baina inportantea beti ere.

- Euskararen erabilpena Nafarroako Hegoaldeko altuena du eta Euskara sustatzeko eskaria ere Nafarroako banaz bertzekoa baino haundiagoa (%23.6), batez ere 30 eta 40 urte bitarteetan (%40.6). Adin talde hori da eskakizunetan portzentairik altuenak azaltzen dituenak. Guzti horiek %50a harrapatzen dute (Hegoaldeko gainerako eskualdeetan baino gehiago). Hortaz, kontzientziazio kanpainen eta kultur iharduerekin onesten zabala bilduko lukete Lizarran, baita Euskara karrika mailan bultzatzeak ere (txartelak, panelak, adierazleak, e.a.)

- ''Aurkako'' jarrerakoek deus gutikotzat jotzen ditu iharduera horiek, baina kontutan hartu beharra dago jarrera ''axolagabea'' dutenak haien alde agertzen direla nagusiki.